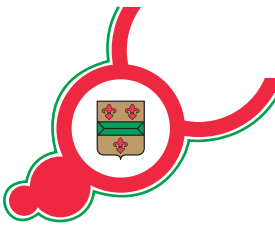

GEMEENTE HILLEGOM

PROGRAMMABEGROTING 2013

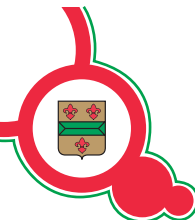

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Voorwoord	3
Leeswijzer	4
Prioriteiten	6
Beleidsmatige Begroting	
Programma's	
Programma 1: Ruimte	7
Programma 2: Maatschappij	16
Programma 3: Veiligheid & Handhaving	27
Programma 4: Beheer openbare ruimte	33
Programma 5: Inwoner & Bestuur	40
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	48
Paragrafen	
A Weerstandsvermogen	51
B Onderhoud kapitaalgoederen	58
C Financiering	63
D Bedrijfsvoering	68
E Verbonden partijen	77
F Grondbeleid	83
G Lokale heffingen	87
Financiële begroting	92
Bijlage Normenkader 2013	114

VOORWOORD

Hierbij presenteren wij de begroting van 2013. Een belangrijk document voor de besturing van onze gemeente. Na vaststelling van de kadernota 2013 zijn alle wijzigingen verwerkt en is de begroting 2013 sluitend.

Al in 2009 werd duidelijk dat we forse kortingen vanuit het Rijk op de algemene uitkering konden verwachten. We hebben hierop geanticipeerd in 2010 door het vaststellen van een scenario notitie. In eerste instantie vielen de kortingen nog mee maar nu doet zich de invloed zodanig gelden dat we er voor moeten kiezen om de saldi van gekozen scenario B (10% korting op de algemene uitkering ultimo 2016) in te zetten om te komen tot een sluitende begroting voor 2013.

Gezien de onzekere financiële vooruitzichten verwachten we ook de komende jaren verdergaande kortingen van het Rijk. Het college wil hierop anticiperen door een nieuwe scenario notitie op te stellen en deze te betrekken bij de kadernota 2014.

De financiële positie van de gemeente Hillegom is solide, maar biedt vanwege de uitvoering van geplande investeringen weinig ruimte voor nieuw beleid. Hierdoor zullen eind 2016 de Algemene reserve en de Reserve algemene investeringen zijn gedaald tot de met de raad afgesproken buffer van € 6.000.000.

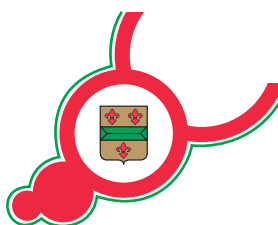
Onze opgave is om de komende jaren de structurele lasten (uitgaven) meer in overeenstemming te brengen met de structurele baten (inkomsten). De bedragen die we krijgen zijn leidend voor de uitvoering van de desbetreffende taak. Zonder vrij te besteden reserves is een alerte houding gewenst. Zoals bekend gebruikt Hillegom de rente op de NUON-gelden om de wegvallende dividenden op te vangen. Daardoor kunnen deze reserves niet ingezet worden in de exploitatiebegroting zonder meerjarige gevolgen voor de begroting. De voorgeschreven wijze van administreren voor gemeenten (zoals beschreven in het Besluit Begroten en Verantwoorden, BBV) brengt met zich mee dat er schommelingen optreden in de resultaten van de verschillende P&C instrumenten. De trend van de laatste jaren is een sluitende begroting, een negatieve bestuursrapportage om vervolgens af te sluiten met een positief saldo in de jaarrekening.

De onzekere financiële tijd en de te verwachten bezuinigingsopgave van het Rijk blijft naar verwachting voortduren, maar sommige zaken met financiële consequenties zijn minder onzeker. De afschaffing van de Precariobelasting voor leidingen van nutsbedrijven, die de gemeente Hillegom ruim €700.000 aan inkomsten kost. Daarnaast de Wet Houdbaarheid overheidsfinanciën (Wet Hof), die onze investeringsmogelijkheden drastisch inperkt, de invoering van het schatkistbankieren waarbij wij een kleine €200.000 aan rente inkomsten per jaar gaan mislopen. Tenslotte hebben de efficiency kortingen op de decentralisatie maatregelen grote invloed op onze financiële positie. De circulaires over het Gemeentefonds geven wel enig houvast maar niet de duidelijkheid die we wensen. Mocht er meer duidelijkheid komen in de financiële gevolgen van alle maatregelen dan wordt u hierover apart geïnformeerd.

Wij bevinden ons als gemeente Hillegom in de gunstige positie dat ons voorzichtige beleid de afgelopen jaren vrucht heeft afgeworpen. Door te anticiperen met de scenario notitie zijn wij in staat geweest om het voorzieningenniveau in Hillegom op peil te houden, zonder ingrijpende bezuinigingen of extra lastenverhogingen. Zoals aangegeven wacht uw raad en ons college een opgave en een uitdaging om dit met nieuwe kortingen van het Rijk in het verschiet dit te trachten voort te zetten.

Wij vertrouwen op een goede begrotingsbehandeling.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hillegom

LEESWIJZER

De indeling van de programma's is:

1. Ruimte
2. Maatschappij
3. Veiligheid en handhaving
4. Beheer openbare ruimte
5. Inwoner en bestuur

Gevolgd door het onderdeel algemene dekkingsmiddelen.

Een programma is een bundeling van plannen die op hetzelfde thema zijn gericht. Met de programma's geeft de raad het college van burgemeester en wethouders een opdracht mee voor het komende jaar. De raad kan met de bestuursrapportage die in de loop van het begrotingsjaar beschikbaar komt, het beleid volgen en bijsturen. Met het vaststellen van de programmabegroting machtigt de raad het college per programma de doelen te bereiken met de voor dat programma geraamde middelen. Het college mag binnen (het plafond van) de programma's verschuivingen aanbrengen, als dat bijdraagt aan de door de raad geformuleerde doelstellingen en beoogde maatschappelijke effecten. De financiële beheersverordening artikel 212 wordt aangepast.

Ieder programma begint met een kort overzicht van de speerpunten per prestatieveld voor 2013. Daarna staat per prestatieveld beschreven wat de inhoud ervan is en welke rol de gemeente hierbij speelt. Vervolgens is per speerpunt het te bereiken effect beschreven en welke prestatie de gemeente hiervoor gaat leveren. Ook de reguliere taken van het prestatieveld worden opgesomd, soms met een korte beschrijving. De financiële toelichting per programma en prestatieveld zijn op advies van de accountant ondergebracht in de Financiële Begroting.

De programmabegroting besteedt veel aandacht aan de beschrijving van prestatievelden en speerpunten en de te behalen effecten. Per prestatieveld wordt een overzicht gegeven van relevante gegevens en waar mogelijk staan prestatie-indicatoren vermeld. Dat kunnen hoeveelheden zijn, maar ook indicatoren die het (maatschappelijk) effect aangeven. De komende jaren is nog meer aandacht nodig voor:

- waarom we iets doen
- welk effect dit moet hebben
- hoe we dit effect gaan meten (of niet)
- op welke termijn moet het gerealiseerd zijn

Deze vragen moeten niet alleen worden beantwoord voor nieuw beleid, maar ook voor de reguliere taken van de gemeente. In januari 2013 beleggen we een gezamenlijke sessie met de raad om te komen tot verbetering van de prestatie indicatoren.

De programma's worden afgesloten met het financiële overzicht "Wat mag het kosten?". In dit overzicht staan per prestatieveld de lasten en baten, waarbij evenals vorig jaar de apparaatskosten en rente en afschrijving apart staan genoemd. Dit geldt ook voor de mutaties op de reserves. Alle lasten zijn negatief opgenomen en alle baten positief. In de tabellen waar de bedragen afgerond zijn op € 1.000 treft u wellicht afrondingsverschillen in totaalstellingen aan.

Voor het verwezenlijken van de programma's uit de begroting is het essentieel te beschikken over een goede dienstverlening en bedrijfsvoering. Om u meer inzicht te geven in de voornaamste speerpunten op deze onderwerpen, hebben wij in programma 5, de onderdelen 5.3 breder getrokken naar Dienstverlening en 5.4 Bedrijfsvoering toegevoegd. De paragraaf D bedrijfsvoering kent een paar kleine aanpassingen.

Sinds 2010 doen wij elke 2 jaar mee aan het landelijk onderzoek 'waarstaatjegemeente.nl'. Dit is het platform voor gemeentelijke prestatievergelijking van het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING).

Meedoen aan waarstaatjegemeente.nl stelt ons in staat eenvoudig onze gemeente te vergelijken met andere gemeenten en op basis van deze informatie onze prestaties waar gewenst te verbeteren.

In de verschillende programma's komt u prestatiegegevens tegen van 'waarstaatjegemeente.nl'. Het onderzoek is in september 2012 gestart, de gegevens komen in maart 2013 vrij. In 2014 doen we weer mee aan dit onderzoek.

Paragrafen

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting. Dit gebeurt met de onderstaande (verplichte) indeling van de paragrafen:

- A. Weerstandsvermogen
- B. Onderhoud kapitaalgoederen
- C. Financiering
- D. Bedrijfsvoering
- E. Verbonden partijen
- F. Grondbeleid
- G. Lokale Heffingen

Financiële begroting

In dit hoofdstuk staan de grondslagen, de financiële toelichting op de programma's, de investeringen, incidentele lasten en baten, het verloop van de reserves en voorzieningen en de berekening van het EMU saldo.

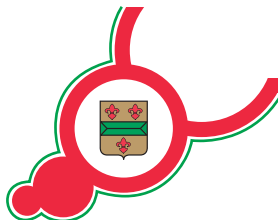
Bijlagen

Er is 1 bijlage opgenomen:

- het normenkader 2013.

Op advies van de accountant is de niet financiële regelgeving uit het normenkader gehaald. Strikt gezien moet de accountant alle regelingen, die genoemd worden in het normenkader, toetsen. Door uitsluitend de financiële regelgeving te noemen is de toetsing voor de accountant vereenvoudigd.

PRIORITEITEN 2013

In 2013 voeren wij het bestaande beleid uit conform het collegewerkprogramma.

- **Stimuleren van woningbouw**

De geplande bouwactiviteiten in de Vossepolder, 't Zand en voor het terrein van de betonfabriek proberen wij zo goed mogelijk te faciliteren, de uitvoering is in handen van derden. Voor het sportpark Weerenstein werken wij een innovatieve aanpak uit, die (juist in deze tijd) tot een succesvolle ontwikkeling moet leiden.
- **Bereikbaarheid NS station**

In 2013 gaan we verder met de planontwikkeling van de ontsluiting van het NS station.
- **Economie**

Eind 2012 wordt het economisch koersdocument en uitwerkingsprogramma ter besluitvorming aangeboden. In 2013 krijgt u voorstellen voor de verder uitwerking. Ook sluiten wij aan, in regionaal verband, op de economische ontwikkeling van de Greenport Bollenstreek.
- **Uitvoeren van het Hillegoms Verkeer- en Vervoerplan**

De uitvoering van het HWVP en de reconstructie van N208 lopen ook in 2013 verder door.
- **Uitvoeren van het beleid op het gebied van jeugd- en jongeren, sport, ouderen, alcoholmatiging en kunst- en cultuur**

Wij voeren onze meerjarenplannen verder uit en bereiden ons voor op de verdere decentralisatie van taken.
- **Transitie WMO**

De kanteling van de WMO wordt voortgezet. We richten ons op het klaarstomen van het maatschappelijk middenveld.
- **Het versterken van het veiligheidsgevoel**

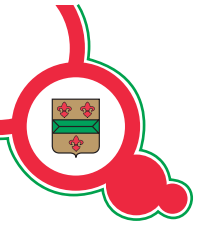
We geven uitvoering aan het nieuwe veiligheidsbeleid 2011-2014. Daarnaast zetten wij in op de invoering van de nieuwe Drank& Horecawet.
- **Herinrichten van het Elsbroekerpark en de Hoftuin**

De uitvoering van de herinrichting van park Elsbroek staat in 2103 gepland. Voor de Hoftuin gaan we verder met de planvorming.
- **Blijvende aandacht geven aan de communicatie met onze inwoners**

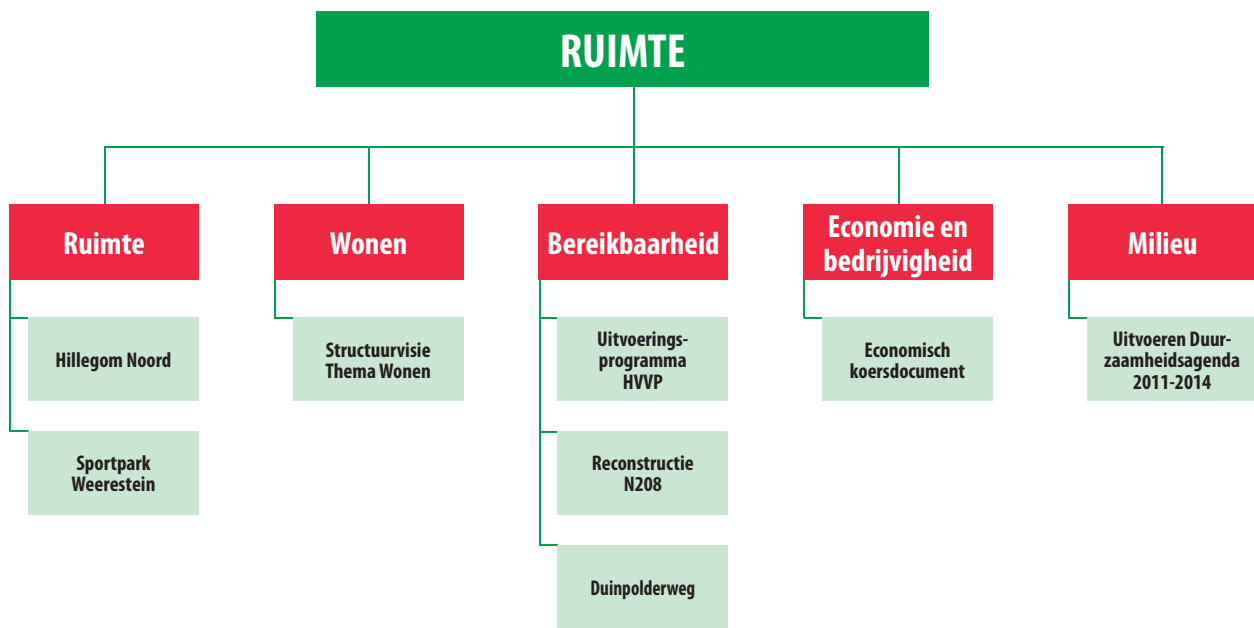
De evaluatie van het communicatiebeleidsplan geeft voldoende aanknopingspunten om de communicatie met onze inwoners verder te ontwikkelen.
- **Bestuurlijke toekomst**

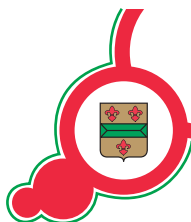
De uitwerking van de vervolgfafspraken van het rapport bestuurlijke toekomst worden in 2013 ter hand genomen.
- **Behouden van gezonde financiële positie**

We gaan rekening houden met en anticiperen op de ontwikkelingen om ervoor te zorgen dat de gemeente Hillegom een gezonde financiële positie blijft houden. Begin 2013 gaan we een nieuwe scenarionotitie opstellen en die wordt betrokken bij het opstellen van de kadernota 2014.

PROGRAMMA 1

RUIMTE

Samenvatting

Het programma richt zich op het gebruik van de ruimte in Hillegom in brede zin. De kaders hiervoor worden gesteld door rijksbeleid, provinciaal en gemeentelijk beleid. Het bestaande kader voor het programma is vastgesteld in de Structuurvisie 2008. Het beleid op de prestatievelen ligt vast in deelaspecten van de Structuurvisie, bestemmingsplannen, kadernota's en diverse beleidsnota's.

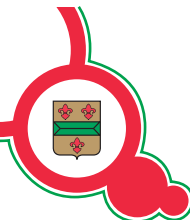
In 2013 werken wij verder aan de ontwikkeling van Hillegom Noord en de planontwikkeling van de sportvelden Weerstein.

Het Uitvoeringsprogramma van het Hillegoms Verkeers- en Vervoerplan gaat verder met ondermeer de uitwerking van een parkeernota en de busbaan Beeklaan. In 2013 wordt het middendeel en zuidelijk deel van de reconstructie van de N208 afgerond en bereiden het noordelijke deel verder voor. Ook blijven wij nadrukkelijk betrokken bij de uitwerking van de Duinpolderweg (voorheen de Noordelijke Ontsluitingsweg) om de belangen van Hillegom zo goed mogelijk te behartigen. Het economisch koersdocument wordt het komende jaar verder uitgewerkt.

PROGRAMMA 1

1.1 Prestatieveld Ruimte

Wat willen we bereiken?

Een evenwichtige ruimtelijke ontwikkeling, die bijdraagt aan een goede woon-, werk- en leefomgeving, zoals omschreven in de Structuurvisie Hillegom 2008 (looptijd tot ongeveer 2020).

De kaderstelling om dit te bereiken doen we middels, periodieke herziening van, bestemmingsplannen en bij nieuwe initiatieven van derden middels het vooroverleg.

Kaderstellende stukken

- Structuurvisie Hillegom 2008
- Uitvoeringsprogramma structuurvisie Hillegom, herziening 2012
- Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport, 2009
- Regionale Structuurvisie 2020 Holland Rijnland
- Visie op Zuid-Holland, structuurvisie Zuid-Holland 2010 en Verordening Ruimte Zuid-Holland 2010, met jaarlijkse herzieningen
- Bestemmingsplannen
- Wet en Besluit ruimtelijke ordening, 2008
- Wet Algemene bepalingen Omgevingsrecht, 2010
- Afwijkingenbeleid Kruimelgevallen, 2010

Speerpunten 2013

Hillegom Noord, Sportpark Weerestein

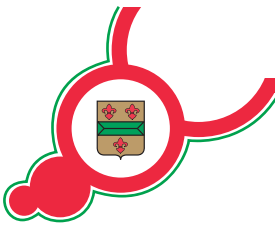
In 2013 werken we verder aan de ontwikkeling van Hillegom Noord. Na participatie leggen wij dit jaar de definitieve kadernota aan u voor. Hiermee stelt u heldere kaders voor private initiatieven bij de verdere ontwikkeling van dit gebied.

Ook werken we het komende jaar aan de planontwikkeling van Woningbouw Sportpark Weerestein. De Raad ontvangt eerst hiervoor een plan van aanpak particulier opdrachtgeverschap ter goedkeuring.

Daarnaast zullen we actief meewerken aan initiatieven voor herontwikkeling van leegstaande bedrijfsgebouwen, zoals o.a. op het bedrijventerrein Pastoorslaan

Reguliere taken 2013

- periodieke herziening van bestemmingsplannen: Centrum, bedrijventerreinen, De Polders
- begeleiding nieuwbouw manege en projectleiding Vossepolder
- projectleiding fietspad Hillegom-Bennebroek, verwerving gronden, (voorbereiding) uitvoering
- begeleiding, toetsing en procedures ruimtelijke plannen voor marktinitiatieven, waaronder: Woonzorgzone Zuid (faciliteren bouw/dienstencentrum oplevering voorzien eind 2013, voorbereiding aanleg openbare ruimte, planontwikkeling fase 2 en 3), Ringvaartterrein – planontwikkeling, 't Zand - begeleiding bouw, Parkwijk – planontwikkeling, Jozefpark – plan begeleiding
- deelname Greenport Ontwikkelingsmaatschappij

(Prestatie)gegevens

Onderwerp	Prognose 2012	Prognose 2013
Bestemmingsplannen*	Elsbroek	Centrum, Bedrijventerreinen en De Polders
Hillegom Noord		Kadernota definitief
Woningbouw Sportvelden		Plan van aanpak

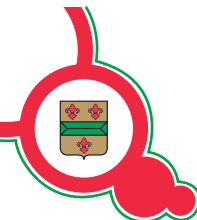
* Per 1 juli 2013 zijn 100% van onze bestemmingsplannen niet ouder dan 10 jaar.

Kengetallen

Woningbouw (aantal)	2011	2012	2013	e.v.
Vossepolder	142			106
't Zand			47	100
Veelzorg			18	
Woonzorgzone			20*	178
Hillegom Noord				Nog niet bekend
Ringvaart				320

* Aanvullend 66 (niet zelfstandige) zorgwoningen.

PROGRAMMA 1

1.2 Prestatieveld Wonen

Het prestatieveld Wonen bevat de sturing en het monitoren van de woningbouwontwikkelingen van Hillegom: wonen voor de toekomst. De basis hiervoor is de Structuurvisie thema Wonen (2009 - 2013).

Wat willen we bereiken?

Een evenwichtige bevolkingsopbouw en het bevorderen van de woonkwaliteit in Hillegom.

Kaderstellende stukken

- Actualisatie uitvoeringsprogramma thema Wonen 2012
- Structuurvisie thema Wonen 2009
- Gemeentelijke Structuurvisie Hillegom 2008
- Wet ruimtelijke ordening (Wro), afdeling 6.4; de Grondexploitatiewet (Grewwet)

Speerpunten 2013

Structuurvisie thema Wonen

Het komende jaar geven we uitvoering aan het geactualiseerde uitvoeringsprogramma thema Wonen en monitoren we de prestatieafspraken zoals gemaakt met woningbouwcoöperatie Stek.

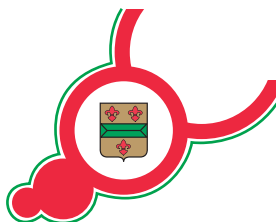
Reguliere taken 2013

- Monitoren woningbouwontwikkeling
- De toetsing van woningbouwplannen van private initiatieven aan de Structuurvisie thema Wonen
- Het verstrekken van de VROM Starterslening
- Deelnemen aan nieuwe ontwikkelingen in de regio (o.a. beleid MOE-landers, samen met Holland Rijnland)

Kengetallen

Onderwerp	2010	2011	2012
Aantal af te geven startersleningen	8	20	20
Aantal woningen sociale woningbouw (bezit Stek)			1.230
Totaal aantal woningen Hillegom	8.719	9.035	9.187

1.3 Prestatieveld Bereikbaarheid

Wat willen we bereiken?

De verkeersveiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid van Hillegom verbeteren.

Kaderstellende stukken

- Hillegoms Verkeers- en Vervoersplan (HVVP)
- Nota mobiliteit (2004); Nationaal verkeers- en vervoersplan voor de periode tot en met 2020

Speerpunten 2013

HVVP, N208 en de Duinpolderweg

In 2013 gaat de aandacht bij de uitvoering van het HVVP uit naar het voorbereiden, uitwerken van het plan Stationsgebied en van de busbaan Beeklaan en aanleg van ontbrekende schakels in fietsroutes.

Wat de herinrichting van de N208 betreft, ronden we in 2013 de herinrichting van het midden- en zuidelijk deel af. Gemotoriseerd verkeer, fietsers en voetgangers krijgen daarmee hun eigen plek op deze weg, om de kans op conflicten tussen deze weggebruikers te verkleinen. Ook wordt besluitvorming voorbereid voor de herinrichting van het noordelijk deel (fase 3).

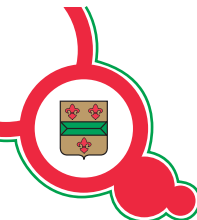
In 2013 vindt de technische uitwerking van het tracé van de Duinpolderweg plaats. Wij behartigen en bewaken het Hillegoms belang hierin.

Reguliere taken 2013

- Adviseren over verkeersaspecten
- Lokale Werkgroep Verkeer: analyse probleemsituaties + advies oplossingen
- Uitvoeren van kleine verkeersaanpassingen: verbeteren verkeersveiligheid en/of doorstroming

PROGRAMMA 1

1.4 Prestatieveld Economie

De economische bedrijvigheid van Hillegom speelt zich af op bedrijventerreinen, buitengebied, solitaire locaties, in het centrum en vanuit huis. Het is van belang om een goed vestigingsklimaat te hebben voor de ondernemers. Maar economie stopt niet bij de gemeentegrens. De Greenport Duin- en Bollenstreek vraagt een regionale visie op economie. Het is noodzakelijk om als Duin- en Bollenstreekgemeenten, samen met het bedrijfsleven en kennisinstellingen een offensieve strategie uit te rollen om de Greenport te laten aansluiten bij de nationale top van innovatieve bedrijfstakken.

Wat willen we bereiken?

Lokaal willen we een goed vestigingsklimaat creëren voor ondernemers. Criteria voor een goed vestigingsklimaat zijn: aantrekkelijke woon- en werkomgeving, arbeidsmarktbeleid, goede bereikbaarheid, voldoende voorzieningen en goede dienstverlening door de gemeente.

Regionaal willen we de Greenport Duin- en Bollenstreek binnen een paar jaar weer laten aansluiten bij de nationale top van innovatieve bedrijfstakken.

Kaderstellende stukken

- Koersdocument Hillegom (eind 2012) en uitvoeringsprogramma
- Koersdocument voor de Greenport Bollenstreek
- Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport 2009
- Ambitieverklaring Bollenstreek (toerisme)

Speerpunten 2013

Economisch koersdocument

Het economisch koersdocument (inclusief uitvoeringsprogramma) dat wij eind 2012 aan de raad voorleggen, werken wij in 2013 uit. Hierin beschrijven we de concrete projecten die we uitvoeren om het economische klimaat te versterken.

Verschillende beleidstukken, waaronder het economisch beleidsplan, de raadsinput over leegstand in Hillegom en het koersdocument voor de Greenport Bollenstreek, zijn de basis voor het koersdocument. Dit biedt een eenduidig en strategisch kader voor de economische ontwikkeling van Hillegom en de regio.

Reguliere taken 2013

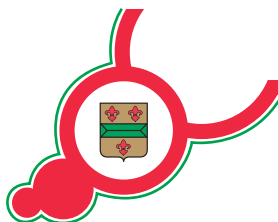
- Het versterken van het netwerk bedrijven/scholen/gemeente (Platform aansluiting Onderwijs Bedrijfsleven Bollenstreek; POBB)
- Strategische werkgeversbenadering
- Contacten met ondernemers onderhouden en verstevigen
- Ondersteuning startende ondernemers
- Ontwikkelen wandel- fiets- en vaarroutes

(Prestatie)gegevens

Prestatiegegevens voor 2013 worden meegenomen in het te schrijven uitvoeringsprogramma.

Kengetallen

Onderwerp	2009	2010	2011	Prognose 2012
Aantal bedrijven	1.304	1.354	1.503	1.515
Aantal arbeidsplaatsen	6.476	6.391	6.325	6.350

1.5 Prestatieveld Milieu

Het prestatieveld Milieu omvat de wettelijke taak en ontwikkelingen op het gebied van milieu en duurzaamheid.

Wat willen we bereiken?

De milieukwaliteit in onze gemeente behouden en verbeteren en een bijdrage leveren aan het oplossen van milieuproblemen op grotere schaal. Hierbij is ons streven als gemeentelijke organisatie klimaat neutraal te zijn in 2015.

Kaderstellende stukken

- Duurzaamheidagenda 2011 - 2014
- Regionaal klimaatprogramma 2008 - 2012
- Wet milieubeheer
- SWUNG (Wet geluidhinder) / Wet bodembescherming / Wet geurhinder

Speerpunten 2013

Duurzaamheid

Onze aandacht gaat het komende jaar uit naar uitvoering van de Duurzaamheidsagenda 2011 - 2014.

Reguliere taken 2013

- Uitvoering wettelijke milieutaken door Omgevingsdienst West-Holland om te zorgen dat bedrijven voldoen aan milieuwet- en regelgeving
- Wijzigingen implementeren nieuwe geluidwet SWUNG
- Uitvoering steunpunt Natuur- en milieueducatie (NME)
- Uitvoering van archeologie- en ecologietaken
- Uitvoering APV/milieutaken
- Onderzoek naar Regionaal Klimaatfonds
- Deelname aan Cros / Schiphol
- Duurzaamheidsprijs 2013
- Duurzaam inkopen

Kengetallen

Onderwerp	2010*	2011*	2012 prognose
Aantal formele klachten	30	18	30
Naleefgedrag van bedrijven bij toezicht- en handhaving	66% van bedrijven een hercontrole	27% van bedrijven een hercontrole	25% van bedrijven een hercontrole

*In 2010 zijn we, na overdracht van uitvoering van milieu- en controle taken naar de Omgevingsdienst, onze controle afspraken intensiever gaan uitvoeren. In 2010 heeft dat geleid meer controles en daardoor ook meer hercontroles. In 2011 hebben we een vergelijkbaar aantal controles uitgevoerd en blijkt kennis en naleving van de milieuregelgeving bij bedrijven te zijn verbeterd.

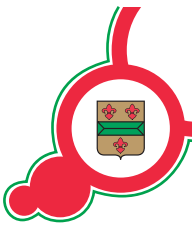
PROGRAMMA 1

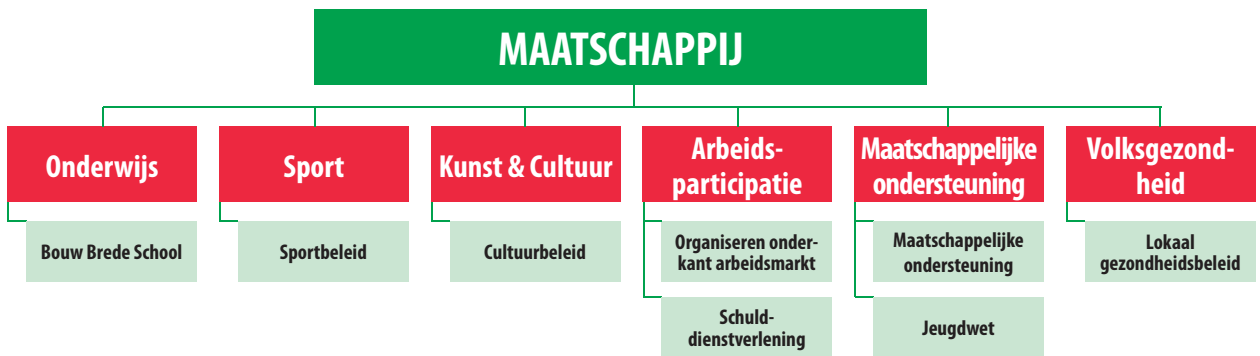
Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)

Lasten	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2012 na wijziging	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Ruimte	-2.970	-633	-633	-116	-176	-116	-116
Wonen	-2.011	-3.832	-3.832	-4.285	-9.534	-909	-2.195
Bereikbaarheid	-152	-1.394	-1.394	-716	-4.066	-7.116	-16
Economie en bedrijvigheid	-61	-1.002	-1.024	-130	-170	-130	-155
Milieu	-590	-574	-595	-607	-607	-601	-601
Totaal programmakosten	-5.784	-7.436	-7.479	-5.855	-14.554	-8.872	-3.083
Apparaatskosten	-907	-769	-769	-954	-954	-954	-954
Kapitaallasten	-565	-53	-53	-47	-47	-47	-47
Totaal lasten	-7.256	-8.258	-8.301	-6.856	-15.554	-9.873	-4.083
Baten	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2012 na wijziging	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Ruimte	2.812	1.887	1.887				
Wonen	1.560	3.497	3.497	4.242	9.612	5.321	116
Bereikbaarheid					1.950		
Economie en bedrijvigheid	-4	2.233	2.233	68	68	68	68
Milieu	59		2	2	2		
Totaal baten	4.427	7.616	7.618	4.312	11.632	5.389	184
Saldo voor mutatie reserves	-2.829	-642	-683	-2.543	-3.923	-4.484	-3.899
Reserves	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2012 na wijziging	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Toevoeging Reserves	-289	-2.667	-2.672	-37	-157	-4.491	-3
Onttrekking Reserves	1.363	1.738	835	750	2.185	175	2.002
Eindtotaal	1.074	-929	-1.837	714	2.029	-4.316	1.999
Saldo na resultaatbestemming	-1.755	-1.572	-2.521	-1.830	-1.894	-8.800	-1.900

PROGRAMMA 2

PROGRAMMA 2

MAATSCHAPPIJ

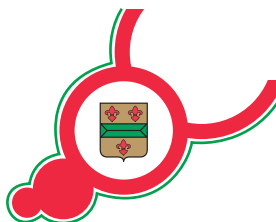
Samenvatting

Mee kunnen doen in de Maatschappij, dat is waar we ons op richten in het programma Maatschappij. Arbeid, onderwijs en zorg, maar ook sport, kunst en cultuur zijn belangrijk voor de ontwikkeling en het welzijn van mensen. In dit programma zorgen we ervoor dat iedereen de kans krijgt deel te nemen aan de samenleving.

In 2013 staat het programma onder meer in het teken van de kanteling van de Wet maatschappelijke ontwikkeling (Wmo). Om de Wmo betaalbaar te houden maken we de slag van aanbodgericht, naar vraaggericht werken. Veel meer dan nu het geval is, kijken we naar wat mensen nodig hebben om hun beperkingen te compenseren. De gemeente is niet meer vanzelfsprekend de partij die deze compensatie biedt. We vragen van onze inwoners om zelf oplossingen te zoeken voor hun problemen en daarbij gebruik te maken van hun omgeving. Met andere woorden: we maken meer gebruik van de eigen kracht van onze inwoners. Pas als dat niet kan, dan helpt de gemeente. Onze individuele voorzieningen worden het vangnet.

Verder zien we een enorme toeloop van vraag naar schuldhulpverlening. In 2012 is het beleidsplan "van schuldhulpverlening naar schulddienstverlening" vastgesteld. Een belangrijke opgave is om meer preventieve voorzieningen te organiseren, waarmee we willen voorkomen dat mensen in de schulden komen. Tot slot is de huisvesting van ons basisonderwijs een speerpunt voor 2013. We werken aan een plan voor een brede school met openbaar onderwijs, speciaal basisonderwijs en kinder- en buitenschoolse opvang.

2.1 Prestatieveld Onderwijs

De gemeente heeft de wettelijke taak te zorgen voor de huisvesting van het onderwijs, het regelen van het vervoer van leerlingen naar onderwijsinstellingen buiten de gemeente en het voeren van de regie over de leerplicht.

Wat willen we bereiken?

Voldoende en adequate onderwijshuisvesting, met benutting van de kansen vanuit de brede school gedachte. Tevens willen we door vroeg- en voorschoolse educatie voorkomen dat kinderen met een achterstand aan hun schoolcarrière beginnen. Ook willen we voortijdig schooluitval tegengaan.

Kaderstellende stukken

- Meerjaren onderhoudsplannen
- Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2015 gemeente Hillegom
- Beleidsnotitie Bredeschool
- Onderwijshuisvesting basisscholen gemeente Hillegom 2011-2016

Speerpunten 2013

Nieuwe openbare basisschool

Wij verwachten in 2013 de bouw van een nieuwe openbare basisschool in combinatie met de school voor speciaal basis onderwijs en buitenschoolse opvang aan de Oranjelaan.

Het kan ook zijn dat voor deze scholen de vrijkomende "Bernarduslocatie" geschikt wordt gemaakt. De school de Fontein aan de W. de Rijkelaan wordt in 2013 gerenoveerd. In de loop van 2013 wordt u hier verder over geïnformeerd.

Reguliere taken 2013

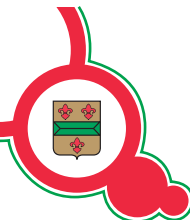
- Opstellen meerjarenonderhoudsplannen en op basis daarvan de bekostigingsaanvragen van de schoolbesturen beoordelen
- Opstellen leerling prognoses
- Verzekeren van schoolgebouwen en inventaris
- Bekostiging gebruik gymnastieklokalen en sporthal door het onderwijs
- Onderwijsachterstanden bestrijden
- Leerlingenvervoer regelen
- Wet Oké uitvoeren
- Faciliteren kinderopvang en peuterspeelzalen
- Uitvoering Wet op de kinderopvang, inclusief handhaving
- Toezicht houden op de kwaliteit van de kinderopvang
- Subsidiëren voorschoolse educatie en derde dagdeel peuterspeelzaal
- Leerplicht handhaven en voortijdig schoolverlaten aanpakken
- Subsidiëren projecten taalachterstand
- Volwasseneneducatie faciliteren

Kengetallen

Onderwerp	Realisatie 2011/2012	Prognose 2012/2013	Prognose 2013/2014	Prognose 2014/2015
Aantal leerlingen basisonderwijs 1-10 volgens prognose mei 2011	1.800	1.802	1.810	1.783
Aantal leerlingen speciaal basisonderwijs	70	80	80	80

PROGRAMMA 2

2.2 Prestatieveld Sport

Iedereen moet kunnen sporten. Sport en bewegen bevordert de gezondheid, sociale integratie en participatie. De gemeente maakt het sporten mede mogelijk door sportaccommodaties in stand te houden. Het initiatief tot en de uitvoering van activiteiten wordt zoveel mogelijk overgelaten aan verenigingen en andere maatschappelijke organisaties. De gemeente ondersteunt de activiteiten door subsidies te verstrekken.

Wat willen we bereiken?

We willen onze inwoners stimuleren om te bewegen en te sporten. Daarnaast zetten we ons in voor sterke en gezonde sportverenigingen. Verenigingen kunnen gebruik maken van geschikte accommodaties.

Kaderstellende stukken

- Sportvisie "Niemand buitenspel!" (in 2013 te vervangen door nieuwe sportnota)

Speerpunten 2013

Sportbeleid

De gemeenteraad heeft bij de behandeling van de kadernota 2013 een amendement aangenomen om het gemeentelijk sportbeleid in een aparte sportnota zichtbaar te maken. Wij zullen deze in 2013 aanbieden. In deze nota zal ondermeer het accommodatiebeleid en de verenigingsondersteuning een plek krijgen.

Ook gaat onze aandacht het komende jaar uit naar de aanleg en inrichting van sportpark de Zanderij. De verwachting is dat de nieuwe voetbalclub in het seizoen 2013/2014 volledig gebruik kan maken van het nieuwe sportpark.

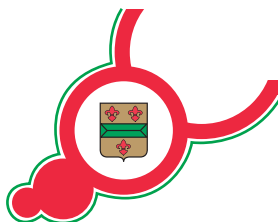
Reguliere taken 2013

- Subsidiëren van Sportfondsen Hillegom BV en Stichting de Zanderij voor het beschikbaar stellen van onze sportaccommodaties
- Verlenen van waarderingssubsidies aan sportverenigingen
- Gebruik maken van de impuls van het rijk om sportbuurtcoaches beschikbaar te stellen aan verenigingen en instellingen

(Prestatie)gegevens

Onderwerp	Realisatie 2000	Realisatie 2005	Realisatie 2009	Ambitie 2013-2016
Aantal volwassenen dat wekelijks sport stijgt. (GGD meting voor Hillegom en Lisse)	49 %	53 %	57 %	61%
Aantal ouderen dat wekelijks sport stijgt (65+) (GGD meting voor Hillegom en Lisse)	-	32 %	35%	40%
Onderwerp	Realisatie 2003	Realisatie 2008	Ambitie 2013-2016	
Aantal kinderen dat voldoet aan de beweegnorm stijgt (GGD meting voor Hillegom, Lisse, Noordwijkerhout en Teylingen)	18%	23%	30%	

2.3 Prestatieveld Kunst en cultuur

De gemeente is regisseur, stimulator, aanjager en voor een belangrijk deel ook financier van verschillende kunst- en cultuuruitingen. Onder kunst en cultuur valt onder meer de menselijke inrichting van het landschap, bouwstijlen, taal, muziek, dans, toneel, religieuze rituelen, tradities, klederdracht, kunst en wetenschap.

Wat willen we bereiken?

We willen culturele uitingen zichtbaarder maken; cultuurparticipatie vergroten; cultuureducatie uitbreiden; de cultuursector versterken en cultureel ondernemerschap stimuleren.

Kaderstellende stukken

- Cultuurbeleid in nieuwe WMO beleid

Speerpunten 2013

Cultuurbeleid

Het komende jaar geven we uitvoering aan het Cultuurbeleid en trekken daar € 50.000 voor uit. Naast de projecten voortkomend uit het cultuurbeleid voeren we de volgende projecten uit:

Kunstwerken op de rotondes van de N208

In 2012 heeft de selectie plaatsgevonden van de kunstenaar en diens ontwerp voor kunstuitingen op de drie rotondes van de N208. In 2013 realiseren we de kunstwerken.

Kunstwerk bij de Woonzorgzone Elsbroek

In 2012 heeft de selectie plaatsgevonden van de kunstenaar en diens ontwerp voor de kunstuiting bij de Woonzorgzone Elsbroek. In 2013 realiseren we het kunstwerk.

Reguliere taken

Kunst en cultuur

- Kunstwerken plaatsen in de openbare ruimte en deze onderhouden
- Subsidie verstrekken aan culturele organisaties
- Deelname aan het landelijke Fonds Cultuur Educatie
- Uitvoering geven aan het Cultuurbeleid
- Jaarlijkse subsidie verstrekken aan de Bibliotheek als basisvoorziening

Monumentenzorg

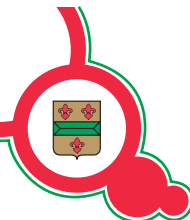
- Behandeling aanvragen monumentenstatus
- Behandelen vergunningaanvragen
- Subsidieverstrekking
- Bemiddelen bij aanvragen voor restauratieleningen

Kengetallen

Onderwerp	2011	2012	2013-2016
Rijksmonumenten	7	7	7
Gemeentelijke monumenten	25	25	25
Beschermde dorpsgezichten	3	3	3
Kunstvoorwerpen in openbare ruimte	11	12	16 (Woonzorgzone en rotonde N208)

PROGRAMMA 2

2.4 Prestatieveld Arbeidsparticipatie

Arbeidsparticipatie richt zich op burgers zoveel mogelijk betrekken bij de maatschappij door ze in te schakelen in het arbeidsproces of door ze beroepsonderwijs of taalscholing te bieden. De gemeente is opdrachtgever aan de ISD Bollenstreek en de MareGroep voor de taken op het gebied van arbeidsparticipatie.

Wat willen we bereiken?

We willen dat mensen zo snel mogelijk aan het werk gaan. Zo nodig bieden we deze mensen ondersteuning aan in de vorm van scholing, of re-integratie. We ondersteunen mensen die (tijdelijk) financieel niet zelfstandig zijn. Dit doen wij door mensen met (dreigende) schulden te helpen, bijzondere bijstand te bieden en uitkeringen te verstrekken.

Kaderstellende stukken

- Gemeenschappelijke regeling ISD Bollenstreek
- Gemeenschappelijke regeling KDB
- Wet gemeentelijke schuldhulpverlening 2012
- Beleidsplan schulddienstverlening 2012-2013

Kengetallen

Onderwerp	Realisatie 2011	Prognose 2012	Prognose 2013
Aantal uitkeringsgerechtigden WWB	177	153	153
Aantal uitkeringsgerechtigden loaw & loaz	4	8	8
Uitgaven bijzondere bijstand	€ 309.085	€ 327.000	€ 327.000
Aantallen schuldhulpverlening opgevraagd bij de ISD	34 trajecten	48 trajecten	48 trajecten
Aantal Wsw-arbeidsplaatsen	68	69	65

Speerpunten 2013

Organiseren onderkant van de arbeidsmarkt en Schulddienstverlening

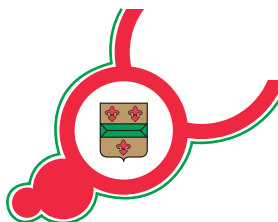
Ondanks het terugtrekken van het wetsvoorstel werken naar vermogen, verwachten we dat er door de landelijke overheid maatregelen genomen worden voor een andere manier van organiseren van de onderkant van de arbeidsmarkt.

Wij bereiden ons voor op deze maatregelen, samen met de ISD Bollenstreek, MareGroep, de andere betrokken gemeenten en andere betrokken partijen. Op dit moment is nog niet in te schatten welke praktische en financiële consequenties dit met zich mee gaat brengen.

Op 1 juli 2012 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening in werking getreden. Gemeenten hebben de wettelijke taak gekregen om integrale schuldhulpverlening te organiseren. Dat betekent dat niet alleen de financiële problemen opgelost moeten worden, maar de persoonlijke omstandigheden van de cliënt meegenomen moeten worden. In 2013 evalueren we het door de gemeenteraad vastgestelde beleidsplan Schulddienstverlening 2012-2013 en stellen we een nieuw beleidsplan op. Verder onderzoeken we in 2013 hoe de schuldsituatie zich in Hillegom heeft ontwikkeld en welke (preventieve) acties de gemeente kan uitvoeren om toename te voorkomen.

Reguliere taken 2013

- Uitvoering van de Wet werk en bijstand
- Uitvoering van het armoedebeleid en bijzondere bijstand
- Uitvoering van schulddienstverlening
- Uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening
- Uitvoering van de Wet inburgering (aflopende wetgeving tot 2014, geen nieuwe trajecten meer)
- Het project Taalcoaches
- Huisvesting vluchtelingen

2.5 Prestatieveld Maatschappelijke ondersteuning

Het gemeentelijke sociale domein wordt groter. Niet alleen verwachten we een toename van inwoners die gebruik maken van onze sociale voorzieningen, wij krijgen ook steeds meer taken overgedragen van andere overheden. De opgave waar we voor staan is om, met minder budget dan voorheen, voorzieningen te bieden die onze inwoners in staat stellen om mee te doen. Dat betekent voor de toekomst een slimme inrichting van het sociale domein waarin we effectief en efficiënt kunnen opereren: we gaan de Wmo “kantelen”.

De inwoners zijn in de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor hun eigen functioneren, maar de gemeente helpt als ondersteuning nodig is. Maatschappelijke organisaties en verenigingen krijgen daarom subsidie en de gemeente biedt individuele voorzieningen aan (groepen) mensen die buiten de boot dreigen te vallen, zoals hulp bij het huishouden.

Wat willen we bereiken?

Hillegom wil een gemeente zijn waar het prettig wonen en leven is. Daar horen goede voorzieningen bij die burgers in staat stellen om deel te nemen aan de samenleving. We willen voorkomen dat inwoners ongewild buiten de maatschappij komen te staan. We houden het voorzieningenniveau op peil.

Kaderstellende stukken

- Wmo-beleid
- Ouderenbeleid “t is goed oud worden in Hillegom” + evaluatie
- Subsidiebeleid en verordening

Speerpunten 2013

Maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet

In 2012 is het nieuwe Wmo-beleid met bijbehorende verordening vastgesteld voor de periode 2013 t/m 2015. Met dit nieuwe beleid streven we naar meer individueel maatwerk voor onze inwoners op het gebied van maatschappelijke ondersteuning.

In het Wmo beleidsplan is een plan van aanpak opgenomen dat we samen met onze maatschappelijke partners gaan uitvoeren. Voor de benodigde investeringen maken we gebruik van de Wmo reserve. Hiervoor is in het Wmo beleidsplan een meerjarenbegroting opgenomen.

De decentralisatie jeugdzorg is niet controversieel verklaard door het demissionaire kabinet en de voorbereidingen zijn in volle gang. Binnenkort wordt de Jeugdwet van kracht, de vervanger van de Wet op de Jeugdzorg. De concept-tekst ligt, bij het maken van deze begroting, ter consultatie bij de gemeenten en zorgpartijen.

Op 1 januari 2014 moeten alle gemeenten een regionaal samenwerkingsverband zijn aangegaan voor de uitvoering van de vernieuwde wetgeving. Het ligt voor de hand dat wij dat in Holland Rijnland-verband regelen. De voorbereidingen daarvoor zijn gestart.

De decentralisatie bestaat uit twee operaties:

De transitie

De overdracht van de verantwoordelijkheid voor jeugdzorg gaat van de provincies naar de gemeenten. De transitie vindt plaats per 1 januari 2015. Alle gemeenten moeten dan een beleidsplan en verordening klaar hebben. Dit zal voorbereid worden in Holland Rijnland-verband.

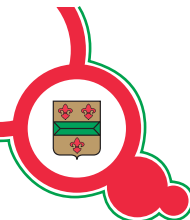
Gemeenten leveren hiervoor de komende jaren ambtelijke inzet aan werkgroepen die de verschillende onderdelen van de wet uitwerken.

De transformatie

De wet schrijft ingrijpende inhoudelijke veranderingen voor, zoals: verbindingen leggen tussen zorg, onderwijs, werk & inkomen, sport en veiligheid, het benutten van de eigen kracht van ouders en jeugdigen, demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren, hulp bieden die nodig is in plaats van waar recht op is, hulp ook beschikbaar maken buiten kantooruren.

Deze inhoudelijke vernieuwing betekent dat de mensen in ‘het veld’ daadwerkelijk anders moeten gaan werken. De transformatie zal in de jaren daarna vorm gaan krijgen. Alle aanbieders moeten door het Rijk gecertificeerd worden en gemeenten kunnen kiezen om aan te besteden of te subsidiëren. De contracten met aanbieders moeten op 1 januari 2015 ingaan.

PROGRAMMA 2

Reguliere taken 2013

Wmo

- Uitvoering van het voorzieningen- en verstrekkingenbeleid
- Mantelzorgondersteuning
- Bemensen van het lokaal loket
- Voorzieningen op het gebied van onderwijs, welzijn, cultuur, sport en recreatie in stand houden

Jeugd en jongeren

- Het in stand houden van Jongerencentrum Solution
- Subsidiëren van Jeugd en jongerenwerk
- Subsidiëren van kleine stichtingen en verenigingen die activiteiten uitvoeren voor jongeren
- Faciliteren van het overleg tussen politie en ambulante jongerenwerk over problematische hanggroepen

Ouderen

- Subsidiëren van het ouderenwerk
- In stand houden van het Seniorenpodium
- Uitvoeren van het ouderenbeleid

Kengetallen

Onderwerp	Jaarplan 2011	Jaarplan 2012	Jaarplan 2013
Jaarlijkse (budget)subsidies	26 dossiers € 2.084.650	22 dossiers € 1.817.313	21 dossiers € 1.816.228
Waarderingsubsidies	30 verleningen € 79.334	30 verleningen € 77.385	31 verleningen € 77.385
Eenmalige subsidies	€ 53.780	€ 53.780	€ 23.780 *
Subsidieplafond	€ 2.242.764	€ 1.948.478	€ 1.917.393

* met € 30.000 verlaagd ten behoeve van Dienstencentrum Bloemswaard

2.6 Prestatieveld Volksgezondheid

De gemeente is één van de partners in het volksgezondheidsbeleid, naast (onder meer) de burgers zelf, het rijk, de provincie, marktpartijen in de zorg, de GGD, zorgverzekeraars, levensmiddelenproducenten, GGZ, huisartsen en de 1e en 2e lijns zorgverleners. Om tot resultaten te komen, is de inspanning van alle betrokken partijen noodzakelijk. De gemeente heeft daarbij een directe verantwoordelijkheid voor de jeugdgezondheidszorg in de vorm van een resultaatverplichting en een inspanningsverplichting voor de OGGZ en preventieve activiteiten.

Wat willen we bereiken?

We willen dat meer mensen uit kwetsbare doelgroepen (kinderen, jongeren, allochtonen, lage sociaaleconomische status) deelnemen aan de interventies van ons gezondheidbeleid en daar baat bij hebben. Ook willen we meer samenwerking met partners als huisartsen, (sport) verenigingen, eerstelijns hulpverleners bereiken. Daarnaast streven we naar een flexibeler aanbod dat inspelt op de behoefte van onze doelgroepen.

Kaderstellende stukken

- Beleidsnota Gezond door Bewegen 2013 -2016
- Lokaal gezondheidsbeleid 2008-2012 "Nog meer gezonde jaren"
- Sportvisie
- Landelijk gezondheidsbeleid

Speerpunten 2013

Lokaal gezondheidsbeleid

We zijn wettelijk verplicht om lokaal gezondheidsbeleid te formuleren. Zowel de sportvisie als het lokale gezondheidsbeleid lopen af. Het rijk heeft in haar gezondheidsbeleid sterke nadruk gelegd op gezondheid door bewegen. Wij willen deze beleidsdoelstelling ondersteunen en benadrukken sport en bewegen als middel voor gezondheidswinst in de nieuwe lokale volksgezondheidsnota.

Reguliere taken 2013

Jeugdgezondheidszorg

- In stand houden van jeugdgezondheidszorg voor 0-19 jarigen
- Aanbieden van prenatale groepsvoorlichting
- Aanbieden van opvoedondersteuning, zoals het opvoedadviespunt en het jeugdpreventieprogramma
- Faciliteren van het Digitaal Dossier Jeugdgezondheidszorg

Centrum voor Jeugd en Gezin

- Coördinatie van zorg en een laagdrempelig CJG voor onze inwoners
- Verwijsindex inkopen
- Virtueel CJG inkopen

Preventie

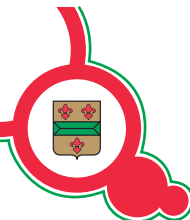
- Voorlichting aan burgers over gezondheidsrisico's

Openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ)

- Algemeen maatschappelijk werk subsidiëren
- Deelnemen aan het Advies en steunpunt huiselijk geweld en Meldpunt Zorg en Overlast
- Faciliteren van zorgnetwerken, zorg- en adviesteams en signaleringsoverleg
- Participatie van kwetsbare groepen ondersteunen binnen de Wmo

PROGRAMMA 2

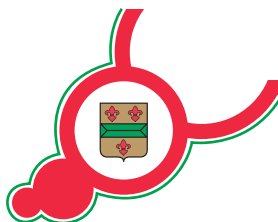

Prestatie indicatoren

Onderwerp	Realisatie 2005	Realisatie 2009	Prognose 2013-2016
Aantal volwassenen met overgewicht daalt naar niveau van jaar 2000 (GGD meting voor Hillegom en Lisse)	45%	44%	41%

Onderwerp	Realisatie 2008	Prognose 2013-2016
Aantal kinderen met overgewicht (0-meting, GGD meting)	8%	ntb

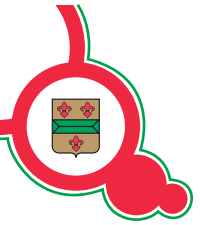

Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)

Lasten	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2012 na wijziging	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Onderwijs	-898	-796	-796	-802	-802	-802	-802
Sport	-801	-925	-925	-975	-975	-975	-975
Kunst en Cultuur	-895	-1.041	-1.041	-1.037	-987	-987	-987
Arbeidsparticipatie	-6.000	-5.699	-5.699	-5.624	-5.741	-5.775	-5.757
Maatschappelijke ondersteuning	-3.528	-3.824	-3.824	-4.117	-3.931	-3.931	-3.931
Volksgezondheid	-742	-847	-847	-869	-869	-869	-869
Totaal programmakosten	-12.863	-13.131	-13.131	-13.425	-13.305	-13.339	-13.321
Apparaatskosten	-669	-747	-747	-803	-803	-803	-803
Kapitaallasten	-1.383	-3.138	-3.138	-3.046	-3.454	-3.389	-3.286
Totaal lasten	-14.915	-17.016	-17.016	-17.274	-17.562	-17.532	-17.410
Baten	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2012 na wijziging	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Onderwijs	134	68	68	347	247	247	247
Sport	303	389	389	268	268	268	268
Kunst en Cultuur	54	48	48	83	33	33	33
Arbeidsparticipatie	4.665	4.553	4.553	4.491	4.315	4.315	4.315
Maatschappelijke ondersteuning	29	29	29	27	27	27	27
Volksgezondheid	413	9	9	9	9	9	9
Totaal baten	5.598	5.097	5.097	5.225	4.900	4.900	4.900
Saldo voor mutatie reserves	-9.317	-11.919	-11.919	-12.049	-12.662	-12.632	-12.511
Reserves	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2012 na wijziging	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Toevoeging Reserves	-619	-53	-50	-1.731			
Onttrekking Reserves	779	1.942	1.942	2.986	1.113	1.074	1.286
Eindtotaal	160	1.889	1.892	1.255	1.113	1.074	1.286
Saldo na resultaatbestemming	-9.157	-10.029	-10.027	-10.794	-11.549	-11.558	-11.224

PROGRAMMA 3

VEILIGHEID & HANDHAVING

Openbare orde en veiligheid

Integraal horecabeleid

Nieuwe Drank- en Horecawet

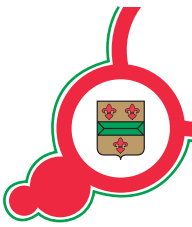
Handhaving

Handhaving programma

Brandweer en crisisbeheersing

Versterken rampenorganisatie

VEILIGHEID & HANDHAVING

Samenvatting

Een veilige plaats om te wonen, te leven en om in te werken; dat willen we als gemeente bereiken door de sociale veiligheid te verbeteren en onze wettelijk verplichte veiligheidstaken uit te voeren.

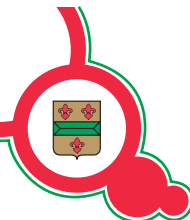
We voeren het veiligheidsbeleid uit. We zetten handhaving integraal in op basis van de prioriteiten die we jaarlijks vaststellen in ons handhavingprogramma. Bij handhaving en toezicht op de bouwregelgeving gaat de aandacht vooral uit naar brandveiligheid en het mogelijk strijdig gebruik van panden.

We hebben een regionaal crisisplan. In 2013 zorgen we ervoor dat onze medewerkers getraind worden om op een adequate manier op te treden bij een crisis.

Verder staat 2013 in het teken van de nieuwe Drank- en Horecawet. De gemeente krijgt de handhavende bevoegdheid van de Drank- en Horecawet overgedragen van het rijk. We onderzoeken op welke wijze we effectief invulling kunnen geven aan deze nieuwe taken.

PROGRAMMA 3

3.1 Prestatieveld Openbare orde en veiligheid

Hillegom staat voor een gemeente die veilig is en voelt op het gebied van wonen, werken en leven in samenwerking met inwoners en partners. In het Lokaal Veiligheidsbeleid is vastgelegd hoe dit gebeurt.

Wat willen we bereiken?

We willen leefbare wijken waarborgen, waar de inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en passanten zich veilig voelen. Ook willen we verschijnselen als overlast en criminaliteit terugdringen, door zowel de oorzaken van deze verschijnselen weg te nemen als ook de negatieve aspecten te bestrijden.

Tot slot willen we de sociale samenhang in de straat, buurt en wijk versterken; één van de cruciale factoren om de veiligheidsbeleving te verbeteren.

Kaderstellende stukken

- Veiligheidsbeleid Hillegom 2011-2014
- Drank- en Horecawet 2013

Speerpunten 2013

Nieuwe Drank- en Horecawet en Integraal Horecabeleid

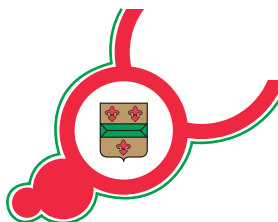
Per 1 januari 2013 wijzigt de Drank- en Horecawet. Ter uitvoering van deze wet is de gemeente verplicht een verordening voor paracommerciële horecabedrijven vast te stellen. Gemeenten hebben daar, na wijziging van de wet, een jaar de tijd voor. Naar aanleiding van de wijzigingen in de wet, maken we in 2013 een integraal horecabeleid. In dit beleidsstuk komt zowel de reguliere als de paracommerciële horeca aan bod.

Reguliere taken 2013

- Adviseren openbare orde vraagstukken
- Uitvoeren Lokaal Veiligheidsbeleid 2011-2014
- Top 5 speerpunten Lokaal Veiligheidsbeleid
- Woninginbraken
- Overlast hondenpoep
- Jeugd(overlast)
- Parkeeroverlast
- Verkeersgedrag
- Participeren in en monitoren van diverse werkgroepen op het gebied van veiligheid
- Implementatie van de taak gevonden en verloren voorwerpen

(Prestatie)gegevens

Onderwerp	2011	2012	Ambitie 2013
Leefbaarheid gemeente op basis van de uitkomst Veiligheidsmonitor Hollands Midden (tweejaarlijks)	7,4	Geen meting	7,5
Leefbaarheid gemeente op basis van de uitkomst Waar staat je gemeente? (tweejaarlijks)	7,3 (2010)	Nog geen gegevens beschikbaar	7,5
Meting rol inwoner bij aanpak sociale veiligheid (tweejaarlijks)	6,2	Geen meting	6,4
Aantal georganiseerde veiligheidsmarkten	1	1	1
Aantal meldingen politie bij overlast jeugd (2010 157)	214	Nog niet bekend	5% lager
Aantal behaalde sterren binnen KVO	2	2	3

3.2 Prestatieveld Handhaving

De gemeente heeft de taak wetten en beleidsregels te handhaven op gebied van milieu, ruimtelijke ordening, bouwregelgeving, de Algemene Plaatselijke Verordening en gebruiksvergunningen. De gemeente handhaaft ook het door haar zelf opgestelde en gevoerde handhavingsbeleid en reageert op meldingen van inwoners. Op basis van wettelijke verplichtingen en de in het handhavingsbeleid vastgestelde prioriteiten worden keuzes gemaakt voor het al dan niet daadwerkelijk handhaven.

Wat willen we bereiken?

We willen door toezicht en handhaving gedrag op een positieve wijze beïnvloeden, waardoor burgers en bedrijven zich beter aan de vastgestelde regels houden. We willen zichtbaar aanwezig zijn, ook op momenten dat er niet op ons gerekend wordt.

Kaderstellende stukken

- Algemene Plaatselijke Verordening Hillegom
- Handhavingsbeleid 2009
- Handhavingprogramma 2013 (nog vast te stellen door het college)

Speerpunten 2013

Handhavingprogramma

We voeren het handhavingprogramma 2013 uit. In dit plan is beschreven hoe en in welke mate gehandhaafd wordt. De nadruk ligt op een integrale aanpak. Aandacht gaat vooral uit naar brandveiligheid en het mogelijk strijdig gebruik van panden.

Reguliere taken 2013

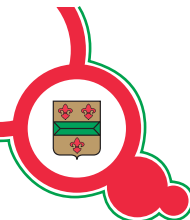
- Bouwtoezicht en handhaving bestemmingsplannen uitvoeren
- Toezicht op sloop en asbest sloop
- Gebruiksbesluiten en meldingen afhandelen
- Brandveiligheidscontroles uitvoeren
- Milieutaken uitvoeren
- Horecacontroles en controles in het kader van de nieuwe Drank- en Horecawet
- APV-controles in de openbare ruimte

Kengetallen

Onderwerp	Realisatie 2011	Prognose 2012	ambitie 2013-2016
Handhavingzaken	40	60	60

PROGRAMMA 3

3.3 Prestatieveld Brandweer en crisisbeheersing

De gemeente heeft als taak de preventie, proactie en repressie van de brandweer te organiseren. De gemeente werkt op het gebied van de brandweer samen met de Regionale Brandweer, de politie en de GHOR. Ook moet de gemeente de crisisbeheersing op orde hebben om voorbereid te zijn op de bestrijding van rampen en zware ongevallen in de gemeente.

Wat willen we bereiken?

Een helder kader voor de crisisbeheersing bieden, waarin de verantwoordelijkheden, de taken en de bevoegdheden in het kader van de crisisbeheersing zijn vastgelegd, waardoor de brandweer zijn taken op een efficiënte en effectieve wijze kan uitvoeren.

Kaderstellende stukken

- Crisisplan 2012

Speerpunten 2013

Versterken rampenorganisatie

Per 1 november 2012 treedt het nieuwe crisisplan in werking. Dit moet de bestrijding van calamiteiten vergemakkelijken.

In 2013 richten we ons op het opleiden en trainen van bestuurders en medewerkers, zodat we meer kennis hebben over rollen en taken bij de uitvoering van de processen.

Reguliere taken 2013

Rampenorganisatie

- Het up-to-date houden van het crisisplan

Brandweer

Risicobeheersing

- Het verstrekken van veiligheidsadviezen op diverse terreinen
- Adviseren bij en toezicht na de afgifte van bouw-, gebruiks- en evenementenvergunningen
- Het geven van voorlichting en educatie op het gebied van brandveiligheid
- Het samenstellen van bereikbaarheidskaarten en aanvalsplannen

Operationele voorbereiding

- Het beheren van alarm-, uitruk- en inzetprocedures; van bluswatervoorziening en het onderhoud van materialen
- Het voldoende opgeleid en geoefend houden van het brandweerkorps
- Het bewaken van de paraatheid

Incidentenbestrijding en nazorg

- Het bestrijden van incidenten
- Het uitvoeren van specialistische taken in regionaal verband (bestrijding waterongevallen, inzet meetploeg)
- Het bieden van posttraumatische nazorg en juridische ondersteuning
- Het evalueren en leren van incidenten, en actueel houden van de rampenplannen

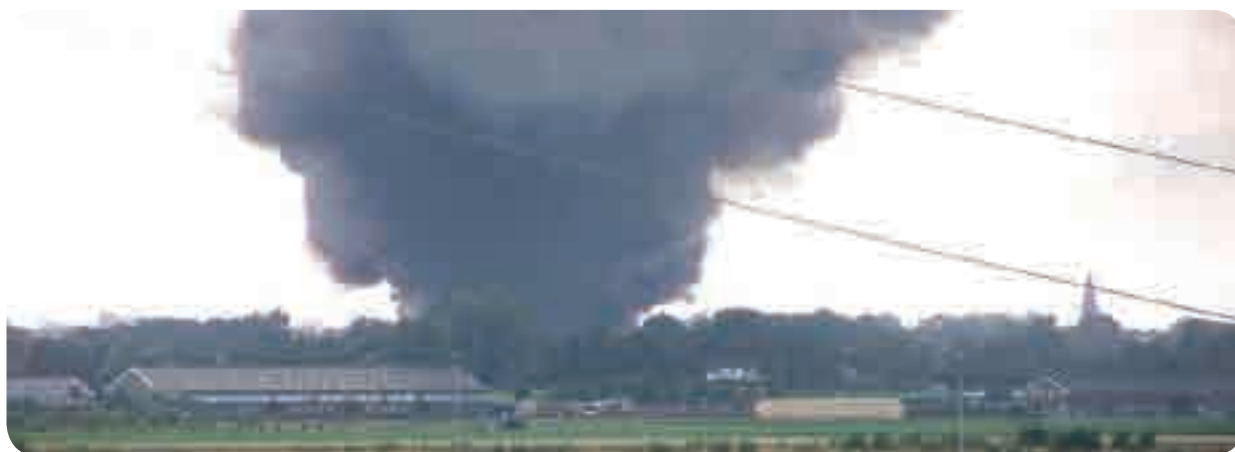
(Prestatie)gegevens

Onderwerp	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Ambitie 2013
Aantal rampenoefeningen	1	1	2
Opleiden, trainen en oefenen relevante functionarissen	50%	75%	90%

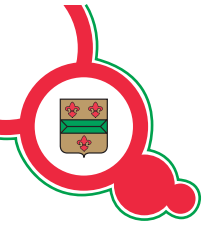
Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)

Lasten	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2012 na wijziging	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Openbare orde en veiligheid	-26	-33	-33	-33	-33	-33	-33
Handhaving	-115	-27	-27	-25	-25	-25	-25
Brandweer en crisisbeheersing	-1.487	-1.453	-1.453	-1.438	-1.438	-1.438	-1.438
Totaal programmakosten	-1.628	-1.512	-1.512	-1.496	-1.496	-1.496	-1.496
Apparaatskosten	-829	-948	-948	-1.151	-1.151	-1.151	-1.151
Kapitaallasten	-19	-18	-18	-17	-23	-22	-19
Totaal lasten	-2.475	-2.478	-2.478	-2.664	-2.670	-2.669	-2.666
Baten							
Openbare orde en veiligheid							
Handhaving	35	10	10	2	2	2	2
Brandweer en crisisbeheersing	189	151	151	135	135	135	135
Totaal baten	225	160	160	137	137	137	137
Saldo voor mutatie reserves	-2.250	-2.318	-2.318	-2.527	-2.533	-2.532	-2.529
Reserves							
Toevoeging Reserves							
Onttrekking Reserves							
Eindtotaal							
Saldo na resultaatbestemming	-2.250	-2.318	-2.318	-2.527	-2.533	-2.532	-2.529

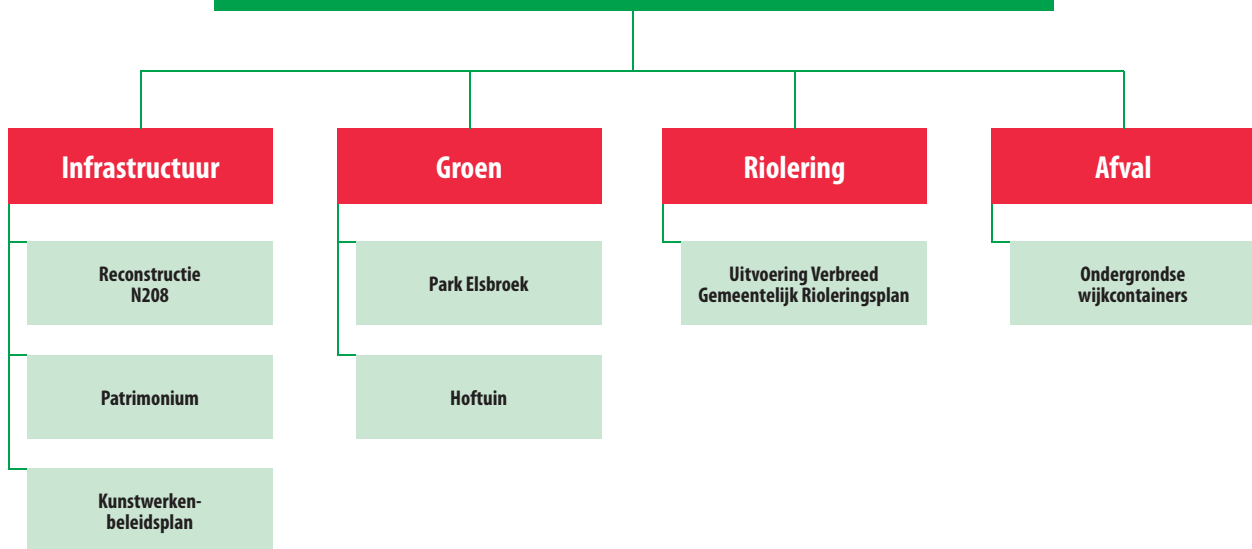

PROGRAMMA 3

PROGRAMMA 4

BEHEER EN ONDERHOUD OPENBARE RUIMTE

BEHEER EN ONDERHOUD OPENBARE RUIMTE

Samenvatting

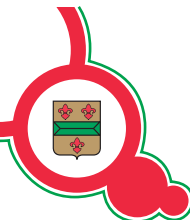
Met het beheer en onderhoud van de openbare ruimte zorgen we voor een veilige omgeving waar gebruikers geen risico lopen op materiële of persoonlijke schade. Ook willen we de (leef) omgeving voor bewoners en bedrijven aangenaam en bruikbaar maken en houden. Een aangename leefomgeving heeft een positieve invloed op ons welbevinden.

Het grootste deel van de beheer en onderhoudswerkzaamheden zijn reguliere taken en komen elk jaar terug. Dit gebeurt op basis van meerjarenonderhoudsplannen en voor het kleiner onderhoud en de afvalinzameling en straatreiniging inmiddels op basis van een meerjarige dienstverleningsovereenkomst met De Meerlanden.

In 2013 werken we verder met de integrale aanpak van de herinrichting van de N208. De uitvoering van de plannen voor verbetering van het Elsbroekerpark wordt ter hand genomen en voor de Hoftuin gaan we verder met de uitwerking van de plannen.

PROGRAMMA 4

4.1 Prestatieveld Infrastructuur

De gemeente zorgt voor beheer en onderhoud van de infrastructuur, waaronder wegen, fietspaden en trottoirs, kunstwerken, binnenhavens, watergangen, openbare verlichting en wegmeubilair. Uitvoering wordt planmatig gedaan op basis van, door de raad vastgestelde, regulier meerjaren beleidsplannen voor onderhoud.

Wat willen we bereiken?

Een veilige woonomgeving waar gebruikers geen risico lopen op materiële of persoonlijke schade.

Kaderstellende stukken

- Beleidsplan onderhoud wegen 2011-2015
- Wegenwet

Speerpunten 2013

N208, Patrimonium, Kunstwerken beleidsplan

Ook in 2013 werken we aan de uitvoering van de reconstructie N208.

In de wijk Patrimonium wordt een groot aantal huizen afgebroken en opnieuw opgebouwd. De openbare ruimte gaan we opnieuw inrichten.

Voor de jaarlijkse onderhoudsplannen van specifieke objecten aan of over het water zoals bruggen, duikers, beschoeiingen, damwanden en kadernuren, gaan we kaders en uitgangspunten vastleggen voor de komende 5 jaar. Dit is een aanbeveling uit de VROM-inspectie van 2012.

Reguliere taken 2013

- Beheer en onderhoud van de infrastructuur. Preventief onderhoud wordt uitgevoerd op basis van meerjaren beleid- en onderhoudsprogramma's.
- Herstel van gebreken gebeurt op basis van eigen waarneming van de uitvoerende en toezichhoudende medewerkers en op basis van meldingen en klachten door bewoners en bedrijven.
- 24-uurs storingsdienst

(Prestatie)gegevens

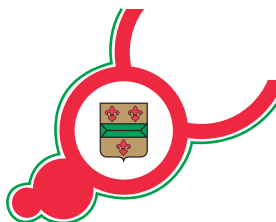
Onderwerp	2010	2011	2012	2013 streven
Meldingen voor 10 uur zelfde dag afgehandeld Prevent (kwaliteithandvest)	71%	75%	80%	85%
Meldingen openbare ruimte binnen 14 dagen afgehandeld Prevent (kwaliteithandvest)	85%	85%	85%	85%

Kengetallen

Kwaliteit wegen (in %)	2010	2011	2012	2013 prognose
Voldoende	82%	82%	86%	87%
Matig	7%	6%	6%	6%
Onvoldoende	11%	12%	8%	7%

Aantal meldingen van bewoners en bedrijven	2010	2011	2012
Bestrating	423	677	450
Openbare verlichting	215	324	250
Straatreiniging	570	528	430
Verkeerslichten	9	24	3
Straatmeubilair	309	293	300

Beoordeling inwoners (Bron: waar staat je gemeente.nl)	Realisatie 2010	Prognose 2012	Prognose 2013
Onderhoud wijk	6,7	6,7	Volgt na meting 2012
Wegen, straten en pleintjes	6,3	6,3	Volgt na meting 2012
Openbare verlichting	7,7	7,7	Volgt na meting 2012

4.2 Prestatieveld Groen

De gemeente zorgt voor beheer en onderhoud van het openbaar groen en aanvullende openbare ruimten en herstelt waar nodig op basis van meldingen en eigen toezicht.

Wat willen we bereiken?

Een prettige en aangename leefomgeving die een positieve invloed heeft op het welbevinden van de Hillegommers.

Kaderstellende stukken

- Groenbeleidsplan 2002-2012
- Groenprogramma Holland Rijnland; Gebiedsprogramma Duin- en Bollenstreek 2010-2014
- Gebiedsvisie Martinuskerk eo (mei 2010)

Speerpunten 2013

Elsbroek, Hoftuin

De planvorming voor park Elsbroek en voor de Hoftuin zijn in 2012 afgerond. In 2013 starten we in beide parken met de uitvoering.

Reguliere taken 2013

- Beheer en onderhoud van het openbaar groen en specifieke locaties in de openbare ruimte zoals de algemene begraafplaats, de Heemtuin, het Hertenkamp, de Hoftuin, het sportpark en terreinen, speelterreinen, etc.
- Cyclisch vervangen van groenvoorzieningen om de kwaliteit van het groen in stand te houden.

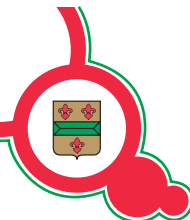
(Prestatie)gegevens

Beoordeling inwoners (Bron: waar staat je gemeente.nl)	Realisatie 2010	Prognose 2012	Prognose 2013
Onderhoud groen	6,6	7,0	Volgt na meting 2012

Kengetallen

Aantal meldingen van bewoners en bedrijven	2010	2011	Prognose 2012
Groenvoorziening	285	315	200

PROGRAMMA 4

4.3 Prestatieveld Riolering

De gemeente heeft de taak het rioleringsstelsel te beheren, te onderhouden en aan te passen voor het duurzaam en doelmatig afvoeren van stedelijk afval-, hemel- en grondwater. Ook zorgen wij ervoor dat ongewenste overstorten, als gevolg van (hevige) regenbuien worden teruggedrongen.

Wat willen we bereiken?

Voldoende hygiënische afvoer van afvalwater zodat de volksgezondheid niet geschaad wordt.

Kaderstellende stukken

- Intentieverklaring samenwerking afvalwaterketen cluster Kennemerland (2012)
- Verbreed Gemeentelijke Rioleringsplan (2010 - 2015)
- Wet milieubeheer
- Bestuursakkoord water (2011)
- Keur Rijnland (2009)

Speerpunten 2013

Uitvoering Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan

In 2013 gaan we verder met de uitvoering van het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan waarvan de uitvoering loopt tot 2015.

Reguliere taken 2013

- Onderhoud vrijval riolering
- Onderhoud persriolering (inclusief pompen en gemalen)
- Klein onderhoud zoals vervangen van huisaansluitingen, oplossen van meldingen/klachten, schoonhouden en legen van straatkolken

Kengetallen

Aantal meldingen van bewoners en bedrijven	2010	2011	Prognose 2012
Riolering	368*	380*	250**

* Incl. interne meldingen

** Excl. interne meldingen

4.4 Prestatieveld Afval

De gemeente heeft een wettelijke plicht om bij alle huishoudens restafval, GFT en de overige afvalstromen gescheiden in te zamelen.

Wat willen we bereiken?

Een effectieve en doelmatige inzameling van het afval afkomstig van de Hillegomse huishoudens zodat de volksgezondheid niet wordt geschaad. Voldoen aan onze wettelijke plicht en het halen van de milieudoelstellingen zoals vastgelegd in het Landelijk Afvalbeheersplan en het Hillegomse milieubeleidsplan en het beleidsplan inzameling huishoudelijke afvalstoffen.

Kaderstellende stukken

- Beleidsplan inzameling huishoudelijke afvalstoffen 2010 - 2020
- Milieubeleidsplan 2008 - 2011
- Afvalstoffenverordening gemeente Hillegom (2009)
- Landelijk afvalbeheersplan 2009 - 2021 (LAP)
- Wet milieubeheer

(Prestatie)gegevens

Ingezamelde hoeveelheden (x 1.000 kg)

Producten afvalinzameling	2009	2010	2011	Prognose 2012	Prognose 2013
Restafval	6.529	5.852	5.803	5.800	5.775
GFT	1.799	1.757	1.727	1.800	1.800
Papier	1.184	1.284	1.295	1.300	1.330
Textiel	96	83	79	106	116
Glas	598	616	525	608	575
Kunststof	12	169	165	167	211
IJzer/blik/wit- en bruingoed	388	374	386	390	390
Klein chemisch afval	33	33	33	33	33
Puin	996	1101	1.052	1.100	1.100
Hout	771	850	808	800	800
Totaal hoeveelheid afval	12.406	12.119	11.942	12.104	12.130
Aantal inwoners	20.484	20.484	20.627	20.833	21.137
Totaal afval per inwoner (kg./inwoner)	606	592	579	581	574
Restafval per inwoner (kg./inwoner)	319	286	281	278	273
Scheidingspercentage	47%	51%	51%	52%	53%

Kengetallen

Onderwerp	2010	2011	2012
Meldingen containers	357	437	350

Speerpunten 2013

Ondergrondse containers

In 2013 gaan we over tot het plaatsen van de ondergrondse afvalcontainers voor glas en papier. Daarnaast geven we uitvoering aan het afvalbeleidsplan.

Reguliere taken 2013

Gescheiden inzamelen (haal- en brengsysteem) van huishoudelijk afval.

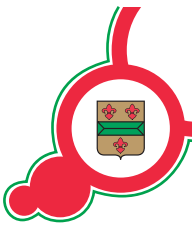
PROGRAMMA 4

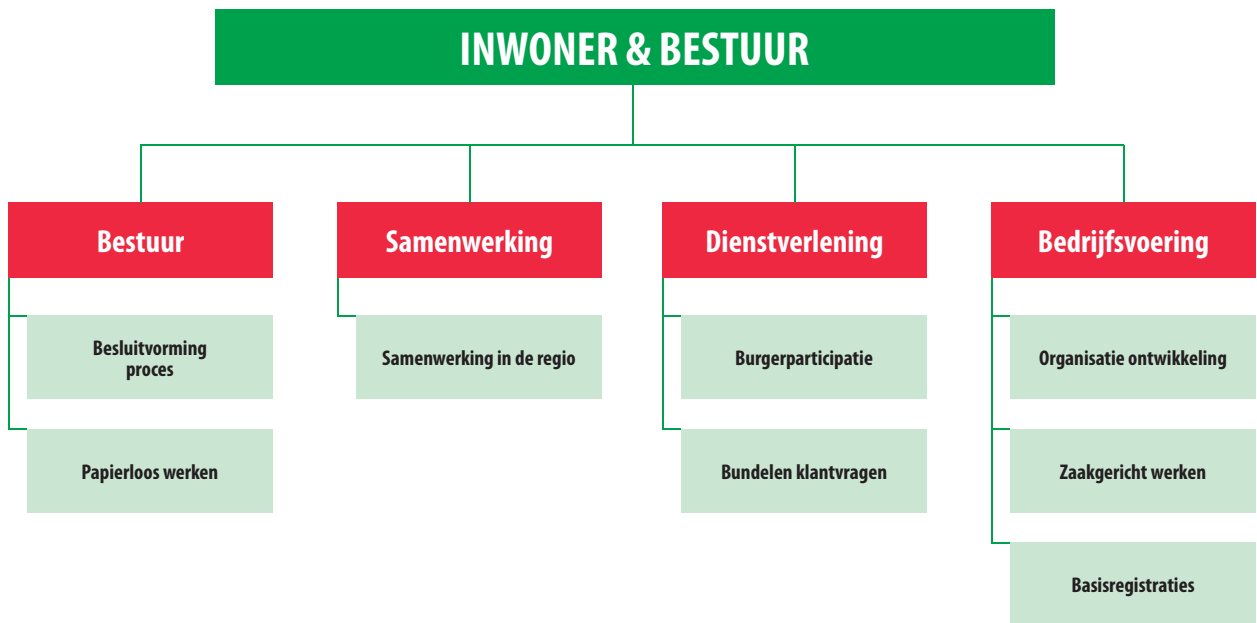
Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)

Lasten	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2012 na wijziging	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Infrastructuur	-1.525	-1.542	-1.542	-1.845	-1.624	-1.641	-1.644
Groen	-1.353	-2.200	-2.200	-2.562	-1.222	-1.222	-1.222
Riolering en water	-800	-932	-932	-917	-922	-900	-900
Afval	-2.014	-2.016	-2.016	-2.030	-2.030	-2.030	-2.030
Totaal programmakosten	-5.692	-6.691	-6.691	-7.354	-5.799	-5.793	-5.796
Apparaatskosten	-1.380	-1.076	-1.076	-973	-973	-973	-973
Kapitaallasten	-8.699	-1.081	-1.131	-4.457	-1.639	-1.734	-1.971
Totaal lasten	-15.772	-8.848	-8.898	-12.785	-8.412	-8.500	-8.740
Baten	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2012 na wijziging	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Infrastructuur	64	42	42	157	42	42	42
Groen	7	598	598	538	5	5	5
Riolering en water	2.340	2.422	2.422	2.486	2.534	2.559	2.765
Afval	2.409	2.450	2.450	2.592	2.706	2.819	2.819
Totaal baten	4.820	5.511	5.511	5.773	5.287	5.425	5.632
Saldo voor mutatie reserves	-10.951	-3.337	-3.387	-7.012	-3.125	-3.075	-3.109
Reserves	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2012 na wijziging	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Toevoeging Reserves							
Onttrekking Reserves	7.485	316	1.294	3.980	110	7.076	129
Eindtotaal	7.485	316	1.294	3.980	110	7.076	129
Saldo na resultaatbestemming	-3.466	-3.021	-2.093	-3.031	-3.015	4.001	-2.979

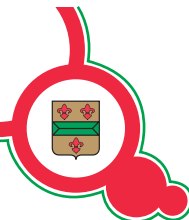

PROGRAMMA 5

PROGRAMMA 5

INWONER & BESTUUR

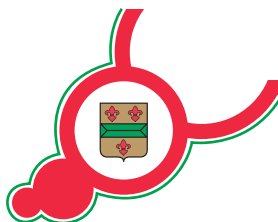
Samenvatting

Het programma Inwoner & Bestuur beschrijft hoe Hillegom het democratisch proces organiseert, hoe de samenwerking met andere overheden vorm krijgt, hoe de organisatie aansluit bij maatschappelijke doelen en hoe de dienstverlening aan inwoners en bedrijven is georganiseerd. Voor het verbeteren van het bestuurlijke besluitvormingsproces worden eind 2012 afspraken gemaakt, om hier vanaf 1 januari 2013 uitvoering aan te geven. De regionale samenwerking wordt op tal van (beleids)terreinen een steeds belangrijker onderwerp. In het onderzoek naar de bestuurlijke toekomst is aangegeven dat belangrijke strategische vraagstukken om een adequate bestuurlijke aanpak vragen.

Dienstverlening en Bedrijfsvoering in programma 5 krijgen een eigen prestatieveld. We willen hiermee duidelijk maken wat onze speerpunten op deze gebieden zijn.

In 2013 werken we aan de verdere implementatie van de basisregistraties. Achterliggende gedachte is dat inwoners hun gegevens maar 1 x achterlaten. We gaan onze klantvragen centraal registreren en hierop sturen. De normen uit het kwaliteitshandvest gaan het derde jaar in en krijgen meer vorm. Papierloos werken doet zijn intrede bij de Raad. De organisatieontwikkeling richt zich in 2013 op het verder borgen binnen de organisatie van de gewenste competenties: resultaatgericht, samen, integraal, waarbij de klant centraal staat.

5.1 Prestatieveld Bestuur

In het prestatieveld Bestuur staan de drie bestuursorganen van de gemeente (gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders en burgemeester) en de ondersteuning van de bestuursorganen centraal.

Wat willen we bereiken?

De gemeente Hillegom streeft naar een democratisch, transparant en dualistisch functionerend gemeentebestuur en een grote betrokkenheid van de inwoners bij het bestuur.

Kaderstellende stukken

- Gemeentewet
- Lokale verordeningen bestuur en recht

Speerpunten 2013

Besluitvormingsproces, papierloos werken

We geven dit jaar uitvoering aan de verbeterpunten die voortvloeien uit de bestuursconferentie van 12 april 2012. Doel is een transparant en efficiënt besluitvormingsproces.

Invoering van papierloos werken voor het raads- en commissiewerk om te komen tot een eigentijdse werkwijze en een vermindering van de papierstroom.

Reguliere taken 2013

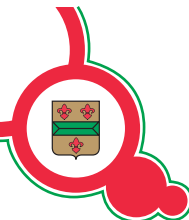
- Organiseren van het democratisch proces en komen tot voorbereiding en besluitvorming
- Voorbereiding van de verkiezingen van maart 2014

(Prestatie)gegevens

Onderwerp	Realisatie 2011	Prognose 2013	Prognose 2014-2016
Afgeronde onderzoeken rekenkamercommissie	2	2	2
Vermindering papierstroom raad en commissie	-	-50%	-75%

PROGRAMMA 5

5.2 Prestatieveld Samenwerking

Onder bestuurlijke samenwerking valt het verkennen en sluiten van samenwerkingsovereenkomsten in de publieke sector op zowel bestuurlijk als uitvoerend (ambtelijk) niveau. De gemeente zoekt samenwerking met partners, neemt hiertoe initiatieven, beschrijft de doelen die ze willen bereiken, vertaalt dit in concrete samenwerkingsovereenkomsten en voert deze uit.

Wat willen we bereiken?

We willen onze positie in de regio versterken door de bestuurlijke samenwerking op te zoeken en ons beleid in de regio op elkaar af te stemmen. We willen onze organisatiedoelen op kwalitatief en kwantitatief niveau blijven bereiken en de kosten beheersbaar houden. Hiervoor zoeken we hiervoor de samenwerking op met de markt en andere overheden en partners.

Kaderstellende stukken

- De regisserende gemeente Hillegom
- Hillegom 2.0, organisatievisie
- Onderzoek bestuurlijke toekomst Duin- en Bollenstreek

Speerpunten 2013

Samenwerking in de regio

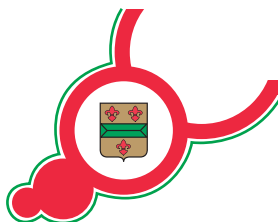
In 2013 geven we verder invulling aan de bestuurlijke samenwerking in de regio met het rapport van het onderzoek naar de bestuurlijke toekomst van de Duin- en Bollenstreek als basis.

We onderzoeken dit jaar naar mogelijke vormen van samenwerking op het gebied van bouwzaken (vergunningverlening en handhaving/toezicht).

Reguliere taken 2013

- Samenwerking binnen Holland Rijnland, ISD, het Vuilafvoerbedrijf, Cocensus (belasting), de Omgevingsdienst West Holland, de GOM, etc.
- Bestuurlijke afstemming binnen de Bollenstreek
- Samenwerking op het gebied van crisisbeheersing en rampenbestrijding in de Bollenstreek

5.3 Prestatieveld Dienstverlening

Dit prestatieveld stond voorheen bekend als “Publiekszaken en vergunning”. Dienstverlening aan onze inwoners en bedrijven reikt echter verder en omvat naast onze contacten aan de balie en de telefoon ook de digitale dienstverlening en al onze overige communicatiemomenten. Digitale dienstverlening stond voorheen opgenomen in de Paragraaf Bedrijfsvoering onder J. De financiële vertaling blijft ongewijzigd.

De visie op dienstverlening is als volgt geformuleerd: Wat we doen, doen we met onze burgers en bedrijven voor ogen. We zoeken persoonlijk contact en gaan de interactie aan. Onze informatie is juist, eenvoudig en eenduidig. We zijn bereikbaar, transparant en aanspreekbaar.

Wat willen we bereiken?

Verhoging en borging van de kwaliteit van onze dienstverlening voor klanten, waarbij het streven is om 80% van de inkomende vragen direct te beantwoorden, eenduidig en juist.

Verhogen van de kwaliteit van interactie met onze inwoners en bedrijven.

Draagvlak voor ons beleid vergroten via inzet burgerparticipatie.

Kaderstellende stukken

- KeK (Klant e-dienstverlening en Kwaliteit)
- Communicatiebeleidsplan 2010 – 2013
- Evaluatie communicatiebeleid uit 2012

Speerpunten 2013

Burgerparticipatie, bundelen klantvragen

De gemeente Hillegom heeft een goede reputatie op het gebied van dienstverlening, in vergelijking met andere gemeenten scoren wij hoog en wij streven ernaar om het hoge niveau te behouden.

Het komende jaar geven we een verdere impuls aan burgerparticipatie en willen we de interactie met onze inwoners bevorderen. Waar het kan, kiezen we voor interactieve beleidsvorming. Naast het digitaal burgerpanel ontwikkelen we ook andere participatiemethoden die organisatiebreed gebruikt kunnen worden om per keer de juiste doelgroep te kunnen bereiken. We werken in 2013 verder aan een meetsysteem om de effectiviteit van de participatie te kunnen meten.

Daarnaast bundelen we onze klantvragen en klantstromen, door de implementatie van een klantcontactstelsel begin 2013. We slaan alle klantvragen centraal op en hiermee hebben we enerzijds op elk gewenst moment een overzicht van alle gestelde vragen en antwoorden. Anderzijds kunnen we hierdoor beter grip houden en sturen op juiste en tijdige afhandeling van de vragen.

Reguliere taken 2013

- Monitoren en verbeteren van de normen van het Kwaliteitshandvest. Inwoners weten wat ze van ons kunnen verwachten en wij sturen erop deze verwachtingen waar te maken en te verbeteren.
- Verdergaande dienstverlening via onze website. Doel hiervan is de inwoner zoveel mogelijk in de gelegenheid te stellen hun vragen via internet te stellen of hun producten aan te vragen.
- Verhogen van de kwaliteit van de website. We sturen meer op de inhoudelijke actualiteit en juistheid van de geboden informatie. De toegankelijkheid van de website is een blijvend aandachtspunt. Ook leveren we in 2013 het Besloten Raad Informatie Systeem op.
- De kwaliteit van de website wordt gemeten in het 2 jaarlijkse onderzoek “Waar staat je gemeente” en via ons burgerpanel.
- Doorontwikkeling van onze kennisbank. Vraag en antwoord zijn centraal opgeslagen, we kunnen hierdoor eenduidig antwoord geven op de inkomende vragen.
- Klantcontacten, tijdig en juist beantwoorden van vragen van burgers via het Klant Contact Centrum.
- Taken van publiekszaken: Burgerlijke Stand, incl. nationaliteitszaken en naturalisatie, burgerzaken, Lokaal Loket (wonen, zorg, welzijn en inkomensondersteuning).
- Onderzoeken klanttevredenheid.

PROGRAMMA 5

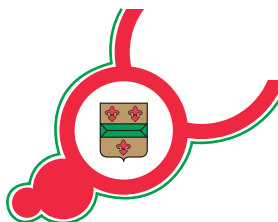
(Prestatie)gegevens

Onderwerp	2010	Prognose 2012	Prognose 2014
Klanttevredenheid Balie <i>Waar staat je Gemeente</i>	7.3	7.5	volgt na meting 2012
Klanttevredenheid telefoon <i>Waar staat je Gemeente</i>	6.7	7	volgt na meting 2012
Klanttevredenheid website <i>Waar staat je Gemeente</i> Klanttevredenheid wordt meegenomen in de evaluatie van het Communicatie-beleidsplan	-	7.5	volgt na meting 2012
Twee weken van tevoren bericht over werkzaamheden in de buurt (khv) <i>Klant contact systeem</i>	-	Niet gemeten	70%
Juiste verwachtingen over beleid (khv). <i>Klant contact systeem</i>	-	Niet gemeten	60%
Aantal keren raadplegen burgerpanel	-	5	7
Onderwerp	2010	Prognose 2012	Prognose 2013
Percentage vragen direct beantwoord <i>Klant contact systeem</i>	49%	75%	75%-80%
Binnen 10 minuten geholpen. Wachttijden balie. <i>Qmatic</i>	80%	90%	90%
Binnen 4 werkdagen inhoudelijke reactie op brief of e-mail <i>Klant contact systeem</i>	-	75%	80%

Kengetallen vergunningen

Onderwerp	2010	2011	Prognose 2012
Aantal aanvragen bouw- en sloopvergunningen	187	205	200
Aantal verleende bouw- en sloopvergunningen	188	160	170
Aantal aanvragen kapvergunningen	-	9	10
Aantal verleende kapvergunningen	-	9	15

5.4 Bedrijfsvoering

Met de term bedrijfsvoering bedoelen wij de sturing en beheersing van alle primaire en ondersteunende processen in een organisatie. De kern ervan is dat het de aansturing van de organisatie betreft, zoals die onderscheiden kan worden van de feitelijk uitvoering (het daadwerkelijk maken van producten en het verlenen van diensten) en van het bepalen van het beleid (keuzes maken over wat wel en wat niet te doen).

Voor het verwezenlijken van de programma's 1 tot en met 4 uit de begroting is het essentieel te beschikken over een goede bedrijfsvoering. We willen u met dit prestatieveld inzicht geven in onze voornaamste speerpunten voor het komende jaar.

Zoals voorgeschreven door het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is bedrijfsvoering één van de verplichte paragrafen van de begroting. Voor een uitgebreide toelichting op de bedrijfsvoering en de reguliere taken, verwijzen wij naar paragraaf D Bedrijfsvoering.

Wat willen we bereiken?

Dat de gemeente Hillegom haar - in de diverse visies neergelegde - ambities effectief kan realiseren, aan kan sluiten bij de landelijke ontwikkelingen en kan voldoen aan haar wettelijke verplichtingen en hierop kan sturen.

Kaderstellende stukken

- Hillegom 2.0
- IV & ICT beleidsplan
- P&O beleid
- Facilitair beleid en het meerjarenonderhoudsplan
- Inkoop- en aanbestedingsbeleid

Speerpunten 2013

Organisatieontwikkeling, zaakgericht werken, basisregistraties

De Organisatieontwikkeling welke in 2010 hebben ingezet loopt door tot eind 2013. Doel is om dienstverlening te optimaliseren en aan te passen aan het tijdsbeeld, effecten en resultaten te bereiken en de kwaliteit van ons werk te verbeteren. We meten dit in 2013 deels aan de hand van de resultaten van het Kwaliteitshandvest. We meten dit ook aan de hand van het benchmark onderzoek "waar staat je gemeente". Hier doen we 2 jaarlijks aan mee, de volgende keer in 2014.

De resultaten hiervan komen terug in prestatieveld 5.3 Dienstverlening.

In 2013 richten we ons op het verder ontwikkelen op de in de visie genoemde gedragscomponenten: betere dienstverlening, meer resultaatgericht werken, integraal en samen en volgens de principes van het nieuwe werken.

Invoering zaakgericht werken. Deze werkvorm wordt landelijk door steeds meer organisaties omarmd. We verwachten hiermee ook in onze organisatie een verdere efficiencywinst te realiseren, te beginnen in 2013.

Implementatie basisregistraties. In 2013 starten we met de invoering van de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT), een volgende stap in het stelsel van basisregistraties.

PROGRAMMA 5

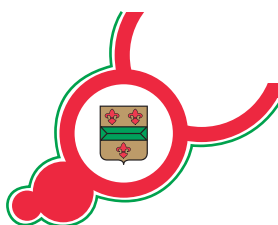

Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)

Lasten	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2012 na wijziging	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Bestuur	-1.172	-1.072	-1.079	-1.053	-999	-999	-999
Samenwerking	-689	-705	-705	-718	-718	-718	-718
Dienstverlening	-434	-398	-398	-400	-354	-354	-354
Totaal programmakosten	-2.294	-2.176	-2.182	-2.171	-2.071	-2.071	-2.071
Apparaatskosten	-3.821	-3.576	-3.576	-4.297	-4.297	-4.297	-4.297
Kapitaallasten	-51	-66	-66	-65	-59	-58	-56
Totaal lasten	-6.167	-5.818	-5.825	-6.533	-6.427	-6.425	-6.424
Baten	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2012 na wijziging	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Bestuur	88	31	31	31	31	31	31
Samenwerking	2	23	23	20	20	20	20
Dienstverlening	779	876	876	876	869	869	869
Totaal baten	869	929	929	926	919	919	919
Saldo voor mutatie reserves	-5.298	-4.889	-4.896	-5.608	-5.508	-5.507	-5.506
Reserves	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2012 na wijziging	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Toevoeging Reserves							
Onttrekking Reserves	139	101	101	137	21	21	21
Eindtotaal	139	101	101	137	21	21	21
Saldo na resultaatbestemming	-5.159	-4.788	-4.795	-5.471	-5.487	-5.486	-5.485

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Inleiding

Alle lasten en baten die samenhangen met de programma's 1 t/m 5, worden direct op het desbetreffende programma geboekt. De baten bestaan uit doeluitkeringen, specifieke rijksvergoedingen, huuropbrengsten en dergelijke.

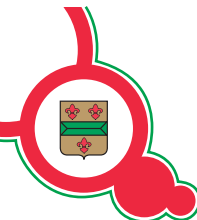
In Algemene dekkingsmiddelen staan de volgende onderwerpen:

- Lokale heffingen
- Algemene uitkering uit het gemeentefonds
- Dividenden
- Saldo financieringsfunctie
- Overige algemene dekkingsmiddelen

(Bedragen x € 1.000)

Lasten	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2012 na wijziging	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Lokale heffingen	-689	-615	-615	-608	-601	-594	-594
Dividend							
Saldo financieringsfunctie	-1.715	-1.072	-1.072	-132	277	196	270
Onvoorzien		122	122	94	94	94	94
Overige dekkingsmiddelen		-97	-80	-2	-2	-2	-2
Totaal programmakosten	-2.405	-1.661	-1.644	-648	-232	-306	-232
Apparaatskosten	90	-63	-222	-97	-28	10	10
Kapitaallasten	-972	-680	-680	-703	-430	-430	-47
Totaal lasten	-3.286	-2.405	-2.547	-1.448	-690	-727	-269
Baten	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2012 na wijziging	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Lokale heffingen	3.933	3.894	3.894	3.968	3.968	3.968	3.968
Algemene uitkering	16.810	16.835	16.835	16.779	17.047	16.732	16.884
Dividend	837	549	549	658	494	571	341
Saldo financieringsfunctie	4.734	3.919	3.919	3.819	3.455	3.258	3.101
Overige dekkingsmiddelen	414			38	38	38	38
Totaal baten	26.729	25.197	25.197	25.261	25.001	24.567	24.332
Saldo voor mutatie reserves	23.442	22.792	22.651	23.813	24.312	23.841	24.063
Reserves	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2012 na wijziging	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Toevoeging Reserves	-1.166	-348	-348	-227	-84	-86	-219
Onttrekking Reserves	144	48	48	66	48	48	48
Eindtotaal	-1.022	-300	-300	-161	-36	-38	-171
Saldo na resultaatbestemming	22.420	22.492	22.351	23.652	24.276	23.803	23.892

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Verder heeft de gemeente diverse inkomsten waarvan de besteding niet gebonden is. Dit zijn de zogenaamde algemene dekkingsmiddelen. Deze baten zijn niet aan een concreet programma toe te rekenen. Artikel 8 van het BBV schrijft voor dat in het programmaplan, naast de begroting van lasten en baten per programma, ook een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien opgenomen wordt. In onderstaand overzicht zijn de algemene dekkingsmiddelen gespecificeerd.

Lokale heffingen

Dit zijn gemeentelijke belastingen die geen directe relatie hebben met een bepaalde gemeentelijke taak. De besteding is evenmin geoormerkt. De onroerende zaakbelasting, de honden- en precariobelasting vallen hieronder. Dit geldt niet voor de rioolrechten, afvalstoffenheffing en de heffing BedrijfsInvesteringsZone (BIZ). Deze worden wel op de desbetreffende programma's verantwoord.

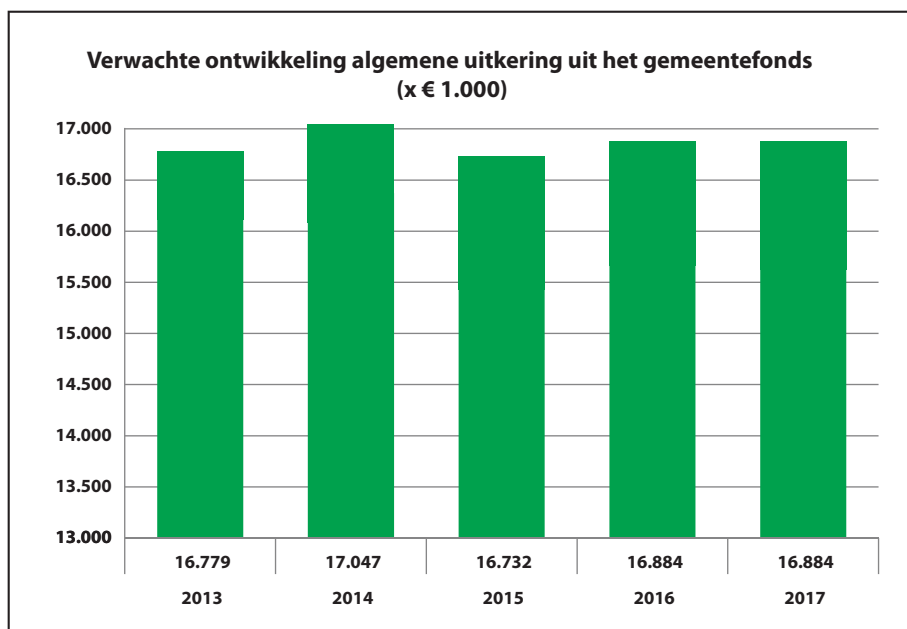
De opbrengsten zijn hoger door extra inkomsten uit areaaluitbreidingen en tariefsverhogingen zoals vastgesteld in de kadernota 2013.

We verwijzen u naar paragraaf G lokale heffingen voor een uitgebreidere toelichting. In paragraaf A weerstandsvermogen onderdeel B is een berekening opgenomen over de dekkingspercentages in relatie tot het weerstandsvermogen.

Algemene uitkering uit het gemeentefonds

In de begroting is rekening gehouden met de effecten van de junicirculaire 2012.

Voor 2013 is rekening gehouden met de stijging van het aantal inwoners en de woningen overeenkomstig de vastgestelde kadernota 2013, de overige jaren zijn gelijk gehouden. De krimp van het gemeentefonds is lager dan de somberste scenario's omdat in het Lente-akkoord in verhouding meer lastenverzwaringen zijn doorgevoerd dan bezuinigingen. Lastenverzwaringen tellen niet mee in de systematiek 'samen de trap op, samen de trap af', bezuinigingen wel. Efficiencykortingen op decentralisatietaken worden opgevangen door de gedecentraliseerde taak, wat betekent dat de algemene uitkering niet lager wordt. Als bijvoorbeeld op een beleidsterrein als jeugd wordt gekort, wordt binnen het beleidsterrein jeugd gezocht naar oplossingen.

Het totale dividend dat in de begroting is opgenomen:

(Bedragen x € 1.000)

Dividend	Werkelijk 2011	Begroting 2012 na wijziging	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
BNG	114	57	90	90	90	90
Alliander	297	417	214	214	214	214
NUON Energy	426	262	317	153	230	0
Totaal	837	736	621	457	534	304

Dividenden**NUON Energy**

In de aandeelhoudersvergadering van de NUON op 17 juni 2009 is besloten de aandelen te verkopen aan het Zweedse energiebedrijf Vattenfall. De verkoop vindt gefaseerd plaats in 6 jaar. In 2009 is 49% van de 505.209 aandelen verkocht, in 2011 15%. In 2013 volgt 15% en in 2015 21%. De totale verkoopopbrengst is conform advies van de accountant verantwoord in de jaarrekening 2009.

De Escrow (gestort bedrag ter dekking van eventuele tegenvallers) is inmiddels volledig ontvangen. We ontvangen tot en met 2015 dividend conform de vastgelegde afspraken in het share sale and purchase agreement met Vattenfall.

Alliander

We ontvangen dividend van Alliander naar rato van het bedrijfsresultaat. Op basis van werkelijk ontvangen dividend is de begrote opbrengst in 2013 met € 17.000 structureel verhoogd t.o.v. de begroting 2012.

Saldo financieringsfunctie

Het saldo financieringsfunctie is het resultaat van de uitgezette gelden en de rentelasten die worden doorberekend in de producten van de gemeente. De rente berekening is overeenkomstig het gestelde in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de vastgestelde nota Reserves en voorzieningen 2009.

Aangezien onze gemeente geen gelden heeft geleend, is de doorberekende rente aan de producten fictief.

De rente bij de baten zijn fictief en heten 'bespaarde rente', daarnaast is er rente die we verwachten te ontvangen over uitgezette gelden bij de BNG en triple A banken. Als het schatkistbankieren per 1 januari 2013 wordt ingevoerd zullen de rente-opbrengsten verminderen, voor 2013 met € 190.000.

Door de verminderende reservepositie van onze gemeente lopen de rente opbrengsten terug.

Overige algemene dekkingsmiddelen

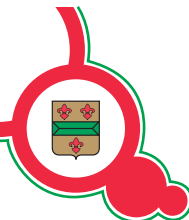
De hier berekende bedragen worden veroorzaakt door de kostenverdelingssystematiek. Nadat de kosten verdeeld zijn over de producten en programma's, komen er nagekomen boekingen binnen die niet meer verrekend kunnen worden via de systematiek. Deze worden daarom op deze post verantwoord.

Mutaties reserves

Per programma is vermeld wat de mutaties op de reserves zijn. Een aantal mutaties is niet toe te wijzen aan een programma en daarom hier verantwoord. De toevoeging reserves bestaat uit de bijschrijving van rente op bestemmingsreserve. De rentebijbeschrijving op reserves is afhankelijk van de mutaties in de reserves.

Maatregelen

Bij de vaststelling van de Kadernota 2011 is besloten een aantal meerjarige bezuinigingen door te voeren. De maatregelen waren als stelpost (€ 329.000) verwerkt in de meerjarenbegroting, een aantal van deze maatregelen moet nog worden gerealiseerd. Dit is een technische correctie op de vorige begrotingen, immers niet gerealiseerde voordelen kunnen niet worden geraamd.

PARAGRAAF A

WEERSTANDSVERMOGEN

In deze paragraaf komen de volgende onderdelen aan de orde:

- A** Bestaand beleid
- B** Weerstandsvermogen
- C** Risico's

A WEERSTANDSVERMOGEN

A. Bestaand beleid

Het college geeft in de paragraaf weerstandsvermogen van de begroting en de jaarstukken de risico's aan van materieel belang en een inschatting van de kans dat deze risico's zich voordoen. Het college brengt hierbij in elk geval de risico's in beeld en actualiseert de risico's. Ook wordt de weerstandscapaciteit weergegeven en in hoeverre schaden en verliezen als gevolg van de risico's van materieel belang met het weerstandsvermogen kunnen worden opgevangen.

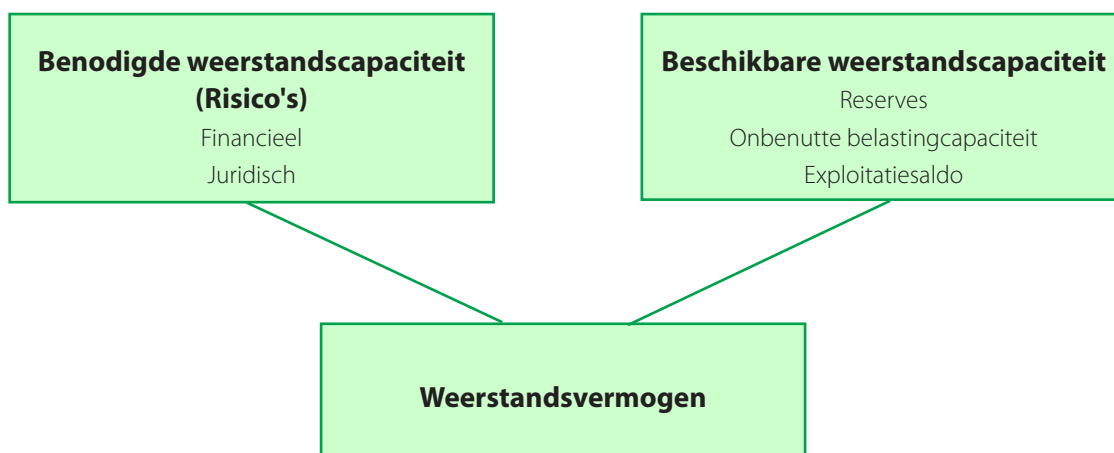
B. Weerstandsvermogen

Inleiding

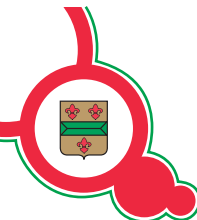
Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Onder weerstandsvermogen wordt het vermogen van de gemeente verstaan om niet voorziene financiële tegenvallers op te kunnen vangen teneinde haar taken voort te kunnen zetten.

Onder de weerstandscapaciteit vallen de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. In deze paragraaf wordt aandacht geschonken aan het weerstandsvermogen door een berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit en een inventarisatie van de risico's en het beleid voor de weerstandscapaciteit en de risico's.

Het is van belang te weten of er sprake is van een toereikend weerstandsvermogen. Als het risicoprofiel bekend is, is het mogelijk een relatie te leggen tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide staat in de onderstaande figuur.

A WEERSTANDSVERMOGEN

Gewenste hoogte van het weerstandsvermogen

Indien een onvoorzien risico zich voordoet zal dat in eerste instantie uit de algemene reserve gedekt worden. De huidige nota reserves en voorzieningen is door de raad in januari 2009 vastgesteld. De hierin vastgestelde kaders zijn opgenomen in de kadernota 2013 en gefaseerd in de meerjarenprogrammabegroting 2012-2016 verwerkt. De vastgestelde minimale omvang van de algemene reserve is € 6.000.000. De reserve bedraagt per 1 januari 2013 € 11.772.000, waardoor het aanwendbare deel van de algemene reserve € 5.772.000 bedraagt.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is in het Besluit Begroting en verantwoording (artikel 11.1) omschreven als “de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken”. Deze middelen kunnen bestaan uit de volgende componenten:

1. Het eigen vermogen. Hiertoe behoren:
  - De algemene reserve, voor zover vrij aanwendbaar.
  - De bestemmingsreserves voor zover de bestemming nog kan worden gewijzigd.
  - De stille reserves.
2. De onbenutte belastingcapaciteit
3. Bezuinigingsmogelijkheden
4. De post onvoorzien

De weerstandscapaciteit van de gemeente wordt als volgt weergegeven:

(Bedragen x € 1.000)

	2013	2014	2015	2016
Weerstandscapaciteit in de exploitatie				
Onbenutte belastingcapaciteit:				
- OZB	1.823	1.823	1.823	1.823
- Rioolheffing	0	0	0	0
- Afvalstoffenheffing	253	139	0	0
Totaal onbenutte belastingcapaciteit	2.076	1.962	1.823	1.823
Onvoorzien	0	0	0	0
Saldo meerjarenbegroting	0	-202	-572	-225
Totaal weerstandscapaciteit in de exploitatie	2.076	1.759	1.251	1.598
Weerstandscapaciteit van het eigen vermogen				
- Vrij aanwendbaar deel algemene reserve	5.772	2.213	56	491
- Reeds aanwezige buffer in de algemene reserve	6.000	6.000	6.000	6.000
- Stille reserves	0	0	0	0
Totaal weerstandscapaciteit in eigen vermogen	11.772	8.213	6.056	6.491
Totaal weerstandscapaciteit	13.848	9.972	7.307	8.088

Toelichting

Onder belastingcapaciteit wordt verstaan de financiële ruimte die er is om de belastingen en heffingen te verhogen. Voor de heffingen geldt dat deze maximaal kostendekkend mogen zijn.

Onroerend Zaak Belasting

Om in aanmerking te komen voor een aanvullende uitkering aan gemeenten op grond van artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet is er een norm vastgesteld voor de heffing voor de OZB. Deze artikel 12 norm is voor 2013 vastgesteld op 0,1540% (bron: junicirculaire 2012). Voor de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit is berekening als volgt:

A WEERSTANDSVERMOGEN

Geraamde opbrengst:	€ 2.886.900
Totale WOZ waarde	
€ 3.058 miljoen x 0,1540% =	€ 4.709.952
De onbenutte belastingcapaciteit OZB	€ 1.823.502

Rioolheffing

Bij de behandeling van de Kadernota 2013 is bij amendement besloten het tarief voor de rioolheffing van huishoudens voor 2013 gelijk te houden aan 2012. Vooralsnog is de opbrengst van de rioolheffing gebaseerd op 100% dekking.

Afvalstoffenheffing

De onbenutte belastingcapaciteit van de afvalstoffenheffing wordt vastgesteld op basis van 100% kostendekking. Ook hier geldt dat het bedrag waarmee een gemeente bij de heffing onder de 100% kostendekking blijft, dit kan worden ingezet als onbenutte belastingcapaciteit. In de belastingcapaciteit wordt de BTW meegerekend, die via het BTW-compensatiefonds wordt, terugontvangen.

De geraamde lasten inclusief BTW zijn:	€ 2.845.607
De geraamde baten:	
Afvalstoffenheffing	€ 2.501.340
Diverse ontvangsten	€ 91.099
Totaal	€ 2.592.439
De onbenutte belastingcapaciteit	
Afvalstoffenheffing	€ 253.168

Het dekkingspercentage over 2013 is afgerond 91%, met de geraamde verhogingen is het tarief in 2015 100% kostendekkend.

Overige belastingen

Bij de overige belastingen, zoals precariobelasting en hondenbelasting zijn de vaststelling van de hoogte van de heffingen een bevoegdheid van de gemeenteraad. Mogelijke stijgingen van de overige belastingen zijn niet meegenomen in de weerstandscapaciteit.

Vrij aanwendbaar deel algemene reserve

Het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve is dat deel van de reserve dat direct aangewend kan worden voor een financiële tegenvaller. Als ondergrens van de algemene reserve wordt € 6.000.000 als absoluut minimum aangemerkt om de uitvoering van de gemeentelijke taken te waarborgen. De algemene reserve bedraagt per 1 januari 2013 € 11.772.000. Het aanwendbare deel van de algemene reserve is dan € 5.772.000.

Stille reserve

Stille reserves zijn de meerwaarden van activa die te laag of tegen nul zijn gewaardeerd doch direct verkoopbaar zijn indien men dat zou willen. Er zijn bij de gemeente Hillegom geen stille reserves aanwezig.

C. Risico's

Inleiding

Het weerstandsvermogen dekt risico's af waarvoor het niet mogelijk is een redelijke schatting van de mogelijke schade of het verlies te maken. Hierdoor kan geen voorziening worden getroffen of een afwaardering van de activa plaatsvinden. Hieronder staan de risico's die aan bovengenoemde criteria voldoen en die van een zodanige omvang zijn dat zij de financiële positie van de gemeente kunnen beïnvloeden. Zaken die onderdeel vormen van het normale bedrijfsrisico van de gemeente zijn niet opgenomen. Daarnaast gelden er steeds zwaardere eisen voor het managen van risico's.

Risico's

Om te bepalen of de gemeente voldoende weerstandscapaciteit heeft, zijn alleen de financiële risico's van belang die niet worden afgedekt door verzekeringen, voorzieningen of andere afdoende maatregelen. Alleen die risico's die van materieel belang kunnen zijn worden hieronder weergegeven.

In de begroting 2013 zijn de volgende onderwerpen als nieuw opgenomen:

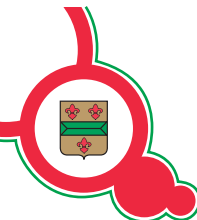
- GOM
- Wet HOF
- Schatkistbankieren

Risico's die voortvloeien uit de samenwerking met andere gemeenten of instanties

• Gemeentegaranties

De gemeente Hillegom heeft in het verleden meerdere malen gemeentegaranties afgegeven aan instellingen (stichtingen etc.). Aanspraken van derden op deze garanties zijn derhalve niet uit te sluiten. Van gemeentezijde wordt per jaar aandacht aan de financiële afwikkeling geschonken om eventuele problemen vroegtijdig te signaleren, waardoor aanspraken kunnen worden voorkomen of beperkt.

A WEERSTANDSVERMOGEN

Overigens wordt het risico als zeer gering ingeschat. Per 1 januari 2013 staat de gemeente borg voor in totaal € 738.664 aan geldleningen.

- **Gemeenschappelijke regelingen**

De gemeente participeert in een aantal gemeenschappelijke regelingen. De deelname brengt financiële risico's met zich mee, omdat het uitgavenbeleid door het bestuur van het samenwerkingsverband wordt bepaald en niet door de individuele gemeenten. Sommige van deze gemeenschappelijke regelingen zijn gevoelig voor gewijzigde externe omstandigheden, zoals bijvoorbeeld verslechterende economische omstandigheden of nieuwe wettelijke regelingen.

- **Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM) (nieuw in de begroting 2013)**

Garantstelling, in 2012 is de garantstelling verstrekt aan het GOM. Het maximale risico ontstaat als de totale garantstelling van de 6 x € 7 miljoen = € 42 miljoen is benut en er voor geen enkel project planologische zekerheid verkregen is. Het maximale risico wordt bepaald door de gemaakte plankosten, de gemaakte rentekosten en het verkoopverlies in geval van gedwongen verkoop. Zoals eerder in de informatie van de GOM is opgenomen is het risico per gemeente/aandeelhouder zo'n € 2,3 miljoen.

Risico's die voortvloeien uit het beleid van andere overheden

- **Algemene uitkering gemeentefonds**

In vergelijking met de afgelopen jaren is de Algemene uitkering uit het gemeentefonds minder dan verwacht. De onzekerheid over de hoogte van de Algemene uitkering duurt voort door de financiële crisis. Wij volgen de circulaire van het ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties. Besluitvorming over verdere decentralisatie van taken zal plaatsvinden na de verkiezingen van de Tweede Kamer en na vorming van een nieuw kabinet. Het risico is niet te kwantificeren.

- **Nieuwe wetgeving opendeinde regeling**

Er is een aantal wetten en regelingen waarbij de hoogte van de kosten afhankelijk is van het aantal aanvragen. Voorbeelden hiervan zijn de Wet werk en bijstand, de Wet maatschappelijke ondersteuning en leerlingenvervoer. Ook implementatie van

nieuwe wetgeving kan een financieel risico met zich meebrengen.

- **Wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF) (nieuw in de begroting 2013)**

Nederland gaat de recente Europese afspraken ten aanzien van begrotingsdiscipline opnemen in de Wet HOF. Ook de belangrijkste uitgangspunten en randvoorwaarden van het Nederlandse budgettaire beleid – zoals de begrotingsregels – zijn onderdeel van het wetsvoorstel. De ministerraad heeft hiermee ingestemd op voorstel van de ministers van Financiën en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu.

Met de Wet HOF krijgt het kabinet meer bevoegdheden om gemeenten aan te pakken als hun tekorten, berekend volgens de Europese Monetaire Unie (EMU), drukken op Europese begrotingsafspraken. Het EMU saldo wordt berekend inclusief de investeringen die de gemeente doet, dus invoering kan gevolgen hebben voor de individuele gemeenten. Wat het financiële risico is voor de gemeente Hillegom is nog niet duidelijk, wij zullen de ontwikkelingen hierin volgen.

De beoogde ingangsdatum van de Wet HOF is 1 januari 2013.

- **Wet maatschappelijke ondersteuning**

Op basis van de vigerende wetgeving hebben gemeenten onvoldoende zicht in de volledigheid, juistheid en rechtmatigheid van de eigen bijdrage van het CAK (Centraal Administratie Kantoor). Het CAK berekent en incasseert de eigen bijdrage voor o.a. de Wmo. De wetgever bepaalde dat de verantwoordelijkheid geen gemeentelijke taak is. De gemeente kan geen zekerheid geven ten aanzien van de omvang en hoogte van de eigen bijdrage.

- **Schatkistbankieren (nieuw in de begroting 2013)**

In het Lente akkoord van het demissionaire kabinet Rutte is het voornemen opgenomen om overtollige gelden verplicht onder te brengen bij het Rijk. De financiële gevolgen kunnen bij 1,5% minder rendement zo'n € 190.000 per jaar bedragen.

Risico's die voortvloeien uit het eigen beleid

- **Grondexploitaties**

Binnen de gemeente Hillegom lopen twee strategische grondexploitaties (Hillegom-Zuid en Vossepolder). Hillegom-Zuid wordt afgesloten na verkoop laatste gronden. Gezien de complexiteit van dat soort projecten is het ondanks de reeds getroffen voorzieningen mogelijk dat het werkelijke resultaat negatiever of minder positief uitvalt dan verwacht. Daarbij kunnen wijzigingen op fiscaal gebied en koopkrachtvermindering een belangrijke invloed hebben op het uiteindelijke projectresultaat. Ook rentefluctuaties en inflatie zijn factoren die een materieel gevolg voor de grondexploitatie kunnen hebben.

- **Onderhoud openbare voorzieningen**

De gemeente kan aansprakelijk worden gesteld voor schade ontstaan door oneffenheden of spoorvorming in de weg. Ook door omvallende bomen of door takbreuk bij storm kan schade aan eigendommen van derden worden aangericht. Voor de gemeente geldt een "risicoaansprakelijkheid". Dat wil zeggen dat de gemeente aansprakelijk is voor het creëren van een mogelijk schadeveroorzakende situatie. Er dient dus een voortdurende alertheid te zijn op het aansprakelijkheidsrisico.

- **Bodemverontreinigingen**

In algemene zin geldt dat er voor de gemeente Hillegom een financieel risico bestaat van sanering van locaties met bodemverontreiniging. In de begroting is geen rekening gehouden met dit risico, aangezien het een incidenteel karakter betreft.

- **Planschades**

In de begroting is een budget opgenomen van € 21.000 voor adviezen van derden over planschades. Er is geen budget voor de betaling van daadwerkelijke planschades. We gaan ervanuit dat alle planschades worden verhaald conform afgesloten overeenkomsten. Mocht de planschade niet verhaald of binnen de programma 1 Ruimte van de begroting opgevangen kunnen worden, dan wordt de raad hierover geïnformeerd in de Bestuursrapportage of Programmarekening.

- **Investeringen Stedelijke Vernieuwing (ISV)**

Voor investeringen stedelijke vernieuwingen (ISV) stelt de provincie gelden beschikbaar. De ISV bijdragen zijn gekoppeld aan de prestatieafspraken. Niet alle prestaties zijn gerealiseerd. We lopen risico een deel van de ISV bijdragen terug te moeten betalen. Overigens hebben wij een voorziening getroffen door de gelden op de balans te verantwoorden onder de post specifieke uitkeringen, hierdoor is het risico beperkt en heeft dat weinig invloed op de beoordeling van ons weerstandsvermogen. We schatten het risico in op maximaal € 150.000. In de jaarrekening wordt met een Sisa verklaring verantwoording afgelegd over de besteding van deze provinciale bijdragen.

- **Precario**

Aanslagen Precariobelasting

In 2006 is de precario op kabels en leidingen ingevoerd. Liander (voorheen Continuon) had bezwaar gemaakt tegen de aanslagen 2006 tot en met 2009. In voorgaande begrotingen hebben wij u hierover geïnformeerd in deze paragraaf. Door Liander is het hoger beroep ingetrokken en derhalve is er geen risico meer aanwezig.

Heffing Precariobelasting

De afgelopen jaren is de precariobelasting voor kabels en leidingen van nutsbedrijven herhaaldelijk in de Tweede Kamer onderwerp van bespreking geweest. Nadat in maart 2010 het kabinet heeft besloten het wetsvoorstel voor afschaffing van de precariobelasting voor kabels en leidingen van nutsbedrijven niet in te dienen bij de Tweede Kamer (op advies van de Raad van State) is in december 2011 een motie aangenomen waarin de regering wordt opgeroepen haast te maken met het wetsvoorstel tot afschaffing van deze belasting. Zoals verwacht heeft het wetsvoorstel 1 januari 2012 niet gehaald. Het streven is gericht op het invoeren van het wetsvoorstel per 1 januari 2013.

Voor gemeenten die nu precariobelasting heffen geldt dan een overgangsregeling van 10 jaar.

Mocht de precariobelasting per 1 januari 2013 worden afgeschaft, dan bedraagt het nadeel voor de gemeente Hillegom € 740.000 per jaar (excl. inflatiecorrectie). De compensatie wordt gezocht in het afbouwen van de precariobelasting en het verhogen van de OZB. Er is daarom geen financieel risico. Wij blijven deze ontwikkelingen volgen.

A WEERSTANDSVERMOGEN

• Risicobeheersing

In het kader van beheersing van risico's (risicomanagement) dienen de risico's die een cruciaal financiële dreiging vormen voor de gemeente Hillegom te worden uitgelicht. Door de impact van een dreiging te vermenigvuldigen met de kans dat een dreiging zich voordoet, kan de omvang van een bepaalde dreiging worden gekwantificeerd. Indien het totaal van de risico's kleiner is dan het weerstandsvermogen, is het weerstandsvermogen toereikend om de verwachte risico's te dekken.

• Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Bij de berekening van de ratio, is de benodigde weerstandscapaciteit afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst levert de ratio op van het weerstandsvermogen, die te vergelijken is met andere gemeenten.

Ratio weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit / geschatte risico's.

Voor Hillegom komt deze ratio uit op € 13,8 miljoen / € 3,4 miljoen = 4,1, wat uitstekend is.

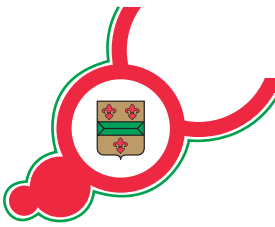
€ 3,4 mln. is de optelsom afgerond op 1 decimaal van € 0,74 mln. aan borgstellingen, schatkistbankieren € 0,19 mln., € 0,15 mln. ISV gelden en € 2,3 mln. GOM risico.

• Beoordeling weerstandsvermogen

Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen maken wij gebruik van onderstaande waarderingstabel opgesteld door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR).

Waarderingcijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	>2	Uitstekend
B	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < x < 1,4	Voldoende
D	0,8 < x < 1,0	Matig
E	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

PARAGRAAF **B**

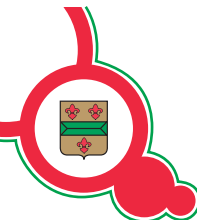
ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

In deze paragraaf komen de volgende onderdelen aan de orde:

- A** Gebouwen in beheer
- B** Onderwijsgebouwen
- C** Beheer openbare ruimte

B ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Inleiding

In deze paragraaf wordt het beleidskader omtrent het onderhoud van kapitaalgoederen weergegeven. Het gewenste onderhoudsniveau, de financiële consequenties van het beleidskader alsmede de vertaling ervan in de begroting zijn van belang. De gemeente Hillegom kent de volgende kapitaalgoederen: wegen, openbare verlichting, water, bruggen, duikers en overige kunstwerken, groen, riolering en (onderwijs)gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard voor de jaarlijkse lasten die rechtstreeks op de exploitatie drukken.

Voor het in stand houden van kapitaalgoederen wordt in de gemeente Hillegom gebruik gemaakt van beheerplannen. In dergelijke plannen wordt het gewenste kwaliteitsniveau van de voorzieningen vastgelegd. Op basis daarvan wordt een meerjaren onderhoudsplan opgesteld met de daarbij behorende financiële consequenties. De beheerplannen zijn financieel vertaald in de begroting.

Volgens de financiële verordening (art. 212 Gemeentewet) biedt het college de raad tenminste één maal per 4 jaar een nota (onderhoudsplan) onderhoud gebouwen, een nota rioleringsplan en een nota openbare ruimte aan. De raad stelt de nota's vast.

A. Gebouwen in beheer

Doelstelling

Gebruikers van gemeentelijke panden een veilige ruimte aan te bieden, waar sprake is van een verantwoord en aangenaam verblijf dat inspirerend werkt op kwaliteit en kwantiteit van de bedrijfsprocessen.

Het beheer en onderhoud gebouwen

Het onderhoudsplan wordt gezien als voorwaarde om te komen tot beheersing van de onderhoudskosten, de planning biedt inzicht in de kosten op zowel korte als lange termijn. Wij kunnen het te voeren onderhoudsbeleid op de toekomstige onderhoudskosten afstemmen, de lasten kunnen wij daarmee gelijkmatig over de planperiode verdelen. Uiteraard houden wij bij het onderhoud rekening met het milieu en klimaat en trachten dit duurzaam en energiezuinig te realiseren.

In de Raad van juni 2012 is het meerjarenonderhoudsplan geactualiseerd. Een keer in de vier jaar wordt dit plan bijgesteld. Dit plan (2012-2031) heeft betrekking op panden waarvan de gemeente eigenaar is. Dit zijn:

- Gemeentehuis 't Hof
- Gemeentehuis kantoorpand
- Gemeentewerf openbare werken incl. KCA depot en loods
- Ambtswoning (groot onderhoud uitgesteld vanaf 2013)
- Aula algemene begraafplaats
- Schuillocatie algemene begraafplaats
- Gebouw Kulturele Raad
- Brandweerkazerne (is per 1 januari 2011 verhuurd worden aan de veiligheidsregio)
- Educatiecentrum Heemtuin

Nast bovengenoemde panden is er nog een aantal dat geen deel uitmaakt van de onderhoudsplanning, deze zijn:

- Watertoren (wordt herontwikkeld start medio 2013)
- Leidsestraat 38 (strategische aankoop)
- Nieuwbouw kantoor Van de Endelaan 7 (Solution)

Panden waar beheer en exploitatie in handen zijn gegeven van derden:

- Sport- en recreatiecomplex De Vosse (zwembad en sporthal)
- Gymzaal Guido Gezellelaan
- Gymzaal Mesdaglaan

Panden waar beheer en eigendom geheel of gedeeltelijk in handen zijn gegeven van derden:

- Jeugd- en Jongeren centrum Solution
- Tijdelijke huisvesting Al Ansaar (vermoedelijke sloop oktober 2012)

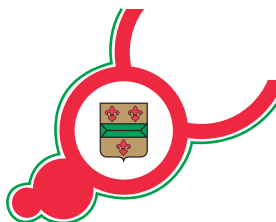
Pand dat de gemeente projectmatig doorverhuurt:

- Pand Mariastraat 28 t.b.v. huisvesting Stichting Welzijn Hillegom

Speerpunten 2013

Gemeentehuis

Vanuit het onderhoudsplan richten wij ons in 2013 in het bijzonder op het kantoorpand van het gemeentehuis. Bouwkundige aanpassing van het pand intern maakt het mogelijk om ruimte flexibeler en multifunctioneel te benutten. Gelijktijdig wordt de gevel van het kantoorpand onder handen genomen. De laatste jaren is sprake van lekkages op meerdere plaatsen tengevolge van uitgesteld onderhoud aan de gevel.

B ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Ook doen wij in 2013 opnieuw onderzoek naar het binnenklimaat. Aangedragen maatregelen ter verbetering van dit klimaat zullen wij daar waar mogelijk meenemen in de onderhoudswerkzaamheden. Gelijktijdig wordt uitvoering gegeven aan aanpassing van het verlichtingsplan.

Voorziening onderhoud gebouwen

Voor het planmatig onderhoud van gemeentelijke gebouwen is een voorziening getroffen. Mutaties, stortingen en onttrekkingen, vinden plaats op basis van het meerjaren onderhoudsplan. De jaarlijkse storting in de voorziening is in 2013 bepaald op € 315.174. De geprognosticeerde stand van de voorziening is:

(Bedragen x € 1.000)

Meerjarenraming onderhoud gebouwen				
	1-1-2013	1-1-2014	1-1-2015	1-1-2016
Voorziening gebouwen	780	494	546	467

B. Onderwijs gebouwen

De verantwoordelijkheid voor het onderhoud van de schoolgebouwen is geregeld in de "Verordening voorziening huisvesting onderwijs". In grote lijnen komt het er op neer dat het binnenonderhoud wordt verricht op kosten van de schoolbesturen.

Groot onderhoud aan de buitenzijde van de schoolgebouwen en de schoolpleinen van het basisonderwijs, komt in beginsel voor rekening van de gemeente als lokale overheid. Om hier de nodige sturing aan te geven laat de gemeente eens per 2 jaar een meerjaren onderhoudsplan (mop) voor een periode van 10 jaar opstellen. Actualisatie vindt plaats in december 2012. De financiële gevolgen ervan zijn in een financieel meerjarenbeeld vastgelegd.

Ontwikkelingen rond de taak groot onderhoud schoolgebouwen

De Tweede Kamer wenst het buitenonderhoud van de scholen in het primair onderwijs over te hevelen van de gemeenten naar de schoolbesturen. De minister wil hierin meegaan en streeft naar invoering ervan per 1 januari 2014. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten is geen voorstander van de overheveling. Wij wachten af hoe deze zaak zich ontwikkelt.

Reguliere taken 2013 meerjaren onderhoudsplan

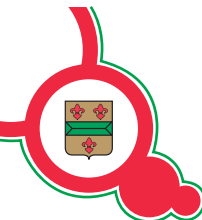
De schoolbesturen hebben voor het jaar 2013 geen aanvragen voor de bekostiging van groot onderhoud ingediend voor de schoolgebouwen. Dit heeft vooral te maken met het feit dat voor een aantal scholen nieuwbouw- of renovatie plannen worden ontwikkeld. Afspraak met de schoolbesturen is dat slechts aanvragen voor niet uitstelbaar onderhoud gehonoreerd worden. Hiervoor geldt dan de zogenaamde spoedprocedure.

Voorziening onderhoud onderwijsgebouwen

De geprognosticeerde stand van de voorziening is:

(Bedragen x € 1.000)

Meerjarenraming onderhoud onderwijshuisvesting				
	1-1-2013	1-1-2014	1-1-2015	1-1-2016
Voorziening onderwijsgebouwen	476	453	430	383

B ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

C. Beheer openbare ruimte

IBOR

IBOR staat voor integraal beheer openbare ruimte. De verschillende onderdelen in de infrastructuur van de openbare ruimte beïnvloeden elkaar. Voor effectief en efficiënt onderhoud is afstemming in beleid en beheer een voorwaarde. Door de programma's integraal te verzorgen bewerkstelligen we een doelmatigere inzet van de middelen. Jaarlijks maken we een integraal onderhoudsprogramma. De daadwerkelijke uitvoering van het dagelijks onderhoud hebben we middels een dienstverleningsovereenkomst (DVO) ondergebracht bij De Meerlanden. De kwantiteit en kwaliteit van de producten (dienstverlening) hebben we gedefinieerd in een aanvullende productencatalogus.

Wegen

Het in beheer zijnde wegennet van de gemeente Hillegom bedraagt zo'n 79 kilometer (zie tabel), waarvan meer dan 70% binnen de bebouwde kom. Het wegbeheer is erop gericht de wegen te onderhouden en de daarvoor benodigde kosten in beeld te brengen en beheersbaar te houden. Op basis van jaarlijkse inspecties wordt het onderhoudsprogramma ingevuld en bijgesteld. Speerpunt voor 2013 blijft de uitvoering van de reconstructie van de N208. Uitvoering van dit plan heeft grote invloed op de beheersbegroting, zowel financieel als in het stellen van prioriteiten.

	2010	2011	2012 (begroting)	2013 (begroting)
Lengte wegen (km) (kilometers)	76,5	78,4	78,4	79,4

Kunstwerken (bruggen en duikers)

Het onderhoud voor kunstwerken is voor de middellange termijn in beeld gebracht met een investeringsbegroting voor 5 jaar en een onderhoudsbegroting voor de komende 4 jaar. Er is een trend herkenbaar dat de toepassing van kunststof ook op dit gebied terrein wint. In enkele gevallen hebben we grote duikers van kunststof binnenmantels kunnen voorzien. Ook in de toekomst kunnen we op deze wijze in enkele gevallen kosten besparen.

	2010	2011	2012 (begroting)	2013 (begroting)
Bruggen (aantal)	59	59	60	62
Duikers (aantal)	154	154	155	157

Openbare verlichting

Het huidige beleidsplan openbare verlichting is in 2011 door de raad vastgesteld. Het huidige OV-net is op een goed niveau en voldoet aan de richtlijn voor Openbare Verlichting (ROVL-2011).

Dit niveau houden we vast door jaarlijks, naast het normale onderhoud en het herstellen van de storingen, ook een vervangingsprogramma te verzorgen. Dit is mede gebaseerd op het OV-beleidsplan 2010.

Het speerpunt voor 2013 blijft toepassen van led verlichting in combinatie met een dimregime. Bij de N208 en de Vossepolder wordt dit toegepast.

	2010	2011	2012 (begroting)	2013 (begroting)
Lichtmasten (aantal)	3.795	3.848	3.876	3.977

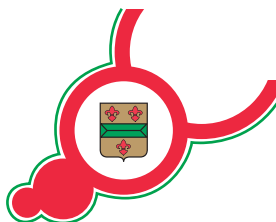
Water

De legger van het hoogheemraadschap is leidend voor het regulier beheer en onderhoud van de watergangen. Het stedelijk waterplan dat we samen met Rijnland hebben opgesteld heeft als doel om de waterkwaliteit en –kwantiteit te bevorderen. Dit willen we realiseren door het aanleggen van natuurvriendelijke oevers en door het wegnemen van knelpunten (duikers) om daarmee de doorstroming te bevorderen. Hemelwater afkoppelen van de riolering en laten afvloeien op het oppervlaktewater levert hier ook een bijdrage aan. Het hoogheemraadschap geeft uitvoering aan het meerjaren baggerprogramma van de hoofdwatgangen. Het baggeren van de gemeentelijke watergangen wordt hier op afgestemd.

Groen

We onderhouden het groen op basis van het groenbeleidsplan dat is vastgesteld voor de periode 2003 - 2015. Naast het normale beheer en onderhoud dat we in 2013 uitvoeren worden bij de herinrichting van de N208 een aantal bomen vernieuwd en ook nieuwe bomen aangeplant.

	2010	2011	2012 (begroting)	2013 (begroting)
Bomen (stuks)	9.008	9.008	9.058	9.100
Heestervlakken (m2)	131.200	131.200	131.200	131.200
Grasvlakken (m2)	229.100	229.100	229.900	229.960

B ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Afval

De inzamelmiddelen van de afvalinzameling (wagens, containers, etc.) zijn, als onderdeel van de DVO, ondergebracht bij De Meerlanden. In 2013 wordt uitvoering gegeven aan het ondergronds brengen van de wijkcontainers (circa 17 brenglocaties) voor de inzameling van glas, papier en textiel. Met deze investering verhogen we het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte. Dit speerpunt is een onderdeel van het, door de raad in 2010 vastgestelde, beleidsplan "Inzameling huishoudelijk afval".

Riolering

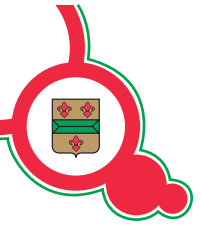
Het onderhoud van de riolering voeren we uit op basis van het Gemeentelijk RioleringsPlan en de naar aanleiding hiervan opgestelde verordening om het rioolrecht te vervangen door een rioolheffing. In 2013 gaan we, net als in andere jaren, ca. 12 km riolering reinigen en inspecteren.

(Bedragen x € 1.000)

Voorzieningen riolering				
	1-1-2013	1-1-2014	1-1-2015	1-1-2016
Groot onderhoud	125	269	418	74
Vervanging en renovatie	129	146	149	129

	2010	2011	2012 (begroting)	2013 (begroting)
Vrijverval riolering (meters)	75.200	75.500	75.350	79.350
Persriolering (meters)	23.300	23.300	23.300	23.600
Huisaansluitingen (aantal)	8.891	8.891	8.891	9.045
Bedrijfsaansluitingen (aantal)	710	710	710	700
Woonbootsluitingen (aantal)	20	20	20	20
Berg bezink bassins (aantal)	5	5	5	5
Minigemalen (aantal)	11	11	11	11
Drukrioleringsgemalen (aantal)	201	201	201	202
Overstorten (stuks)	19	19	19	19

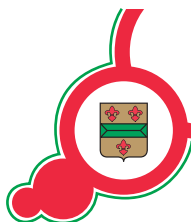
PARAGRAAF C

FINANCIERING

In deze paragraaf komen de volgende onderdelen aan de orde:

- A** Bestaand beleid
- B** Risicobeheer
- C** Financieringsbehoefte
- D** Renteresultaat
- E** Leningenportefeuille
- F** Rentevisie

Opname van deze paragraaf in de begroting vloeit voort uit de artikelen 9, lid 2 en 13 van het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten', dat sinds 1 januari 2004 van kracht is. Deze paragraaf geeft inzicht in het (verwachte) risicoprofiel van de gemeente Hillegom op het terrein van de treasury. In deze paragraaf gaan wij achtereenvolgens in op reeds bestaand beleid, het risicobeheer, de financieringsbehoefte, het renteresultaat, de ontwikkeling van de leningenportefeuille, en onze rentevisie.

A. Bestaand beleid

Wet Fido

In de Wet Financiering decentrale overheden (Wet FIDO) zijn kaders gesteld voor een verantwoorde en prudente inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie bij decentrale overheden.

Treasurystatuut

Het Treasurystatuut is verankerd in artikel 14, van de 'De verordening artikel 212 Gemeentewet' en bevat de beleidsmatige infrastructuur van de treasuryfunctie in de vorm van uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten.

Na opmerkingen van de Rekenkamercommissie Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout is het Treasurystatuut gemeente Hillegom 2012 in januari 2012 door B&W vastgesteld en aan de raad ter kennisgeving aangeboden. Het Treasurystatuut gemeente Hillegom 2012 voldoet aan de laatste wijzigingen van de wet FIDO en is aangepast aan de nieuwe organisatie.

B. Risicobeheer

Het risicobeheer is gericht op het beperken van financiële risico's. Het gaat om de volgende risico's:

1. Renterisico

De doelstellingen van het renterisicobeheer zijn:

- Het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat in de toekomst de rentelasten van het vreemd vermogen hoger, respectievelijk dat de renteopbrengsten van activa lager zullen zijn dan een bestuurlijk wenselijk geacht niveau, c.q. het in de meerjarenraming en begroting geraamde niveau;

- Het minimaliseren van de rentekosten en het optimaliseren van de rentebaten binnen de in het treasurystatuut vastgestelde richtlijnen en limieten.

Gemeenten zijn wettelijk verplicht het renterisico dat zij lopen inzichtelijk te maken aan de hand van een tweetal berekeningen: de berekening van de zogenaamde kasgeldlimiet en de berekening van de zogenaamde renterisiconorm.

De kasgeldlimiet is een norm voor het renterisico dat een gemeente mag lopen bij de vlottende financiering (geldleningen korter dan 1 jaar). Vlottend financieren maakt de gemeente gevoelig voor rente-invloeden en vormt daarom een risico voor een materieel sluitende (meerjaren) begroting.

De renterisiconorm is een norm voor het renterisico dat een gemeente mag lopen bij de vaste financiering. Bij de vaste financiering vormen de momenten waarop renteherziening, aflossing en herfinanciering aan de orde zijn een risico voor een materieel sluitende (meerjaren)begroting omdat de gemeente op deze momenten gevoelig is voor rente-invloeden.

2. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het wettelijk maximum aan leningen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar. De kasgeldlimiet staat de gemeente Hillegom toe in 2013 de financieringsbehoefte tot een bedrag van € 4.216.000 te dekken met kortlopende geldleningen. Langlopende geldleningen zijn veelal duurder dan kortlopende geldleningen. Als er meerjarig zicht is op een tekort aan liquide middelen zullen we overwegen uitsluitend kortlopende geldleningen af te sluiten.

De kasgeldlimiet is voor de jaren 2013-2016 als volgt te berekenen:

(Bedragen x € 1.000)

	2013	2014	2015	2016
Begrote lasten	49.600	47.170	50.255	39.766
Maximaal toegestane kasgeldlimiet (8,5%)	4.216	4.009	4.272	3.380

Ruimte kasgeldlimiet per kwartaal	1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
Gemiddelde netto vlottende schuld (+) dan wel gemiddelde overschot vlottende middelen (-)	-3.351	-1.829	-306	1.217
Kasgeldlimiet	4.216	4.216	4.216	4.216
Ruimte	865	2.388	3.910	5.433

C FINANCIERING

3. Renterisiconorm

De renterisiconorm bepaalt het feitelijke renterisico op de door de gemeente aangetrokken langlopende geldleningen. Volgens de wet FIDO mogen de renterisico's van renteherziening en herfinanciering niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Wij hebben geen langlopende geldleningen.

4. Koersrisico

De doelstelling van het koersrisicobeheer is:

- Het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de financiële activa van de gemeente in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen.

De gemeente Hillegom bezit de volgende aandelen:

Deelneming	Aantal aandelen	Boekwaarde 1-1-2013
Duinwaterbedrijf Zuid Holland	67.396	0
BNG	49.686	112.733
Liander NV	505.209	1.443
GR Maregroep NV	1	648
GOM	1	65.616
Meerlanden NV	8.008	840.840
Totaal		1.021.280

De waarde van de aandelenportefeuille is gebaseerd op de historische aankoop prijs. De werkelijke waarde is moeilijk te bepalen omdat het geen vrij verhandelbare aandelen betreft.

5. Liquiditeitsrisico

De doelstelling van het intern liquiditeitsbeheer is:

Het beheersen van de risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitsplanning en meerjaren investeringsplanning waardoor als gevolg daarvan de financieringskosten hoger kunnen uitvallen.

Wij beschikken over een meerjarige liquiditeitsplanning, deze meerjarige planning helpt ons met het beheren van onze liquide middelen.

6. Kredietrisico / Debiteurenrisico

De doelstelling van het kredietrisicobeheer is:

- Het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid op een waardedaling van de vorderingspositie als gevolg van het niet tijdig kunnen nakomen van de verplichtingen van de tegenpartij als gevolg van insolventie of deficit.

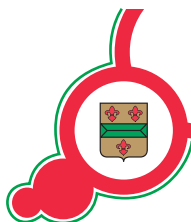
De gemeente Hillegom heeft zich garant gesteld voor diverse geldleningen van derden. Per 1-1-2013 is de situatie als volgt:

(Bedragen x € 1.000)

	Risico op borgstellingen	1-1-2013
a	Totaal volume van in de borgstelling betrokken geldleningen	1.680
b	Borgstelling gemeente Hillegom	739
	Percentage b/a	44%

Het totale bedrag van de door de gemeente verleende garantstellingen is beperkt. Gelet op dit bedrag is het risico beperkt. Door de gemeente Hillegom zijn geen geldleningen verstrekt. Wij voeren een terughoudend beleid in het verstrekken van gemeentegaranties.

C. Financieringsbehoefte

Per 1 januari 2013 wordt rekening gehouden met een financieringstekort van € 3.351.000. Dit is het verschil tussen de aanwezige vaste financieringsmiddelen zoals de opgenomen geldleningen, het eigen vermogen en de voorzieningen en de boekwaarde van de investeringen

en de te financieren grondexploitaties. Door de gedane investeringen in de nieuwbouw van de VMBO school, infrastructurele werken, verkoop aandelen Nuon en grondexploitaties fluctueert de financieringsbehoefte per jaar sterk.

(Bedragen x € 1.000)

Vaste financieringsmiddelen	2013	2014	2015	2016
Reserves	67.225	61.300	58.064	54.245
Voorzieningen	2.156	1.960	2.147	1.658
Opgenomen leningen				
Totaal	69.381	63.260	60.211	55.903
Te financieren	2013	2014	2015	2016
Vaste activa	76.094	72.862	72.018	64.788
Grondexploitaties	-3.362	-431	-4.727	212
Totaal	72.732	72.431	67.291	65.000
Financieringstekort	-3.351	-9.171	-7.080	-9.097

D. Renteresultaat

Het renteresultaat ontstaat als gevolg van een verschil tussen de gemiddelde vermogenskostenvoet ('omslagrente') en het gemiddelde rentepercentage waartegen de rentecomponent van de kapitaallasten is berekend.

1. Omslagrente

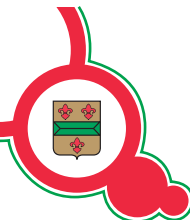
De omslagrente is voor de jaren 2013-2016 als volgt te berekenen:

(Bedragen x € 1.000)

Rentelasten	2013	2014	2015	2016
Rente opgenomen geldleningen				
Bespaarde rente eigen financieringsmiddelen	3.469	3.163	3.011	2.795
Rente vlottende financiering				
Totale rentelasten	3.469	3.163	3.011	2.795
Omslagrente	5,00%	5,00%	5,00%	5,00%
Rentedekking	5,00%	5,00%	5,00%	5,00%

De omslagrente bedraagt voor 2013 5%. De rente die in de vorm van de rentecomponent van de kapitaallasten aan de producten is toegerekend bedraagt gemiddeld ook 5%.

C FINANCIERING

2. Renteresultaat

Een vergelijking tussen de financieringslasten (rente) enerzijds en de dekking daarvan op de producten anderzijds laat voor 2013-2016 de volgende renteresultaten zien:

In het renteresultaat is rekening gehouden met de lasten voor het geraamde financieringstekort.

(Bedragen x € 1.000)

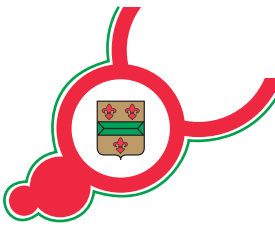
Rentelasten	2013	2014	2015	2016
Rente opgenomen geldleningen				
Bespaarde rente eigen financieringsmiddelen	3.469	3.163	3.011	2.795
Rente vlottende financiering				
Totale rentelasten	3.469	3.163	3.011	2.795
Dekking rentelasten	2013	2014	2015	2016
Aan producten doorbelaste rente	3.337	3.440	3.206	3.066
Renteresultaat	132	-277	-196	-270

E. Rentevisie

Renterisico's bij het aantrekken en uitzetten van gelden worden beperkt door de overeen te komen rentepercentages bij deze transacties te baseren op een rentevisie. Onze rentevisie is gebaseerd op de historische renteontwikkeling en op actuele informatie van onder andere de Bank Nederlandse Gemeenten.

In deze begroting wordt 2% over het financieringsteoverschot berekend als "rente vlottende financiering" en verantwoordt onder prestatieveld saldo financieringsfunctie conform het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten).

PARAGRAAF **D**

BEDRIJFSVOERING

In deze paragraaf komen de volgende onderdelen aan de orde:

- A** Personeel en organisatie
- B** Automatisering
- C** Informatiebeheer
- D** Communicatie
- E** Financieel beheer
- F** Planning & Control
- G** Facilitaire zaken
- H** Inkoop
- I** Onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid
- J** Digitale dienstverlening
- K** Bestuurlijk juridische zaken

D BEDRIJFSVOERING

A. Personeel & Organisatie

Hoewel de doelen uit de nota Hoofddijnen P&O beleid 2008 – 2012 nog actueel zijn, zien we een verschuiving naar andere thema's, zoals Het Nieuwe Werken, samenwerken, vitaliteit, werkplezier.

Ook de uitgangspunten uit onze visie op de organisatie Hillegom 2.0, zijn van invloed op de wijze waarop wij invulling willen geven aan ons P&O beleid. In 2013 leggen we de nadruk op nieuw P&O beleid en de verbinding tussen de gestelde doelen en de nieuwe organisatie.

Wat willen we bereiken?

Goed werkgeverschap met eigentijds personeelsbeleid. We zijn een aantrekkelijke werkgever voor onze medewerkers en stralen dat ook uit naar buiten.

Kaderstellende stukken

- P&O Beleid 2008 – 2012
- Visie Hillegom 2.0

Speerpunten 2013

P&O beleid , E-HRM, Hillegom 2.0, HR 21 en de werkkostenregeling

P&O beleid

Bij het schrijven van dit beleid betrekken we de elektronische hulpmiddelen (E-HRM) en de overige hierboven genoemde thema's als het nieuwe werken, werkplezier, vitaliteit en levensfase bewust loopbaanbeleid.

Hillegom 2.0

In 2013 gaan we verder met fase 2 van de organisatieontwikkeling. Deze fase richt zich op het verder ontwikkelen op de in de visie genoemde gedragscomponenten: betere dienstverlening, meer resultaatgericht werken, integraal en samen.

HR21

In 2012 heeft het college in principe besloten om definitief aan te sluiten bij het landelijke functiewaarderingssysteem voor de gemeentelijke overheid HR21. In 2013 ronden we het traject af.

Werkkostenregeling

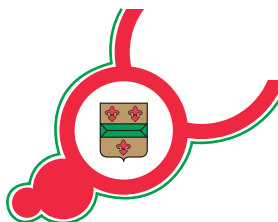
In het kader van administratieve lastenverlichting is een systematiek van vrije vergoedingen en verstrekkingen in het leven geroepen, de werkkostenregeling. De werkgever mag

1,4% van het totale fiscale loon gebruiken voor onbelaste onkostenvergoedingen en verstrekkingen aan personeel. In 2013 wordt één en ander verder uitgewerkt zodat we per 1 januari 2014 over kunnen stappen op deze nieuwe regeling.

Reguliere taken 2013

- **Verzuim**
We besteden continu aandacht aan het terugdringen van verzuim. Dit doen we door medewerkers te trainen en door ze te coachen bij het voeren van gesprekken.
- **Arbo**
In 2013 wordt de uitvoering van de tweede deel arbo catalogus Fysieke belasting afgerond. Een nieuwe Risico inventarisatie en –evaluatie (RIE) staat gepland voor 2014. In verband met de gewijzigde organisatie wordt begin 2013 bepaald of de RIE een jaar eerder wordt uitgevoerd.
- **Ontwikkeling medewerkers**
Onze aandacht blijft gericht op het ontwikkelen van medewerkers. We brengen in kaart welke ambities de medewerkers hebben, waarbij de nadruk in 2013 ligt op de loopbaan en de ontwikkelwensen van medewerkers. Een continue blik op onze personeelsinstrumenten is daarbij noodzakelijk.
- **Werken in het Westen**
Dit is de regionale vacaturebank van gemeenten van Randstad tot Groene Hart. Naast vacatures richt Werken in het Westen zich ook op training en opleiding en kent een regionale projecten- en klussenbank.
- Uitvoering van het Medewerker tevredenheidonderzoek (4 jaarlijks en in verband met de organisatieontwikkeling van 2012 naar 2013 verschoven)

(Prestatie)gegevens

We maken gebruik van informatie uit de personeelsenquête, het medewerkertevredenheidsonderzoek, het personeelsinformatiesysteem en informatie uit de evaluatie Hillegom 2.0.

Onderwerp	Realisatie	Realisatie	Prognose 2013
Algemeen tevredenheid medewerkers	2004: 80%	2008: 77%	80%
Verzuim	2011: 5,62%	Streven 2012: 5%	5%

Kengetallen

Onderwerp	2009	2010	2011
Verloop	5,3%	10,3%	45% (uitbesteding OW en regionalisering brandweer)

Omschrijving	Begroot 2012 (incl. wijz.)	Begroting 2013
Personeelsbudget	€ 6,6 miljoen	€ 7,0 miljoen
Budget inhuur derden	€ 727.000	€ 340.000

Inhuur derden

Het onderstaande overzicht geeft het totaal aan begrotingen inhuur derden weer.

Prestatieveld	Taak	Begroot 2012 (incl. wijz.)	Begroting 2013	Besluit /dekking /toelichting
1.1 Ruimte	Begeleiding projecten	18.000	0	Berap 2012 incidenteel
1.3 Bereikbaarheid	Projectleider HVVP	30.300	0	Begroting 2012 - vacaturegeld
		10.200		Begroting 2012 (budget HVVP)
4.3 Riolering en water	Advies onderhoud riolering	125.000	125.000	
5.1 Publiekszaken	Projectleider en implementatie KEK	15.000	0	Begroting 2012 - oormerk 2011
Totaal inhuur derden t.l.v. prestatievelden		198.500	125.000	
Bedrijfsvoering (apparaatskosten)	Vervanging ziekte, zwangerschappen en ouderschapsverlof	130.000	130.000	
	Toezicht grote bouwwerken	50.000	50.000	Berap 2012 structureel
	Team Ruimtelijke ordening	35.000	35.000	
		23.000	0	Begroting 2012 - vacaturegeld
	Team Openbare ruimte	45.000	0	Begroting 2012 - vacaturegeld
		18.000		Begroting 2012 - oormerk 2011
	Team Maatschappij	17.000	0	Begroting 2012 - vacaturegeld
	Team inwoner en bestuur	31.000	0	Begroting 2012 - vacaturegeld
	Team informatie- gegevensbeheer	96.000	0	Begroting 2012 - vacaturegeld
	Team facilitair beheer	53.000	0	Begroting 2012 - vacaturegeld
30.500			Begroting 2012 - budget IV & ICT plan	
Totaal inhuur derden t.l.v. bedrijfsvoering		727.000	340.000	

D BEDRIJFSVOERING

B. Automatisering

Wat willen we bereiken?

De ambtelijke organisatie wordt goed ondersteund bij een effectieve en efficiënte uitvoering van haar werkzaamheden door een goede inrichting van onze organisatie en systemen.

Kaderstellende stukken

- IV en ICT beleidsplan
- Jaarplan automatisering

Speerpunten 2013

- Borgen van de kwaliteit en continuïteit van ons systeembeheer.
- Inrichten van de producten en diensten catalogus (PDC), inclusief e-formulieren, e-betalingen, e-herkenning.
- Voorbereiding vervanging PC-park, vervanging Windows XP door Windows 7 of 8.
- Verbeteren zelfredzaamheid van medewerkers door ontwikkeling van handleidingen en instructies.

Reguliere taken 2013

- Aanpassing en vervanging van bestaande applicaties.
- Ondersteuning bij uitvoering diverse projecten binnen de organisatie waarbij koppeling met onze systemen gewenst is.

Prestatiegegevens

Continuïteit systemen	98% in de lucht
Daling aantal vragen helpdesk ten opzichte van 2011	10%

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012 na wijz.	Begroting 2013
ICT kosten per werkplek	€ 4.710	€ 5.280	€ 5.850

C. Informatiebeheer

Het informatie- en gegevensbeheer bepaalt voor een belangrijk deel de kwaliteit van het functioneren van de organisatie; we werken dan ook planmatig aan een goede implementatie en instandhouding ervan. Vanuit de in 2011 vastgestelde visie op informatievoorziening en ICT, stelde de Raad begin 2012 een beleidsnotitie en een planning rond de 'Informatievoorziening en ICT 2012 - 2015' vast. Centraal hierin staat de totstandkoming van een goede, betrouwbare, toegankelijke en efficiënt ingerichte informatievoorziening in de gemeente Hillegom.

Wat willen we bereiken?

Dat de gemeente Hillegom haar - in de diverse visies neergelegde - ambities kan realiseren, aan kan sluiten bij de landelijke ontwikkelingen en kan voldoen aan haar wettelijke verplichtingen.

Kaderstellende stukken

- IV & ICT beleidsplan
- Landelijke wetgeving

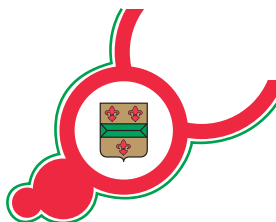
Speerpunten 2013

Invoering zaakgericht werken. Deze werkvorm wordt landelijk door steeds meer organisaties omarmd. We verwachten hiermee ook in onze organisatie een verdere efficiencywinst te realiseren, te beginnen in 2013.

Implementatie basisregistraties. In 2013 starten we met de invoering van de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT), een volgende stap in het stelsel van basisregistraties.

Reguliere taken

- Borgen van de betrouwbaarheid, betrouwbaarheid, beschikbaarheid en controleerbaarheid van de bij de gemeente in beheer zijnde basisgegevens.
- Borgen van de juiste registratie en archivering van inkomende, uitgaande en andere relevante documenten, in vrijwel alle gevallen in relatie tot een zaak.
- Digitaal werken – we verwachten in dit kader een eerste efficiëncyslag te realiseren rond het bestuurlijke besluitvormingsproces. Op basis van de resultaten, stellen we het vervolgtraject voor.

(Prestatie) gegevens

Naast de uitdaging te (blijven) voldoen aan wet- en regelgeving, gaan we er vanuit dat eind 2013 de volgende 'prestaties' geleverd zijn:

- we werken (organisatiebreed) zaakgericht;
- we hebben het beheer van de basisregistraties geborgd;
- we gebruiken (organisatiebreed) gegevens uit de basisregistraties;
- we hebben het bedrijfsgegevensmodel opgezet en ingericht;
- we hebben een efficiëncyslag gerealiseerd door het koppelen van relevante registraties;
- we gebruiken/combineren gegevens uit de diverse registraties ter verbetering van onze dienstverlening.

D. Communicatie

Wat willen we bereiken?

- Verhogen van de kwaliteit van interactie met onze inwoners en bedrijven.
- Draagvlak voor ons beleid vergroten via inzet burgerparticipatie.
- Eenduidige (ongeacht hoe de vraag binnenkomt, wij geven hetzelfde antwoord) en juiste communicatie.

Kaderstellende stukken

- Communicatiebeleidsplan 2010 – 2013
- Evaluatie communicatiebeleid uit 2012

Speerpunten 2013

Communicatiebeleidsplan, burgerparticipatie, krachtenveldanalyse

Ons huidige communicatiebeleidsplan loopt door tot eind 2013. In 2013 gaan we de verbeter- en ontwikkelvoorstellen die uit deze evaluatie toepassen en het beleid formuleren voor de jaren 2014 - 2018.

Ook geven we het komende jaar een impuls aan burgerparticipatie en willen we de interactie met onze inwoners bevorderen. We werken in 2013 verder aan een meetsysteem om de effectiviteit van de participatie te kunnen meten.

In 2013 gaan we een format ontwikkelen voor het opstellen van een krachtenveldanalyse. Dit is een omgevingsanalyse die zich richt op het implementeren van een verandering, een projectresultaat, een theorie of een vernieuwende activiteit. Hierbij kijken we naar effecten, gewenste resultaten en de juiste prestatiegegevens hierbij.

Zie voor meer informatie prestatieveld 5.3 Dienstverlening.

Reguliere taken 2013

- Verhogen van de kwaliteit van de website
- Strategisch communicatieadvies en uitvoerende taken op communicatiegebied
- Persbeleid/uitvoering persbeleid

D BEDRIJFSVOERING

E. Financieel Beheer

Wat willen we bereiken?

We willen ervoor zorgen dat de output van de financiële administratie voldoet aan de geldende richtlijnen van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies). De kwaliteit is vooral gebaseerd op juistheid, tijdigheid, volledigheid en rechtmatigheid. Sinds de invoering van de controle op rechtmatigheid in 2004 hebben wij als gemeente een goedkeurende verklaring ontvangen.

Kaderstellende stukken

- Financiële verordeningen (Ex art 212 GW betreft financieel beleid, beheer en inrichting financiële organisatie; Ex art 213 GW betreft controle; Ex art 213a GW betreft doelmatigheid- en doeltreffendheidonderzoeken)
- de organisatieverordening
- de budgethoudersregeling
- de nota reserve- en afschrijvingsbeleid
- het treasurystatuut

Speerpunt 2013

- Rechtmatigheidcontroles uitvoeren en borgen binnen de bedrijfsvoeringsprocessen.

In bijlage 1 van de deze begroting treft u een bijgestelde normenkader aan die als basis wordt gebruikt voor de rechtmatigheidcontroles.

F. Planning & Control

Inleiding

De planning en control cyclus is onderdeel van de bestaande bedrijfsvoering. De wijze waarop er verantwoording wordt afgelegd en de wijze waarop er inzichtelijk en transparant informatie wordt verstrekt neemt toe.

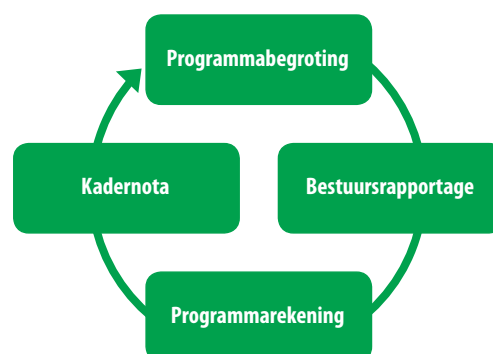
Speerpunten 2013

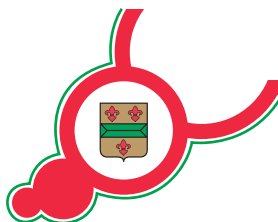
Een doeltreffend en doelmatig proces van vastleggen en verantwoorden.

Reguliere taken

De cyclus voor de P&C ziet er als volgt uit:

- In het voorjaar wordt de kadernota door de raad vastgesteld, hierin wordt aangegeven binnen welke kaders, zowel financieel als inhoudelijk, de begroting voor het komende jaar wordt vormgegeven. Ook wordt er een activiteitenplan en een meerjarenbegroting opgesteld
- Vervolgens wordt de begroting opgesteld en in november door de raad vastgesteld
- Op één moment (met peildatum 1 juni) wordt er tussentijds gerapporteerd in de bestuursrapportage (de Berap)
- Tenslotte wordt na afloop van het kalenderjaar de balans opgemaakt en de programmarekening samengesteld. De programmarekening wordt op basis van de programmabegroting gemaakt en in het voorjaar gepresenteerd

G. Facilitaire zaken

Binnen deze paragraaf beschrijven wij onze taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van de facilitaire ondersteuning van onze organisatie.

Wat willen we bereiken?

Optimale facilitaire ondersteuning van de gemeentelijke organisatie, zowel ambtelijk als bestuurlijk.

Kaderstellende stukken

- Meerjarenonderhoudsplan 2012 – 2016
- Facilitair Beleidsplan
- Visie Hillegom 2.0

Speerpunten 2013

In samenwerking met P&O ontwikkelen we een facilitaire visie op het nieuwe werken. Hierbij kijken we naar wat voor onze organisatie wenselijk en haalbaar is.

Tevens geven wij dit jaar uitvoering geven aan het meerjarenonderhoudsplan, waarbij we invulling geven aan een meer flexibel en multifunctioneel gebruik van ons bedrijfspand.

Reguliere taken

- Uitvoering geven aan het meerjarenonderhoudsplan dat door de raad in 2012 is vastgesteld. In ons medewerkertevredenheidsonderzoek monitoren we de beleving van medewerkers over facilitaire voorzieningen.
- Uitvoering geven aan het facilitair beleidsplan. Vanuit dit plan kennen wij een inspanningsverplichting om, naast de gemeentelijke organisatie ook andere algemeen maatschappelijk actieve instanties, binnen vooraf afgesproken kaders zo optimaal mogelijk te faciliteren met een dienstenaanbod op maat, waarin kostenbeheersing, doelmatigheid, kwaliteit, productiviteit en continuïteit van primaire processen is gewaarborgd.
- Duurzaam inkopen, daar waar mogelijk en verantwoord.

(Prestatie)gegevens

Wat	2011	2012 + 1,5%	2013 + 1,5%
Huisvestingskosten met niet meer dan inflatiepercentage laten stijgen	€ 71	Max. € 72	Max € 73
Kosten bewaking en beveiliging met niet meer dan inflatiepercentage laten stijgen	€ 2,84	Max € 2,88	Max € 2,92
Tevredenheid medewerkers over facilitaire voorzieningen		2013: 7	

Kengetallen

Jaarlijks is de gemeente deelnemer aan het landelijk onderzoek van Fier.FM facilitaire kengetallen gemeenten, waarbij de NEN 2748 leidraad is.

Wat	Benchmark facilitaire kengetallen 2009	Benchmark facilitaire kengetallen 2010	Benchmark facilitaire kengetallen 2011	Gewogen gemiddelde Ned. Gem. 2011
Huisvestingskosten per m2 BVO van de totale locatie Hoofdstraat 115 (het Hof en het gemeentekantoor)	-	75,81	71,04	129,04
Kosten bewaking en beveiliging per m2 BVO van de totale locatie Hoofdstraat 115 (het Hof en het gemeentekantoor)	2,40	2,54	2,84	15,02
Schoonmaakkosten incl. reststoffen per m2 BVO locatie Hoofdstraat 115	23,19	18,48	20,41	15,41
Kosten consumptieve diensten		687,77	580,41	655,52
Kosten energie		18,26	17,27	18,65

Verder continueren wij de samenwerking met omliggende gemeenten daar waar mogelijk.

D BEDRIJFSVOERING

H. Inkoop

Met de gemeente Lisse en Noordwijkerhout is tot het derde kwartaal van dit jaar intensief samengewerkt op inkoopgebied. Om een volgende professionaliseringslag te maken was het college voornemens om aan te sluiten bij stichting Rijk (een inkoopverenigingsverband van 14 gemeenten ten noorden van ons). De raad heeft aangegeven eerst de discussie rondom de bestuurlijke samenwerking af te willen wachten voordat er een besluit over aansluiting wordt genomen.

Noordwijkerhout heeft inmiddels besloten om aan te sluiten bij stichting Rijk, de gemeente Lisse zit (bij het maken van deze begroting) nog midden in het besluitvormingsproces. Onze gezamenlijke inkoopconsulent gaat aan de slag bij stichting Rijk en kan ons niet meer ondersteunen bij inkooptrajecten. Op basis van aanbod gaan we met zoveel mogelijk inkooptrajecten meedoen.

Gedurende 2013 zullen we ons moeten beraden hoe we nu verder willen gaan met de inkoopvereniging.

I. Onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid

Inleiding

Overeenkomstig de verordening "Onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Hillegom", vastgesteld op 13 januari 2005, onderzoekt het college jaarlijks minimaal 1 (deel van een) programma op doeltreffendheid en 1 onderdeel van de organisatie op doelmatigheid.

De onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid zijn een instrument van het college, terwijl de onderzoeken van de rekenkamercommissie een instrument is van de raad.

Het college streeft naar een efficiënte en effectieve organisatie. Door regelmatig onderzoeken te doen, wordt het zelflerende vermogen vergroot. Conform de verordening zal uw raad ter informatie een onderzoeksplan aangeboden krijgen, waarin de uit te voeren onderzoeken nader worden toegelicht.

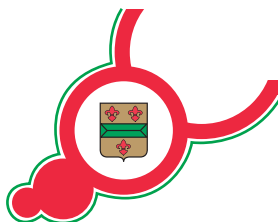
Onderzoeken 2013

Voor 2013 gaan we geen interne onderzoeken uitvoeren. De organisatieontwikkeling hebben grote veranderingen met zich mee gebracht die ook in 2013 de aandacht vragen.

Voor de jaren daarna staan er nog geen onderzoeken gepland. Er is een wijziging in de Gemeentewet op dit artikel in voorbereiding, waarbij de mogelijkheid tot het schrappen van dit artikel tot de opties behoort. We wachten de ontwikkelingen af.

J. Digitale dienstverlening

Zie Prestatieveld 5.3 Dienstverlening van Programma 5 Inwoner en bestuur.

K. Bestuurlijk juridische zaken

In deze paragraaf beschrijven wij de speerpunten en activiteiten op het gebied van bestuurlijk juridische zaken.

Wat willen we bereiken?

Uitvoering van het primaire proces Verhogen van de juridische kwaliteit binnen de organisatie.

Kaderstellende stukken

- Juridische wet- en regelgeving

Speerpunten 2013

Verhogen van de juridische kwaliteit door te investeren in vroegtijdige advisering, zowel bij individuele gevallen als bij projecten. Dit willen we bereiken door het juridisch besef van de medewerkers te vergroten door middel van interne cursussen Algemene wet bestuursrecht en informatie op het intranet en hierdoor de juridische zelfstandigheid van medewerkers te verhogen.

(Prestatie)gegevens

Aantal bezwaarschriften afgehandeld binnen de wettelijke termijn	80%
Aantal bezwaarschriften waarvoor verdagingsbesluit is genomen	20%

Kengetallen

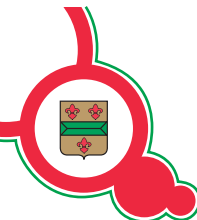
	2010	2011	2012
Bezwaarbehandeling	20	24	n.n.b.
Bezwaarschriften	32	54	n.n.b.
Klachten	12	12	n.n.b.

Daarnaast willen we door het inzetten van premediation in de bezwarenfase klachten waar mogelijk informeel afhandelen.

Reguliere taken 2013

- Juridische advisering: aanbieden van specifieke juridische kennis ter ondersteuning van het primaire proces (beleidsvorming-uitvoering-handhaving) en controleren van college- en raadsvoorstellen en publicaties op juridische aspecten
- Rechtsbescherming: behandeling van bezwaarschriften, beroepschriften en klachten
- Juridische control: het inzichtelijk maken en beheersen van juridische risico's.

PARAGRAAF E

VERBONDEN PARTIJEN

De paragraaf verbonden partijen geeft inzicht in de relaties van de gemeente in derde rechtspersonen (gemeenschappelijke regelingen, stichtingen, verenigingen) waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend en financiële belangen gemoeid zijn. Bestuurlijke invloed kan worden uitgeoefend door een zetel in het bestuur van de verbonden partij of het hebben van stemrecht. Het hebben van een financieel belang betekent dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij die verhaald kunnen worden op de gemeente.

Verbonden partijen is een manier om een bepaald beleidsvoornemen uit te voeren; het aangaan van verbonden partijen komt altijd voort uit het publiek belang. Gezien het belang in de realisatie van de doelstellingen van de gemeente is het noodzakelijk inzicht te geven in deze partijen. Daarbij wordt aangegeven wat de doelstellingen van elke partij zijn en hoe zij bijdraagt aan de programma's uit deze begroting. Allereerst zal worden ingegaan op de algemene kaders van de gemeente Hillegom voor verbonden partijen. Daarna volgen recente ontwikkelingen en mutaties en de informatie per verbonden partij. Het is overigens niet de bedoeling dat de gemeente rapporteert over alle partijen waarmee de gemeente op enigerlei wijze verbonden is.

Wanneer er bijvoorbeeld een financieel belang bestaat dat (grote) risico's oplevert behoort dit niet in deze paragraaf weergegeven te worden, maar in de paragraaf weerstandsvermogen.

Algemeen kader Hillegom

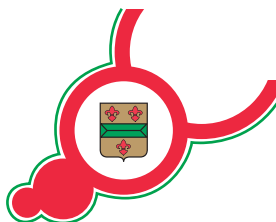
Alle partijen waarin de gemeente Hillegom een financieel en bestuurlijk belang heeft, vallen onder de noemer 'verbonden partijen'. In de financiële verordening van de gemeente Hillegom is opgenomen dat in de begroting en in de jaarstukken, in de paragraaf verbonden partijen, in elk geval wordt ingegaan op nieuwe participaties, het beëindigen van bestaande participaties, het wijzigen van bestaande participaties en het voordoen van problemen bij bestaande participaties (art. 27).

Informatie per verbonden partij

In deze paragraaf is per verbonden partij informatie opgenomen over het algemeen belang dat de partij dient, de relatie met de doelstellingen van de gemeente in deze begroting, de wijze waarop de gemeente Hillegom zeggenschap uitoefent, voor welk bedrag de gemeente Hillegom deelneemt en cijfers omtrent het resultaat, het eigen vermogen en het vreemd vermogen over 2011.

Ontwikkelingen en mutaties

Op de volgende pagina's treft u een overzicht aan met gegevens per verbonden partij.

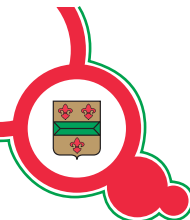
E VERBONDEN PARTIJEN

Naam	Samenwerkingsorgaan Holland-Rijnland					
Vestigingsplaats	Leiden					
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling					
Zeggenschap d.m.v.	3 bestuursleden in het Algemeen Bestuur; 2 wethouders en burgemeester					
Doelstelling	De centrale doelstelling voor het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland is om de kwaliteit van wonen werken, infrastructuur, ondernemen en recreëren van burgers, bedrijven en instellingen in het gebied te bevorderen. Dit gebeurt door een kader te bieden waarbinnen gemeenten op deze terreinen kunnen samenwerken of efficiencyvoordelen kunnen behalen, overleg en afstemming te plegen en streekbelangen te behartigen. Met deze doelstelling treedt het samenwerkingsverband dus niet in de plaats van de gemeenten, maar werkt ze namens en voor de gemeenten. De deelnemende gemeenten aan deze gemeenschappelijke regeling dragen bij in de kosten op basis van het aantal inwoners. Met ingang van 1 januari 2007 is het Regionaal Bureau Leerplicht toegevoegd.					
Relatie met programma	programma 5 (inwoner en bestuur)					
Financieel (Bedragen x € 1.000)	Deelname 2013	Resultaat 2011	Eigen Vermogen		Vreemd vermogen	
			1-1-2011	31-12-2011	1-1-2011	31-12-2011
	716	261	945	482	40.493	36.701

Naam	Werkvoorzieningschap Kust-, Duin- en Bollenstreek (KDB)					
Vestigingsplaats	Teylingen					
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling					
Zeggenschap d.m.v.	1 wethouder in het Algemeen Bestuur					
Doelstelling	Gr. KDB is een samenwerkingsverband van 12 gemeenten in Zuid-Holland. De uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) is ondergebracht bij de Maregroep N.V. Deze vennootschap is ook betrokken bij arbeid re-integratietrajecten. Per 1 januari 2008 wordt de subsidie voor de Wsw gerechtigden via de gemeenten betaald. De uitvoering van de Wsw vindt budgetneutraal plaats zolang de gemeente de te behalen taakstelling niet overschrijdt. Jaarlijks worden de beschikbare middelen voor de Wsw vanuit het Rijk opnieuw verdeeld op basis van het aantal Wsw gerechtigden landelijk t.o.v. van de lokale situatie.					
Relatie met programma	2 (maatschappij)					
Financieel (Bedragen x € 1.000)	Deelname 2013	Resultaat 2011	Eigen Vermogen		Vreemd vermogen	
			1-1-2011	31-12-2011	1-1-2011	31-12-2011
	1.778	-274	2.585	2.311	4.202	3.923

Naam	Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD)					
Vestigingsplaats	Lisse					
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling					
Zeggenschap d.m.v.	2 wethouders in het Algemeen Bestuur, 1 wethouder in het Dagelijks Bestuur					
Doelstelling	Gemeenschappelijke dienst waarin naast de gemeente Hillegom de gemeenten Lisse, Noordwijkerhout, Teylingen en Noordwijk deelnemen. De dienst is belast met de uitvoering van de wetten op het gebied van de sociale zekerheid waarvan de uitvoering aan gemeenten, als dan niet in medebewind, is opgedragen. Voorts is de dienst belast met de uitvoering van algemene maatregelen van bestuur, uitvoeringsregelingen van de sociale wetten, en andere gemeentelijke taken op het gebied van de sociale zekerheid. De taken worden zoveel mogelijk uitgevoerd in samenwerking met arbeidsvoorziening, organisaties van zorginstellingen en instanties die met de uitvoering van sociale zekerheidswetten zijn belast.					
Relatie met programma	2 (maatschappij)					
Financieel (Bedragen x € 1.000)	Deelname 2013	Resultaat 2011	Eigen Vermogen		Vreemd vermogen	
			1-1-2011	31-12-2011	1-1-2011	31-12-2011
	6.180	nvt	0	0	4.877	3.740

E VERBONDEN PARTIJEN

Naam	Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek					
Vestigingsplaats	Teylingen					
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling					
Zeggenschap d.m.v.	1 wethouder in het Algemeen Bestuur					
Doelstelling	Als gemeenschappelijk belang is aangewezen de zorg voor het op doelmatige en milieuhygiënisch verantwoorde wijze ter verwerking en vernietiging afvoeren van afvalstoffen. Binnen een maand na de voorlopige vaststelling van de rekening vindt met elk der deelnemende gemeenten een voorlopige afrekening plaats, welke nog door de definitieve afrekening wordt gevolgd. Het eventuele nadelige saldo van de exploitatie over enig jaar komt ten laste van de deelnemende gemeenten (totaal 8 gemeenten in de Bollenstreek) naar verhouding van de door of uit elk der gemeenten in het jaar aangevoerde hoeveelheid afvalstoffen vastgesteld naar het door het algemeen bestuur te bepalen normen.					
Relatie met programma	4 (Beheer openbare ruimte)					
Financieel (Bedragen x € 1.000)	Deelname 2013	Resultaat 2011	Eigen Vermogen		Vreemd vermogen	
			1-1-2011	31-12-2011	1-1-2011	31-12-2011
	1.033	0	125	125	5.308	5.003

Naam	Veiligheidsregio Hollands Midden					
Vestigingsplaats	Leiden					
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling					
Zeggenschap d.m.v.	Burgemeester is lid van het Algemeen Bestuur					
Doelstelling	Het openbaar lichaam heeft tot doelstelling de belangen te behartigen van de aan de regeling deelnemende gemeenten op het terrein van de brandweer, de geneeskundige hulpverlening bij zware ongevallen, rampen en de rampenbestrijding en een gecoördineerde inzet te realiseren van bij zware ongevallen en rampen betrokken organisaties, instellingen en diensten.					
Relatie met programma	3 (veiligheid en handhaving)					
Financieel (Bedragen x € 1.000)	Deelname 2013	Resultaat 2011	Eigen Vermogen		Vreemd vermogen	
			1-1-2011	31-12-2011	1-1-2011	31-12-2011
	1.337	5.192	4.069	9.093	33.646	35.049

Naam	Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands-Midden (RDOG)					
Vestigingsplaats	Leiden					
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling					
Zeggenschap d.m.v.	1 wethouder in het Algemeen Bestuur en in het Dagelijks Bestuur					
Doelstelling	De doelstelling van de RDOG is de belangen te behartigen van de aan de regeling deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg, de volksgezondheid en het ambulancevervoer.					
Relatie met programma	2 (maatschappij)					
Financieel (Bedragen x € 1.000)	Deelname 2013	Resultaat 2011	Eigen Vermogen		Vreemd vermogen	
			1-1-2011	31-12-2011	1-1-2011	31-12-2011
	581	nvt	4.922	5.643	22.633	26.299

E VERBONDEN PARTIJEN

Naam	Sportfondsen Hillegom					
Vestigingsplaats	Hillegom					
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap					
Zeggenschap d.m.v.	geen					
Doelstelling	Het sportcentrum bestaat uit een openlucht zwembad en een sportzaal. Het complex is eigendom van de gemeente en wordt verhuurd middels een huurovereenkomst. Sportfondsen is verantwoordelijk voor het planmatig onderhoud. Uitzonderingen hierop zijn de vervangingen van de bassinconstructie (betegeling) en de zwemwaterbehandelingsinstallatie alsmede de eventuele aanpassingen in het kader van wettelijke voorschriften of andere regelgeving.					
Opmerking	Per 2012 is een nieuwe exploitatieovereenkomst van toepassing.					
Relatie met programma	2 (maatschappij)					
Financieel (Bedragen x € 1.000)	Deelname 2013	Resultaat 2011	Eigen Vermogen		Vreemd vermogen	
			1-1-2011	31-12-2011	1-1-2011	31-12-2011
	178	0	69	n.n.b.	316	n.n.b.

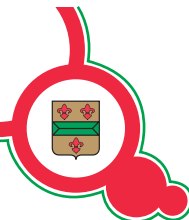
Naam	Bank Nederlandse Gemeenten					
Vestigingsplaats	Den Haag					
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap					
Zeggenschap d.m.v.	Algemene vergadering van aandeelhouders					
Opmerking	De totale waarde van de aandelen is moeilijk te bepalen, omdat het veelal geen vrij verhandelbare aandelen betreft.					
Relatie met programma	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien					
Financieel (Bedragen x € 1.000.000)	Deelname 2013	Resultaat 2011	Eigen Vermogen		Vreemd vermogen	
			1-1-2011	31-12-2011	1-1-2011	31-12-2011
	49.686 aand.	256	2.259	1.897	116.274	134.563

Naam	Duin waterbedrijf Zuid-Holland (Dunea)					
Vestigingsplaats	Voorburg					
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap					
Zeggenschap d.m.v.	Algemene vergadering van aandeelhouders					
Opmerking	De totale waarde van de aandelen is moeilijk te bepalen, omdat het veelal geen vrij verhandelbare aandelen betreft.					
Relatie met programma	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien					
Financieel (Bedragen x € 1.000)	Deelname 2013	Resultaat 2011	Eigen Vermogen		Vreemd vermogen	
			1-1-2011	31-12-2011	1-1-2011	31-12-2011
	71.425 aand.	1.858	159.263	161.121	342.025	358.305

E VERBONDEN PARTIJEN

Naam	Liander N.V.					
Vestigingsplaats	Arnhem					
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap					
Zeggenschap d.m.v.	Algemene vergadering van aandeelhouders					
Opmerking	De waarde van de aandelen is moeilijk te bepalen, het betreft veelal geen vrij verhandelbare aandelen. Financieel: Eigen vermogen en vreemdvermogen zijn de cijfers van Aliander het moederbedrijf.					
Relatie met programma	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien					
Financieel (Bedragen x € 1.000)	Deelname 2013	Resultaat 2011	Eigen Vermogen		Vreemd vermogen	
			1-1-2011	31-12-2011	1-1-2011	31-12-2011
	505.209 aand.	251	2.906	3.079	4.494	4.239

Naam	Participatie Greenport Ontwikkelingsmaatschappij Duin- en Bollenstreek					
Vestigingsplaats	Noordwijkerhout					
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap					
Zeggenschap d.m.v.	Algemene vergadering van aandeelhouders					
Doelstelling	De doelstelling van het GOM is het zorgdragen voor integrale gebiedsontwikkeling binnen de Greenport gemeenten (Hillegom, Katwijk, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout en Teylingen). De Gemeente pakken dus niet meer elk voor zich de Greenport aan met beperkte middelen en instrumenten, maar bundelen beleid, uitvoeringskracht en geld om de herstructurering daadwerkelijk vorm te geven. Waarbij verevening zal plaatsvinden tussen verlies en winstgevendende projecten in de Greenport.					
Opmerking	Gemeente Hillegom neemt net als de 5 andere gemeenten deel met 1 aandeel.					
Relatie met programma	1 (ruimte)					
Financieel (Bedragen x € 1.000)	Deelname 2013	Resultaat 2011	Eigen Vermogen		Vreemd vermogen	
			1-1-2011	31-12-2011	1-1-2011	31-12-2011
	1 aandeel	0	390	390	5.224	6.542

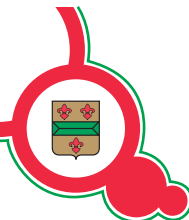
Naam	Cocensus					
Vestigingsplaats	Hoofddorp					
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling					
Zeggenschap d.m.v.	2 wethouders in het Algemeen Bestuur en 1 wethouder in het Dagelijks Bestuur					
Doelstelling	De doelstelling van Cocensus is het integraal waarderen, heffen en invorderen van decentrale belastingen en heffingen. Cocensus heeft een bedrijfsmatige grondslag en zal tegen een zo laag mogelijk tarief en zo hoog mogelijke kwaliteit haar dienstverlening integraal aanbieden. De dienstverlening door Cocensus wordt gekenmerkt door klantgericht, kwalitatief, innovatief.					
Relatie met programma	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien					
Financieel (Bedragen x € 1.000)	Deelname 2013	Resultaat 2011	Eigen Vermogen		Vreemd vermogen	
			1-1-2011	31-12-2011	1-1-2011	31-12-2011
	356	0	-30	-29	4.837	4.988

E VERBONDEN PARTIJEN

Naam	Omgevingsdienst West Holland					
Vestigingsplaats	Leiden					
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling					
Zeggenschap d.m.v.	2 leden (2 plaatsvervangende) leden in het Algemeen Bestuur					
Doelstelling	De regeling wordt getroffen ter behartiging van de belangen op het gebied van milieu, alsmede ter behartiging van het belang van de milieubeleidsontwikkeling en een efficiënte en doelmatige uitvoering van de gemeentelijke milieutaken in samenwerkingsverband.					
Opmerking	De Milieudienst werkt op basis van een gemeenschappelijke regeling voor de gemeenten Alphen aan den Rijn, Hillegom, Kaag en Braassem, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Oegstgeest, Rijnwoude, Teylingen en Zoeterwoude.					
Relatie met programma	1 (ruimte)					
Financieel (Bedragen x € 1.000)	Deelname 2013	Resultaat 2011	Eigen Vermogen		Vreemd vermogen	
			1-1-2011	31-12-2011	1-1-2011	31-12-2011
	589	-51	189	149	3.714	7.946

Naam	De Meerlanden N.V.					
Vestigingsplaats	Hoofddorp					
Rechtsvorm	Naamloze Venootschap					
Zeggenschap d.m.v.	1 wethouder in het Algemeen Bestuur en 1 wethouder in het Dagelijks Bestuur					
Doelstelling	De Meerlanden werkt samen met gemeenten en bewoners aan een schone en duurzame leef- en werkomgeving. Dit doen zij door de gemeenten schoon, heel en veilig te houden en door afval innovatief in te zamelen en te verwerken. Dat levert u en ons grondstoffen en energie op.					
Opmerking	Gemeente Hillegom neemt sinds 1 januari 2011 deel aan dit overheidsgedomineerd bedrijf naast o.a. de gemeenten Haarlemmermeer, Lisse en Aalsmeer.					
Relatie met programma	4 (Beheer openbare ruimte)					
Financieel (Bedragen x € 1.000)	Deelname 2013	Resultaat 2011	Eigen Vermogen		Vreemd vermogen	
			1-1-2011	31-12-2011	1-1-2011	31-12-2011
	841	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

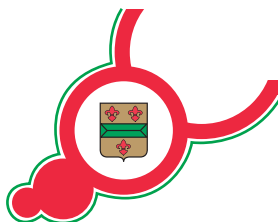
PARAGRAAF **F**

GRONDBELEID

In deze paragraaf komt het volgende onderdeel aan de orde:

- A** Grondbeleid

Inleiding

De paragraaf grondbeleid geeft de visie op het grondbeleid in relatie tot de wijze waarop is getracht de doelstellingen te realiseren. In het jaarverslag zal vervolgens de verantwoording gegeven worden over hetgeen in deze paragraaf is opgenomen. Naast de genoemde visie op het grondbeleid bevat de paragraaf de volgende aandachtspunten:

- Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- De beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's.

Uitvoering grondbeleid

- Op 1 juli 2008 is de Grondexploitatiewet in werking getreden. De kostenverhaal is via ministeriële regeling gestandaardiseerd. Hiermee zijn de mogelijkheden van kostenverhaal bij particuliere grondexploitatie voor de gemeente vergroot.
- Begin 2010 is de Nota Grondbeleid bestuurlijk vastgesteld. Deze geldt voor een periode van 4 jaar, dus vanaf 2010 t/m 2013.
- De gemeente Hillegom heeft als standpunt geen actief grondbeleid uit te oefenen, maar ook niet per definitie een passief grondbeleid. Er wordt voor een tussenvorm gekozen, wat inhoudt dat er per situatie gekeken wordt naar de mogelijkheden en naar het maatschappelijk belang.

Nota Grondbeleid

In deze nota wordt aandacht besteed aan de verordening artikel 212 Gemeentewet (GW) opgenomen onderdelen genoemd in artikel 28, lid 1:

- de relatie met de programma's van de begroting;
- de strategische visie van het toekomstig grondbeleid van de gemeente;
- te ontwikkelen en in ontwikkeling genomen projecten;
- de verwerving en uitgifte van gronden;
- de uitgifte van gronden in erfpacht en de bijstelling van erfpachtvergoedingen;
- de uitgangspunten voor prijsstelling van de verkoop van gronden.

Het college is bevoegd voor het doen van privaatrechtelijke aan- en verkopen van grond en bijvoorbeeld panden. Dit moet echter wel binnen door de raad vastgestelde kaders gebeuren. Deze kaders zijn vastgesteld door de raad bij het vaststellen van de nota Grondbeleid.

Geraamde winstneming

Dit is mogelijk als een deelproject is afgesloten, de winst op het deelproject is gerealiseerd, en er geen verlies verwacht wordt op andere deelprojecten, tenzij daarvoor voldoende voorzieningen zijn getroffen. Dit geldt echter niet voor projecten waarvan duidelijk is dat deze niet tot winst zullen resulteren. Hiervan wordt tussentijds verlies genomen.

Financiële positie in relatie tot reserves en voorzieningen

De eventuele baten, maar vooral de financiële risico's van het grondbeleid zijn van belang voor de financiële positie van de gemeente. Er is een voorziening grondexploitatie in het leven geroepen ter dekking van eventuele risico's met betrekking tot de grondexploitatie. Binnen het weerstandsvermogen van de gemeente wordt rekening gehouden met de risico's vanuit de grondexploitatie. Het totaal geprognosticeerd resultaat van alle hiervoor genoemde grondexploitatiegebieden is in hoofdlijnen verwerkt in de toekomstige mutaties van de reserve algemene investeringen. Ook is er een bestemmingsreserve nog uit te voeren werken, welke is bedoeld voor de noodzakelijke werkzaamheden na het afsluiten van de complexen.

Reserve algemene investeringen

Wanneer een grondexploitatie complex administratief wordt afgesloten komt het resultaat uiteindelijk ten gunste of ten laste van deze reserve. Opname ten behoeve van de grondexploitatie is toegestaan mits er van een directe relatie met de grondexploitatie sprake is. Een directe relatie is ook aanwezig als er binnen een periode van vijf jaar na het afsluiten van een exploitatie alsnog kosten gemaakt moeten worden voor werken die oorspronkelijk tot het bouw- of woonrijp maken zouden hebben behoord.

Bestemmingsreserve nog uit te voeren werken

Per 1-1-2013 bedraagt de bestemmingsreserve € 315.700. Deze bestemmingsreserve is bestemd voor de werkzaamheden die na het afsluiten van complexen grondexploitatie nog plaatsvinden.

F GRONDBELEID

Voorziening grondexploitatie

Per 1-1-2013 bedraagt de voorziening € 0. Bij de jaarrekening 2012 zal er bekeken worden of er een storting gedaan wordt in de voorziening.

Weerstandvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit middelen die de gemeente beschikbaar heeft voor het afdekken van o.a. de grondexploitatie risico's. Op basis van jaarlijks te herziene risico-inschattingen van de verschillende exploitaties zal bepaald moeten worden welk vermogen aangehouden moet worden voor het afdekken van de risico's. Het grootste risico vanuit de grondexploitatie is de exploitatie Vossepolder. Vooral de inkomstenkant staat vanwege de recessie onder druk.

Overzicht van de diverse gronden:

Overzicht gronden	Boekwaarde 1 jan. 2012	Verwachte uitgaven 2012	Verwachte inkomsten 2012	Boekwaarde 31 dec. 2012	Nog te maken kosten	Begroting 2015	Verwachte jaar- afsluiting	Te verwachten resultaat
Nog niet in exploitatie genomen gronden								
Mavo-locatie Pr. Irenelaan	11.875	4.000		15.875	n.v.t.			
Hillegom Noord	37.352	32.500		69.852	n.v.t.			
Totaal	49.227	36.500	0	85.727	0	0	0	0
In exploitatie genomen gronden								
Hillegom Zuid	-733.253	733.253		0	0	0	2012	0
Vossepolder	-4.375.273	900.000		-3.475.273	11.456.663	11.377.009	2015	-3.395.619
Evenemententerrein Zanderij	-1.821.414	1.821.414		0	0	0	2012	
Totaal	-6.929.940	3.454.667	0	-3.475.273	11.456.663	11.377.009		-3.395.619
Totaal gronden	-6.880.713	3.491.167	0	-3.389.546	11.456.663	11.377.009		-3.395.619

Toelichting

Nog niet in exploitatie genomen gronden

De nog niet in exploitatie genomen gronden betreft gronden die in gemeente eigendom zijn en die verworven zijn om in de toekomst in exploitatie te worden genomen.

- **Hillegom Noord (6.11.36 ha) complex 29 3.830.29.05**

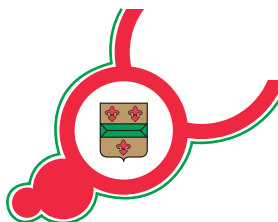
In februari 2012 heeft Provinciale Staten ingestemd met een contourwijziging in de provinciale structuurvisie en daarmee woningbouw op het gehele sportpark Weerestijn mogelijk gemaakt. Op 31 mei 2012 heeft de raad het concept Masterplan Hillegom noord vrijgegeven voor participatie en opdracht gegeven voor het opstellen van een plan van aanpak voor ontwikkeling van de sportvelden.

De verwachte nadelige boekwaarde bedraagt per 1-1-2013 € 69.852.

- **Mavo locatie Pr. Irenelaan(0.29.75 ha) complex 38 3.830.38.05**

Nadat de ontwikkeling van een nieuwe Fioretti college is gerealiseerd, zal deze locatie ontwikkeld gaan worden. Op dit moment (augustus 2012) wordt onderzocht of deze locatie ingezet gaat worden voor onderwijs doeleinden (Hillmare en Savio school). Indien dit niet het geval kan dit perceel ontwikkeld worden voor woningbouw.

De verwachte nadelige boekwaarde bedraagt per 1-1-2013 € 15.875.

In exploitatie genomen gronden

- **Hillegom Zuid**

3.830.30.05

De laatste kavel is lange tijd gereserveerd geweest voor de Triangel. In 2012 heeft de raad besloten de reservering op te heffen. We gaan er van uit dat de exploitatie in 2012 definitief kan worden afgesloten. Dit is afhankelijk van de verkoop van de watertoren en de laatste kavel.

Eind 2009 is een deel van het al gerealiseerde positieve exploitatieresultaat (€ 5.000.000) ten gunste van de reserve algemene investeringen gebracht.

De boekwaarde bedraagt per 1-1-2013 € 0.

- **Vossepolder**

3.830.34.05

In 2006 is deze woningbouwlocatie in exploitatie genomen. De sociale fase en de fase noord-oost is gereed. De kavels voor het cluster Ringvaardijk zijn bouwrijp. De ontwikkelaar heeft de ontwikkelingen opgeschort. Na uitplaatsing van manege Hillegom kunnen de overige fasen worden gestart. Bij de verdere ontwikkeling van deze locatie spelen de mogelijke gevolgen van de recessie mee. Hier is op voorhand niet vanuit gegaan, maar wij lopen wel een risico van dalende grondprijzen en latere uitgifte.

De verwachte voordelige boekwaarde bedraagt per 1-1-2013 € 3.475.273.

- **Evenemententerrein Zanderij (0.18.55 ha)**

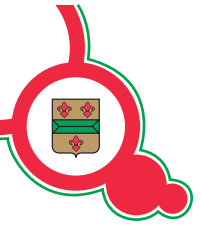
complex 39

3.830.39.05

In 2005 is een stuk grond aangekocht aan de v.d. Endelaan. Het betreft een perceel, dat benodigd is voor de ontwikkeling van de nieuwe onderwijslocatie van het Fioretti College. De kosten worden geactiveerd binnen dit complex. De grond is in 2011 overgebracht naar de vaste activa tegen een waarde van € 2.720.000. Met de bouw van de nieuwe onderwijslocatie is door stichting Fioretti Teylingen in 2011 gestart. In 2012 zal de bouw worden afgerond en het terrein woonrijp worden gemaakt. In 2012 zal dit complex financieel worden afgesloten.

De boekwaarde bedraagt per 1-1-2013 € 0.

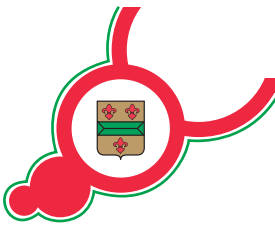
PARAGRAAF **G**

LOKALE HEFFINGEN

In deze paragraaf komen de volgende onderdelen aan de orde:

- A** Tarieven en kostendekkendheid
- B** Inkomsten
- C** Woonlasten
- D** Ontwikkelingen
- E** WOZ
- F** Kwijtscheldingen

Inleiding

De Gemeentewet geeft een limitatieve opsomming van de belastingen die een gemeente mag heffen.

Hillegom heeft gekozen voor een breed belastingpakket om de belastingdruk zo evenwichtig mogelijk over de verschillende groepen belastingplichtigen te verdelen. Behalve de onroerend zaak belastingen (OZB) voor woningen en niet-woningen worden in Hillegom geheven: de hondenbelasting, de heffing BedrijfsInvesteringsZone, de rioolheffing, de afvalstoffenheffing en de precariobelasting. Naast deze "echte" belastingen wordt ook een aantal rechten (retributies) geheven. Rechten betaalt iemand voor een individuele dienst van de gemeente. De belangrijkste retributies zijn de leges, reinigingsrechten voor de bedrijven, de marktgeden en de grafrechten.

In de verordening artikel 212 Gemeentewet staat in artikel 22 het volgende over de inhoud van deze paragraaf:

- Voor het vaststellen van de hoogte van gemeentelijke tarieven, heffingen en prijzen door de raad, verstrekt het college aan de raad per verordening een voorstel waarin deze tarieven, heffingen en prijzen worden vastgelegd en de actueel begrote hoeveelheden per door de gemeente verstrekte dienst, waarover de tarieven, heffingen en prijzen in rekening worden gebracht.
- Bij de begroting en jaarstukken doet het college in de paragraaf lokale heffingen verslag van: de opbrengsten per lokale heffing; het volume en bedrag aan kwijtscheldingen; de kostendekkendheid van de rioolheffingen en de afvalstoffenheffing; de (ontwikkeling van de) lokale lastendruk.

In deze paragraaf wordt verder aandacht besteed aan de tariefsontwikkeling in Hillegom in relatie tot de landelijke tariefsontwikkeling en die in de regiogemeenten met een vergelijkbaar inwonersaantal. Verder wordt een beeld gegeven van de toekomstvisie op het gemeentelijk belastinggebied en de ontwikkelingen in de WOZ. De prestatiegegevens van de belastingen treft u aan in het hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen van deze programmabegroting.

A. Tarieven

Tariefontwikkeling landelijk

Door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) wordt sinds 1997 de tarieven

van de belastingen en heffingen van alle gemeenten vergeleken. In de onderstaande tabel wordt een aantal tarieven uitgelicht.

Gemiddelde landelijke tariefstijging 2012 t.o.v. 2011

	Gemiddeld	Hillegom*
OZB eigenaar woningen	3,7%	0%
OZB niet-woningen (eigenaar+gebruiker)	4,1%	0%
Reinigingsheffing	-0,9%	4,0%
Rioolheffing	3,0%	1,5%
Woonlasten	1,7%	1,4%
Hondenbelasting	4,1%	1,5%
Paspoort	-6,1%	1,5%
Rijbewijs	0,9%	1,5%
Uittreksel GBA	5,5%	1,5%

* *percentage voor meerpersoonshuishoudens, voor zover van toepassing.*

Tariefsontwikkeling in Hillegom

Voor de berekening van de OZB tarieven worden de totaal opbrengsten (exclusief areaal uitbreiding) niet verhoogd. De stijging van tarief afvalstoffenheffing tot kostendekkendheid wordt bereikt in vier jaar, met een maximaal van € 12,50 per huishouden per jaar. In de meerjarenramingen wordt de 100% kostendekkendheid bereikt in 2015 eveneens met een verhoging van € 12,50. De rioolrechten zijn voor de niet-woningen gedifferentieerd, daarnaast is er een tarief voor éénpersoons- en meer persoonsshuishouden ingevoerd, het tarief is 100% dekkend. De tarieven zijn overeenkomstig het vastgestelde amendement bij behandeling van de Kadernota 2013 gehouden op het niveau van 2012. De tarieven voor de niet-woningen zijn wel aangepast. De overige tarieven stijgen in 2013 met 1,5%.

Onroerende zaakbelastingen

De tarieven van de OZB zijn gebaseerd op de WOZ-waarde en worden per jaar vastgesteld, het tarief 2013 wordt gebaseerd op de waarde per 1 januari 2012. De marktontwikkeling tussen 1-1-2011 en 1-1-2012 bij woningen wordt, op basis van informatie die de Waarderingskamer heeft verzameld, geschat op -3,0%. Voor niet-woningen wordt de marktontwikkeling geschat op -2,5% (bron: junicirculaire 2012). Met deze gegevens is een prognose gemaakt voor de OZB-tarieven.

Voor de begrotingsbehandeling wordt de laatste prognose van de waarde per 1 januari 2012 bepaald om zodoende een juist tarief te kunnen vaststellen.

G LOKALE HEFFINGEN

Onroerende zaakbelasting		2011	2012	2013
Woningen	Eigenaar	0,0760%	0,0788%	0,0836%
Niet-woningen	Eigenaar	0,1456%	0,1298%	0,1352%
Niet-woningen	Gebruiker	0,1125%	0,1093%	0,1143%

Rioolheffing

Per 2010 zijn de riolrechten (retributie) omgezet naar een riolheffing (belasting). De riolrechten werden geheven voor het hebben van een aansluiting op het gemeentelijk riolstelsel. De nieuwe riolheffing wordt geheven ter bestrijding van de kosten van de gemeentelijke watertaken (afvalwater, hemelwater en grondwater). De opbrengst van de riolheffing is gebaseerd op 100% dekking.

De grondslag bij woningen is gesplitst in één- en meerpersoonshuishoudens en bij niet-woningen het waterverbruik te hanteren als grondslag, verdeeld in 8 schalen. Daarnaast is besloten de jaarlijkse verwerkingskosten niet in 2012 in één keer te flexibiliseren, maar in drie jaar tijd oplopend te flexibiliseren, en wel in de volgende zin: in 2012 voor 12,1%, in 2013 voor 24,15% in 2014 voor 36,2%. Overeenkomstig het amendement in de raad van 4 juli 2012 zijn de tarieven voor woningen gelijk gehouden aan die van 2012.

Door de flexibilisering van het tarief van niet-woningen stijgen de tarieven voor 1 persoonshuishoudens en meer persoonshuishoudens in 2015 naar respectievelijk € 233 en € 262. Het geraamde maximum tarief voor niet-woningen met een verbruik van boven de 6.000 m³ is in 2015 € 3.815.

Met de genoemde uitgangspunten worden de tarieven voor 2013:

Rioolheffing	2011	woningen	2012	2013
Alle huishoudens en niet woningen	€ 237,42	1 persoonshh	€ 241,16	€ 241,16
		2 of meer persoonshh	€ 250,76	€ 250,76
Inflatie	€ 3,56			
Extra verhoging	€ 0,00	Niet-woningen		
Totaal tarief	€ 240,98			
		>100	€ 241,16	€ 236,09
		100-250	€ 256,16	€ 266,09
		250-500	€ 280,16	€ 314,09
		500-1000	€ 325,16	€ 404,09
		1000-2000	€ 415,16	€ 584,09
		2000-4000	€ 595,16	€ 944,09
		4000-6000	€ 835,16	€ 1.424,09
		<6000	€ 1.435,16	€ 2.624,09
		Garages/trafo's	€ 50,00	€ 50,00

Reinigingsheffingen

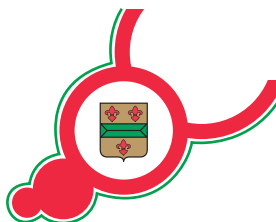
Reinigingsheffingen bestaan uit de afvalstoffenheffing voor huisgezinnen en reinigingsrechten voor bedrijven.

De heffingen worden betaald voor het inzamelen en verwerken van afvalstoffen. De tarieven mogen maximaal kostendekkend zijn.

De tarieven worden in 4 jaar kostendekkend gemaakt.

Afvalstoffenheffing	2011		2012		2013	
	Normaal	Klein	Normaal	Klein	Normaal	Klein
Tarief voorgaand jaar	€ 249,55	€ 223,36	€ 259,55	€ 233,36	€ 272,05	€ 245,86
Inflatie	€ 3,74	€ 3,35	€ 3,89	€ 3,50	€ 4,08	€ 3,69
Extra verhoging	€ 6,26	€ 6,65	€ 8,61	€ 9,00	€ 8,42	€ 8,81
Maximale stijging	€ 10,00	€ 10,00	€ 12,50	€ 12,50	€ 12,50	€ 12,50
Totaal tarief	€ 259,55	€ 233,36	€ 272,05	€ 245,86	€ 284,55	€ 258,36

Met een maximale stijging van € 12,50 per jaar wordt in 2015 een 100% kostendekkendheid bereikt.

G LOKALE HEFFINGEN

Hondenbelasting

De tarieven voor het houden van een of meer honden is verhoogd met 1,5 % (Afgerond op 5 euro cent).

Hondenbelasting	2011	2011	2013
Tarief 1e hond:	€ 57,45	€ 58,35	€ 59,25
Tarief 2e hond:	€ 121,80	€ 58,35	€ 59,25
Tarief 3e hond:	€ 203,55	€ 58,35	€ 59,25
Kennels:	€ 406,45	€ 412,55	€ 418,75

Precariobelasting, leges, grafrechten en marktgeden

Overeenkomstig de beleidsuitgangspunten worden deze heffingen in 2013 verhoogd met 1,5 %.

Mocht de precariobelasting voor kabels en leidingen van nutsbedrijven worden afgeschafte dan is het mogelijk de heffing in 10 jaar af te bouwen. Voor een woning met de gemiddelde WOZ waarde is dan de verhoging voor de aanslag OZB zo'n € 6,50 per jaar de komende 10 jaar.

B. Overzicht geraamde inkomsten

In onderstaand overzicht zijn alle lokale heffingen opgenomen: (Bedragen x € 1.000)

Lokale heffingen	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Onroerende zaak belasting	2.849	2.852	2.887
Hondenbelasting	62	60	70
Precariobelasting	998	977	1.000
Overige baten (dwangbevelen)	24	6	9
Totaal niet bestedingsgebonden	3.933	3.894	3.966
Afvalstoffenheffing	2.409	2.368	2.501
Rioolheffing	2.281	2.409	2.457
Secretarieleges	355	351	349
Leges bouwvergunningen	330	430	430
Begravenisrechten	79	53	84
Rechten en Marktgeden	17	19	19
Totaal gebonden aan bestedingen	5.472	5.630	5.839
Totaal	9.405	9.524	9.805

C. Woonlasten

Onder de gemeentelijke woonlasten verstaan we het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een bepaalde gemeente betaalt aan OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing.

In onderstaand overzicht staan de woonlasten van Hillegom en een aantal regiogemeenten.

Woonlasten 2012 (Bron: Coelo)

Gemeente	OZB woningen	OZB niet woningen	Reinigingsheffing	Rioolheffing	Woonlasten huurder (afval en riool)	Woonlasten eigenaar OZB riool en afval
Katwijk	0,0774%	0,3221%	€ 317,00	€ 111,00	€ 428,00	€ 637,00
Noordwijk	0,1068%	0,2252%	€ 330,00	€ 209,00	€ 539,00	€ 834,00
Noordwijkerhout	0,0692%	0,2309%	€ 299,00	€ 254,00	€ 553,00	€ 756,00
Lisse	0,0784%	0,2940%	€ 286,00	€ 157,00	€ 443,00	€ 658,00
Teylingen	0,0716%	0,2360%	€ 349,00	€ 131,00	€ 480,00	€ 711,00
Hillegom	0,0788%	0,2391%	€ 272,00	€ 251,00	€ 523,00	€ 726,00
Woonlasten 2012 Hillegom	0,0836%	0,2495%	€ 284,55	€ 250,76	€ 535,31	€ 738,31

G LOKALE HEFFINGEN

D. Ontwikkelingen

Onroerende zaakbelastingen (OZB)

Door de dalende marktprijzen stijgt het tarief dat wordt berekend als percentage van de WOZ waarde.

Precariobelasting voor kabels en leidingen

Vorbereiding wetsvoorstel vrijstelling precariobelasting op netwerken nutsbedrijven. Naar aanleiding van de motie Van der Burg (Kamerstukken II, 32 500-VII, nr. 9) is er een nieuw wetsvoorstel gemaakt inzake vrijstelling van de precariobelasting voor netwerken van nutsbedrijven. Hierdoor zullen de netwerken van nutsbedrijven worden vrijgesteld van precariobelasting. De precariobelasting blijft bestaan als regulerend instrument voor gemeenten ter zake van onder anderen terrassen en andere objecten boven, op en in de openbare grond. In het wetsvoorstel zal een overgangsregeling worden opgenomen die gekoppeld is aan een peildatum. Gedurende de overgangstermijn mogen decentrale overheden de precariobelasting op netwerken van nutsbedrijven afbouwen in een zelf gekozen tempo. De peildatum wordt vastgesteld op 1 januari 2012. Dit betekent dat alle decentrale overheden die vóór of uiterlijk op 1 januari 2012 precariobelasting op netwerken van nutsbedrijven hieven gebruik mogen maken van de overgangsregeling.

De geraamde netto opbrengsten in de begroting 2013 bedraagt € 760.000.

E. Wet waardering onroerende zaken (WOZ)

De vastgestelde WOZ waarde vormt de grondslag voor de onroerende zaakbelastingen (OZB), de Waterschapsomslagen gebouwd en het huurwaardeforfait voor de inkomstenbelasting.

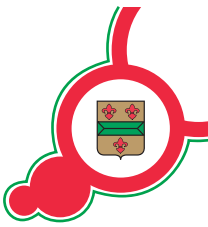
De WOZ administratie is een basisregistratie. De invoering van de Basisregistraties adressen en gebouwen (BAG) mede in relatie tot de uitvoering van de Wet WOZ is daarbij een belangrijk aandachtspunt. De WOZ administratie wordt uitgevoerd door de gemeenschappelijke regeling Cocensus, de BAG administratie wordt door ons zelfstandig uitgevoerd. De koppeling en afstemming heeft de aandacht. De waarden worden op grond van de Wet WOZ jaarlijks herzien.

F. Kwijtscheldingen

Aan degenen die niet in staat zijn om de een belastingaanslag te betalen, kan (op grond van de Invorderingswet 1990) kwijtschelding worden verleend. De ministeriële regeling "Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990" geeft regels over de uitvoering. Deze regeling geldt ook voor de gemeentelijke heffingen (art. 255 Gemeentewet).

De kwijtscheldingsnorm is bepaald op 100% van de genormeerde bijstandsnorm (besluit 14 maart 1997). Kwijtschelding kan worden verleend voor de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Gemeenten kunnen extra maatregelen nemen, zo is het ook voor (startende-) ondernemers mogelijk om in aanmerking te komen voor kwijtschelding. Het besluit kwijtscheldingsregels is hierop aangepast.

Toegekende en ingeschatte kwijtscheldingen lokale heffingen	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Kwijtscheldingen rioolheffing	€ 58.975	€ 67.000	€ 67.000
Kwijtscheldingen afvalstoffenheffing	€ 60.070	€ 72.000	€ 72.000
Totaal kwijtscheldingen	€ 119.046	€ 139.000	€ 139.000

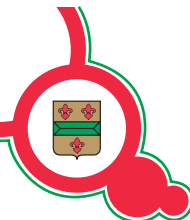

FINANCIËLE BEGROTING

- Inleiding
1. Grondslagen
  2. Totaaloverzicht van lasten en baten per programma
  3. Financiële toelichting op de programma's
  4. Investerings
  5. Overzicht incidentele baten en lasten
  - 6.1 Stand en verloop van reserves
  - 6.2 Verloop voorzieningen
  7. EMU-saldo
  8. Arbeidsgerelateerde verplichtingen

FINANCIËLE BEGROTING

Inleiding

De financiële begroting heeft de volgende doelen:

1. autorisatie: na vaststellen door de gemeenteraad goedkeuring geven aan het doen van uitgaven
2. allocatie: keuzes maken voor welke taken de middelen worden ingezet
3. inzicht: verschaffen van inzicht in de financiële begroting, ook op lange termijn.

Hoewel in het programmaplan eveneens meerjarige cijfers per programma zijn opgenomen, heeft dit deel tot doel daar een nadere toelichting op te geven.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn eisen gesteld aan de specifieke informatie die moet zijn opgenomen in de financiële begroting. De bedoeling is om de transparantie van de gemeentelijke begroting te verhogen. Deze verplichte onderwerpen zijn uitgangspunten voor de structuur van de programmabegroting.

1. Grondslagen

In deze paragraaf staan de financiële uitgangspunten die zijn gebruikt bij de totstandkoming van de begroting in de financiële begroting. In het volgende overzicht staan de belangrijkste uitgangspunten weergegeven uit de kadernota 2013.

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
Algemene uitkering	Meicirculaire 2012	Meicirculaire 2012	Meicirculaire 2012	Meicirculaire 2012
Lonen/premies	1%	0%	0%	0%
Prijzen (algemeen)	0%	0%	0%	0%
Verbonden partijen	0%	0%	0%	0%
OZB-tarieven	0%	0%	0%	0%
Afvalstoffenheffing	Maximale verhoging € 12,50 per aanslag	Maximale verhoging € 12,50 per aanslag	Maximale verhoging € 12,50 per aanslag	100% kostendekkend
Rioolrecht	100% kostendekkend	100% kostendekkend	100% kostendekkend	100% kostendekkend
Overige belastingen en heffingen	1,5%	0%	0%	0%
Rente reserves en voorzieningen	5%	5%	5%	5%
Kapitaallasten (omslagpercentage)	5%	5%	5%	5%
Onvoorzien per inwoner	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Aantal woningen	9.611	9.611	9.611	9.611
Aantal inwoners	21.137	21.137	21.137	21.137

2. Totaaloverzicht van lasten en baten per programma

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient inzichtelijk te worden gemaakt wat het resultaat is, voordat mutaties in de reserves hebben plaatsgevonden. Hierbij spreekt men over resultaat voor bestemming en resultaat na bestemming. In dit totaaloverzicht zijn alle lasten en baten per programma vermeld, gevolgd door een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. Deze vormen samen het resultaat voor bestemming. Vervolgens zijn de mutaties in de reserves per programma weergegeven, wat gesaldeerd met het saldo voor bestemming het resultaat na bestemming geeft.

Een korte toelichting op de kolommen:

- De kolom rekening 2011 is het resultaat zoals opgenomen in de Programmarekening van 2011.
- De kolom begroting na wijziging 2012 betreft begrotingen inclusief de wijzigingen tot 1 juli 2012.

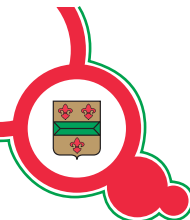
De overige kolommen zijn de begrote begrotingen voor de betreffende jaren.

FINANCIËLE BEGROTING

(Bedragen x € 1.000)

Lasten		Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2012 na wijziging	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Ruimte	Lasten	-7.256	-8.258	-8.301	-6.856	-15.554	-9.873	-4.083
	Baten	4.426	7.616	7.618	4.312	11.632	5.389	184
Saldo Programma 1		-2.830	-642	-683	-2.543	-3.923	-4.484	-3.899
Maatschappij	Lasten	-14.915	-17.016	-17.016	-17.274	-17.562	-17.532	-17.410
	Baten	5.598	5.097	5.097	5.225	4.900	4.900	4.900
Saldo Programma 2		-9.317	-11.919	-11.919	-12.049	-12.662	-12.632	-12.511
Veiligheid en handhaving	Lasten	-2.475	-2.478	-2.478	-2.664	-2.670	-2.669	-2.666
	Baten	225	160	160	137	137	137	137
Saldo Programma 3		-2.250	-2.318	-2.318	-2.527	-2.533	-2.532	-2.529
Beheer Openbare ruimte	Lasten	-15.772	-8.848	-8.898	-12.785	-8.412	-8.500	-8.740
	Baten	4.820	5.511	5.511	5.773	5.287	5.425	5.632
Saldo Programma 4		-10.951	-3.337	-3.387	-7.012	-3.125	-3.075	-3.109
Inwoner en bestuur	Lasten	-6.167	-5.818	-5.825	-6.533	-6.427	-6.425	-6.424
	Baten	869	929	929	926	919	919	919
Saldo Programma 5		-5.298	-4.889	-4.896	-5.608	-5.508	-5.507	-5.506
Totaal saldo programmaplan		-30.646	-23.105	-23.203	-29.739	-27.751	-28.230	-27.553
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Lokale heffingen	3.212	3.216	3.216	3.239	3.247	3.254	3.254
	Algemene uitkering	16.810	16.835	16.835	16.779	17.047	16.732	16.884
	Dividend	-135	543	543	-4	105	182	335
	Saldo financieringsfunctie	3.019	2.173	2.173	3.687	3.732	3.454	3.372
	Onvoorzien		122	122	94	94	94	94
	Overige dekkingsmiddelen	536	-97	-239	18	87	124	124
Totaal algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien		23.442	22.792	22.651	23.813	24.312	23.841	24.063
Resultaat voor bestemming		-7.204	-312	-552	-5.925	-3.439	-4.390	-3.490
Onttrekkingen / toevoegingen reserves	Programma 1	1.074	-929	-1.837	714	2.029	-4.316	1.999
	Programma 2	160	1.889	1.892	1.255	1.113	1.074	1.286
	Programma 3							
	Programma 4	7.485	316	1.294	3.980	110	7.076	129
	Programma 5	139	101	101	137	21	21	21
	Alg.dekkingsmiddelen en onvoorzien	-1.022	-300	-300	-161	-36	-38	-171
Saldo onttrekkingen / toevoegingen		7.835	1.077	1.149	5.925	3.236	3.818	3.265
Resultaat na bestemming		631	765	598	0	-202	-572	-226

FINANCIËLE BEGROTING

3. Financiële toelichting op de programma's

In de onderstaande overzichten gaan we in op een aantal verschillenanalyses. In grote lijnen worden de verschillen aan u gepresenteerd:

- Wijzigingen op het begrotingsresultaat in de kadernota 2013 na verwerking van het raadsbesluit.
- Mutaties op de begroting 2013 ten opzichte van kadernota 2013
- Verschillen tussen de begroting 2013 en de begroting 2012
- Financiële toelichtingen op de programma's en apparaatskosten
- Verschillen tussen de jaarschijven van de meerjarenbegroting

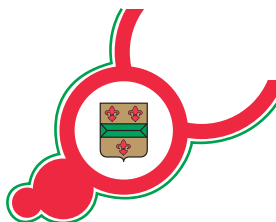
C.1 Begrotingsresultaat Kadernota 2013

De kadernota 2013 vertoonde voor 2013 een positief saldo van € 598.000. In de raadsvergadering van 4 juli 2012 is de kadernota behandeld. Na verwerking van het raadsbesluit was het geraamde saldo in de kadernota 2013 € 588.000 voordelig.

(Bedragen x € 1.000)

Begrotingsresultaat kadernota 2013	2013	2014	2015	2016
Begrotingssaldo Programmabegroting 2012	480	-273	-1.099	-1.099
Mutaties	199	584	730	1.047
Begrotingssaldo Programmabegroting 2012-2015	679	311	-369	-52
Nieuwe activiteiten	-81	-120	-105	-101
Amendement onderhoud groen	40	40	40	40
Amendement tarief rioolheffing huishoudens				
Verhuiskosten naar dienstencentrum Elsbroek (uitgestelde activiteit Kadernota 2011)	-50			
Begrotingssaldo Programmabegroting 2013-2016	588	231	-434	-113

C.2 Mutaties begroting 2013 ten opzichte van kadernota 2013 en meerjarenbegroting

In de Programmabegroting 2013 zijn alle autonome ontwikkelingen (inflatie, loonstijging etc.) doorgerekend; zijn de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen bekend; de wijzigingen van raadsbesluiten en is de junicirculaire gemeentefonds 2012 van de algemene uitkering verwerkt. De belangrijkste afwijkingen tussen begroting en kadernota worden in het onderstaande overzicht genoemd.

(Bedragen x € 1.000)

Prg.	Mutaties begroting 2013 t.o.v. kadernota 2013 en meerjarenraming	2013	2014	2015	2016
	Begrotingsaldo kadernota 2013	588	231	-434	-113
	Besluiten Bestuursrapportage 2012	-199	-199	-199	-199
	Algemene uitkering				
ADM	Junicirculaire 2012 en inzetten scenario B	445	1.134	1.731	1.883
	Overige ontwikkelingen				
prg 2.1	Wet Oke ook na 2013 in gemeentefonds. Was niet begroot.	0	-36	-36	-36
prg 2.3	Nota cultuurbeleid 2009-2012 incl. cultuur participatiefonds (CPF) is uitgevoerd.	20	20	20	20
prg 4.3	Bijdrage Hoogheemraadschap is afgebouwd	53	53	53	53
Div.	Gemeenschappelijke regelingen (incl. rijksbijdragen)	-10	-197	-180	-168
Div.	Lokale heffingen	90	99	75	281
ADM	Verhoging dividend Alliander op basis van werkelijke opbrengst	17	17	17	17
ADM	Financieringsresultaat, afschrijving, rente en rentebijdragen	20	209	114	28
ADM	Erfpachtovereenkomsten (voorheen grondexploitatie)	36	36	36	36
ADM	Gerealiseerde maatregelen (Kadernota 2011)	-329	-329	-329	-329
	Ontwikkelingen onderwijshuisvesting	0	-508	-552	-596
	Apparaatskosten				
ADM	Personeelskosten, hogere werkgeverslasten, pensioenpremie, zorgverzekeringswet en bovenformatieven	-360	-360	-360	-360
ADM	IV & ICT plan (2012: € 144.000, 2013: € 106.250)	38	38	38	38
ADM	Rente- en afschrijvingskosten nieuwe investeringen facilitaire zaken en automatisering	-56	-56	-56	-56
ADM	Toerekening interne uren aan grondexploitaties	-232	-232	-232	-232
ADM	Toerekening interne uren aan interne producten/prestatievelden	-118	-118	-118	-118
ADM	Toerekening interne uren aan investeringskredieten	-106	-106	-106	-106
ADM	Overige lasten en baten	-41	58	100	100
	Overig				
Div.	Incidentele uitgaven t.l.v. algemene reserve gebracht	150			
Div.	Overig	-86	-36	-234	-449
	Resultaat na bestemming begroting 2013	0	-202	-572	-226

C.3 Verschillen begroting 2013 ten opzichte van gewijzigde begroting 2012

In de financiële toelichting per programma's worden afwijkingen tussen de begroting 2013 en de begroting 2012 toegelicht. Conform het Besluit Begroting en Verantwoording, artikel 21, treft u een overzicht met de belangrijkste verschillen aan.

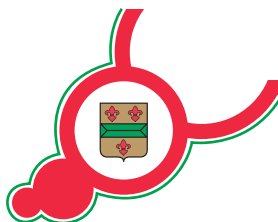
FINANCIËLE BEGROTING

(Bedragen x € 1.000)

Programma	Financiële toelichting op hoofdlijnen	Verschillen begroting 2013 t.o.v. gewijzigde begroting 2012
Programma 1	Ruimte Wonen Bereikbaarheid Economie en bedrijvigheid Milieu	-1.288 29 678 -1.241 -12
Programma 2	Onderwijs Sport Kunst en cultuur Arbeidsparticipatie Maatschappelijke ondersteuning Volksgezondheid	272 -171 39 13 -296 -22
Programma 3	Openbare orde en veiligheid Handhaving Brandweer en rampenbestrijding	0 -6 -1
Programma 4	Infrastructuur Groen Riolering en water Afval	-188 -422 80 129
Programma 5	Bestuur Samenwerking Dienstverlening	26 -16 -2
Alg. dekk. midd.	Lokale heffingen Algemene uitkering Dividend Saldo financieringsfunctie Onvoorziene uitgaven Overige algemene dekkingsmiddelen	80 -56 109 839 -28 116
Diversen	Rente- en afschrijving Apparaatskosten Mutaties reserves	-3.333 -705 4.776
Totaal		-599

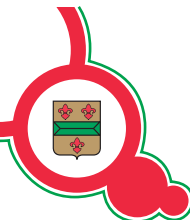

FINANCIËLE BEGROTING

(Bedragen x € 1.000)

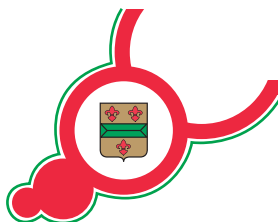
Prestatieveld	Financiële toelichting Programma 1	Verschillen begroting 2013 t.o.v. gewijzigde begroting 2012
Ruimte	Saldo boekwaarde grondexploitaties 2012 (Evenemententerrein). Hiertegenover staan mutaties van de reserves.	-1.287
Totaal		-1.287
Wonen	Saldo boekwaarde grondexploitaties (Vossepolder, Hillegom-Noord). Hiertegenover staan mutaties van de reserves.	-221
	Stelpost bijdrage Woonzorgzone in 2012 conform meerjarenbegroting reserve algemene investeringen.	250
Totaal		29
Bereikbaarheid	Uitvoering HVVP conform meerjarenbegroting reserve algemene investeringen.	-250
	Uitvoering N208 in 2012 conform meerjarenbegroting reserve algemene investeringen.	928
Totaal		678
Economie en bedrijvigheid	Saldo boekwaarde grondexploitaties 2012 (Bedrijventerrein Zuid). Hiertegenover staan mutaties van de reserves.	-1.285
	Bijdrage aanschaf praalwagen bloemencorso in 2012 t.l.v. de algemene reserve. (Raad 15 december 2011)	25
	Bijdrage verkeersmaatregelen bloemencorso. (Collegebesluit 14-2-2012)	-10
	Bijdrage thema-evenement Hillegom promotie in 2012 (Eens per twee jaar).	25
	Vergoeding perceptiekosten Bedrijven InvesteringsZone	4
	Overige lasten en baten	1
Totaal		-1.240
	Bijdrage Omgevingsdienst West-Holland conform begroting 2013 ODWH en bijdrage klimaatfonds ODWH € 3.500 (Kadernota 2013)	-12
Totaal		-12
Rente- en afschrijving	Exploitatie: overige lasten en baten	6
	Grondexploitaties: rentelasten	-83
Totaal		-77
Apparaatskosten	Exploitatie. Zie toelichting apparaatskosten, financiële begroting hoofdstuk C.4	-184
	Grondexploitaties. Zie toelichting apparaatskosten, financiële begroting hoofdstuk C.4	232
Totaal		48
Mutaties reserves	Exploitatie. Zie toelichting reserves, financiële begroting hoofdstuk F.1	-60
	Grondexploitaties. Zie toelichting reserves, financiële begroting hoofdstuk F.1	2.611
Totaal		2.551
Totaal		692

FINANCIËLE BEGROTING

(Bedragen x € 1.000)

Prestatieveld	Financiële toelichting Programma 2	Verschillen begroting 2013 t.o.v. gewijzigde begroting 2012
Onderwijs	Exploitatie lasten en baten van de in gebruikname van de nieuwe VMBO school per oktober 2012. Zie ook rente- en afschrijvingslasten. De onttrekking van de reserve onderwijshuisvesting wordt hierop aangepast.	249
	Overige lasten en baten onderwijshuisvesting	7
	Bijdrage ZMOK onderwijs t/m 2012	14
	Overige lasten en baten	2
Totaal		272
Sport	Budget uitvoering sportvisie conform nota Sportvisie.	15
	Budget uitvoering brede impuls combinatiefunctie (collegebesluit 10 april 2012 over sportbuurtcoaches). Rijksbijdrage vanuit het gemeentefonds.	-57
	Hogere exploitatielasten op dit prestatieveld na in gebruikname van het vernieuwde sportpark de Zanderij m.i.v. september 2013. Hiertegenover staat een voordeel op het prestatieveld Groen (programma 4). Het onderhoud van de (kunstgras)velden door Meerlanden wordt afgerekend door de beheerstichting de Zanderij.	-134
	Overige lasten en baten	5
Totaal		-171
Kunst en cultuur	Storting geactualiseerd meerjaren onderhoudsprogramma gebouwen (o.a. Kulturele Raad, raad 21 juni 2012).	-18
	Nota cultuurbeleid 2009-2012 incl. cultuur participatiefonds (CPF) is uitgevoerd.	20
	Bijdrage lokale omroep (Raad 14 april 2011).	-14
	Bijdrage kunst Woonzorgzone uit het project Woonzorgzone	50
	Overige lasten en baten	1
Totaal		39
Arbeids-participatie	Verliesbijdrage gemeenschappelijke regeling Kunst- Duin en Bollenstreek (KDB) conform begroting 2013 KDB t.o.v. 2012.	-32
	Herstructureringsfaciliteit sociale werkvoorziening (Kadernota 2013)	-15
	Bijdrage gemeenschappelijke regeling Intergemeentelijke sociale dienst (ISD) en rijksbijdragen conform begroting 2013 ISD.	59
	Overige lasten en baten	1
Totaal		13
Maatschappelijke ondersteuning	Bijdrage gemeenschappelijke regeling Intergemeentelijke sociale dienst (ISD) en rijksbijdragen conform begroting 2013 ISD.	-239
	Transitiekosten decentralisatie AWBZ (kadernota 2013)	-24
	Verhuiskosten dienstencentrum Elsbroek (uitgestelde uitvoering Kadernota 2011)	-50
	Budget WMO psycho sociaal conform meerjarenbegroting.	14
	Overige lasten en baten	3
Totaal		-296
Volksgezondheid	Bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG) conform begroting 2013 RDOG.	-19
	Overige lasten en baten	-3
Totaal		-22

FINANCIËLE BEGROTING

(Bedragen x € 1.000)

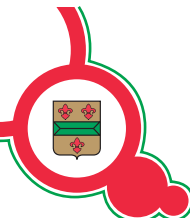
Rente- en afschrijving	In 2012 wordt een deel van de investering in de nieuwe VMBO school (onrentabele top muziek- en balletschool) in één keer afgeschreven t.l.v. de grondexploitatie evenemententerrein.	485
	In 2013 zijn er rente- en afschrijvingskosten van de herinrichting sportpark de Zanderij.	-396
	Overige lasten en baten	3
Totaal		92
Apparaatskosten	Zie toelichting apparaatskosten, financiële begroting hoofdstuk C.4	-56
Totaal		-56
Mutaties reserves	Zie toelichting reserves, financiële begroting hoofdstuk F.1	-636
Totaal		-636
Totaal		-765

(Bedragen x € 1.000)

Prestatieveld	Financiële toelichting Programma 3	Verschillen begroting 2013 t.o.v. gewijzigde begroting 2012
Openbare orde en veiligheid	Geen verschillen.	0
Totaal		0
Handhaving	Vergoedingsregeling handhaving parkeren en overlast in 2012.	-8
	Overige lasten en baten	2
Totaal		-6
Brandweer en rampenbestrijding	Overige lasten en baten	-1
Totaal		-1
Rente- en afschrijving	Normaal verloop afschrijving	1
Totaal		1
Apparaatskosten	Zie toelichting apparaatskosten, financiële begroting hoofdstuk C.4	-204
Totaal		-204
Mutaties reserves	Geen mutaties	0
Totaal		0
Totaal		-210

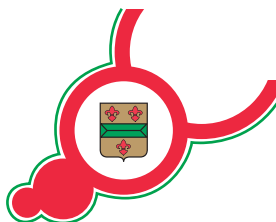

FINANCIËLE BEGROTING

(Bedragen x € 1.000)

Prestatieveld	Financiële toelichting Programma 4	Verschillen begroting 2013 t.o.v. gewijzigde begroting 2012
Infrastructuur	Aanleg fietspad Oude beek in 2012 t.l.v. reserve algemene investeringen.	-115
	De accountant adviseerde de voorziening nog uit te voeren werkzaamheden (grondexploitatie) om te zetten in een reserve. De uitgaven worden op dit prestatieveld verantwoord.	-63
	Bijdrage Meerlanden	-11
	Overige lasten en baten	1
Totaal		-188
Groen	Heraanleg Hoftuin in 2012	197
	Heraanleg park Elsbroek en Van Nispenpark in 2013	807
	Hertenkamp in 2012	50
	Groenbeleidsplan in 2012	30
	De bijdrage Meerlanden in 2013 is lager t.o.v. 2012 voor de sportvelden doordat het onderhoud rechtstreeks wordt afgerekend met de beheerstichting de Zanderij.	135
	Bijdrage Meerlanden overig groen	-27
Totaal		-422
Riolering en water	Storting voorziening groot onderhoud riolering conform GRP.	17
	Bijdrage aan het Hoogheemraadschap is afgebouwd.	52
	Verhoging electra kosten op basis van werkelijke uitgaven.	-11
	Bijdrage Meerlanden	-9
	Rioolrechten. Zie paragraaf lokale heffingen.	65
Totaal		80
Afval	Bijdrage Meerlanden	-4
	Afvalstoffenheffing. Zie paragraaf lokale heffingen.	133
Totaal		129
Rente- en afschrijving	Infrastructuur: de kosten van de N208 en de brug sportpark de Zanderij worden in 2013 in één keer afgeschreven (maatschappelijk nut).	-3.125
	Afval: ondergrondse afvalcontainers	-117
	Riolering: normaal afschrijvingsverloop, nieuwe investeringen	-85
Totaal		-3.327
Apparaatskosten	Zie toelichting apparaatskosten, financiële begroting hoofdstuk C.4	103
Totaal		103
Mutaties reserves	Zie toelichting reserves, financiële begroting hoofdstuk F.1	2.686
Totaal		2.686
Totaal		-939

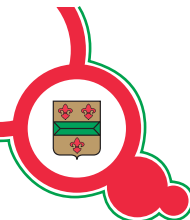
FINANCIËLE BEGROTING

(Bedragen x € 1.000)

Prestatieveld	Financiële toelichting Programma 5	Verschillen begroting 2013 t.o.v. gewijzigde begroting 2012
Bestuur	Hogere kosten bestuur en voormalig bestuur	-4
	Budget organisatie-ontwikkeling conform Kadernota 2011 (2013 € 46.000, 2012 € 80.000)	34
	Overige lasten en baten	-4
Totaal		26
Samenwerking	Bijdrage gemeenschappelijke regeling Holland Rijnland, inclusief lagere btw compensatie.	-16
Totaal		-16
Dienstverlening	Vergoeding ambtenaren burgerlijke stand aangepast op werkelijke kosten.	5
	Lift begraafplaats in 2013	-5
	Overige lasten en baten	-2
Totaal		-2
Rente- en afschrijving	Normaal afschrijvingsverloop	1
Totaal		1
Apparaatskosten	Zie toelichting apparaatskosten, financiële begroting hoofdstuk C.4	-721
Totaal		-721
Mutaties reserves	Zie toelichting reserves, financiële begroting hoofdstuk F.1	36
Totaal		36
Totaal		-676

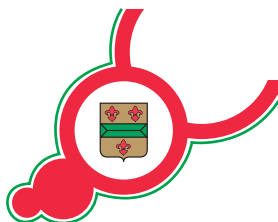

FINANCIËLE BEGROTING

(Bedragen x € 1.000)

Prestatieveld	Financiële toelichting Algemene dekkingsmiddelen (ADM)	Verschillen begroting 2013 t.o.v. gewijzigde begroting 2012
Lokale heffingen	Bijdrage gemeenschappelijke regeling Cocensus.	20
	Voorziening dubieuze debiteuren op gewenst niveau brengen.	-10
	Opbrengst OZB, hondenbelasting, precario. Zie paragraaf lokale heffingen.	70
Totaal		80
Algemene uitkering	De begroting 2013 is gebaseerd op de junicirculaire 2012.	-56
Totaal		-56
Dividend	Het dividend van de Nuon is conform de overeenkomst met Vattenfall: in 2013 € 55.000 meer t.o.v. 2012.	55
	Het dividend van Alliander is op basis van werkelijke ontvangsten van 3 jaren verhoogd.	17
	Het dividend van de Meerlanden, € 36.800, was niet opgenomen in de begroting 2012.	37
Totaal		109
Saldo financieringsfunctie	Ontvangen rente uitzettingen korte termijn	-244
	Ontvangen rente uitzettingen lange termijn	0
	Renteresultaat	940
	Bespaarde rente	143
Totaal		839
Onvoorzien uitgaven	De post onvoorzien uitgaven is begroot op € 0.	0
	Afschrijvingslasten wijkcontainers t.l.v. reserve (Amendement Kadernota 2011)	94
	De maatregelen uit de Kadernota 2011, opgenomen in de begroting 2012, zijn gerealiseerd.	-122
Totaal		-28
Overige algemene dekkingsmiddelen	De stelpost voor een accountmanager / contractmanager openbare werken wordt toegevoegd aan het salarisbudget. (Berap 2012)	80
	Op advies van de accountant zijn erfpachtovereenkomsten en verspreid liggende gronden verplaatst van de grondexploitatie naar dit prestatieveld.	36
Totaal		116
Rente- en afschrijving	Op advies van de accountant zijn erfpachtovereenkomsten en verspreid liggende gronden verplaatst van de grondexploitatie naar dit prestatieveld.	-41
	Het escrowbedrag (borgstelling), gerelateerd aan de vordering op de NUON, m.b.t. de verkoop van de aandelen, is in 2012 geheel vrijgefallen.	18
Totaal		-23
Apparaatskosten	Zie toelichting apparaatskosten, financiële begroting hoofdstuk C.4	125
Totaal		125
Mutaties reserves	Zie toelichting reserves, financiële begroting hoofdstuk F.1	139
Totaal		139
Totaal		1.301

FINANCIËLE BEGROTING

C.4 Financiële toelichting apparaatskosten

In de programmabegroting 2013 zijn bij alle programma's apparaatskosten weergegeven. In onderstaand overzicht is het totaal van alle programma's weergegeven.

De apparaatskosten voor de diverse grondexploitaties zijn verwerkt in het programma Ruimte.

(Bedragen x € 1.000)

Apparaatskosten 2013	Begroot 2012 (incl. wijz)	Begroting 2013	Saldo
Programma 1 Ruimte - exploitatie	769	953	-184
Programma 2 Maatschappij	747	803	-56
Programma 3 Veiligheid & Handhaving	948	1.152	-204
Programma 4 Beheer openbare ruimte	1.076	973	103
Programma 5 Inwoner & Bestuur	3.576	4.297	-721
Algemene dekkingsmiddelen	222	97	125
Totaal	7.338	8.275	-937

Onder de apparaatskosten zijn opgenomen, personeelskosten (lonen en salarissen en overige personeelskosten), automatiseringskosten, huisvestings- en facilitaire kosten, communicatie, financiële en juridische kosten en tractiekosten.

De kosten worden verdeeld aan de hand van de begrote uren-toerekening naar de verschillende programma's, grondexploitaties en investeringsprojecten. Verschillen worden ondergebracht bij de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.

In zijn totaliteit wordt in 2013 een bedrag van € 937.000 meer aan apparaatskosten aan de programma's en algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien uitgegeven ten opzichte van de begroting 2012 na wijziging. Dit is als volgt te verklaren:

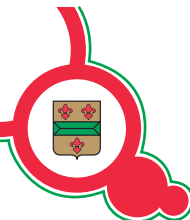
- De gevolgen van de CAO-afspraken. Deze worden, omdat het Rijk de 0-lijn hanteert niet gecompenseerd in het Gemeentefonds. Als werkgever is er eigen risico met personeelsconflicten.
- Minder lasten IV & ICT plan in vergelijking met 2012.
- De extra rente- en afschrijvingskosten nieuwe investeringen.
- Door het afsluiten, op advies van de accountant, van een aantal grondexploitatie wordt de exploitatie belast met toerekening interne uren.
- Gewijzigde toerekening van interne uren door onder meer wijziging van de organisatie. De apparaatskosten zijn per programma hierdoor gewijzigd.
- Minder toerekening interne uren aan investeringskredieten.
- Kleine verschillen in de apparaatskosten.
- Meerjarige gevolgen van personeelslasten op grond van de Bestuursrapportage 2012.

(Bedragen x € 1.000)

Verklaring totaal saldo apparaatskosten	Verschillen begroting 2013 t.o.v. gewijzigde begroting 2012
Personeelskosten (hogere werkgeverslasten (pensioenpremie, zorgverzekeringswet) en bovenformatieven)	-360
IV & ICT plan (2012: € 144.000, 2013: € 106.250)	38
Rente- en afschrijvingskosten nieuwe investeringen facilitaire zaken en automatisering	-56
Toerekening interne uren aan grondexploitaties	-232
Toerekening interne uren aan interne producten / prestatievelden	-118
Toerekening interne uren aan investeringskredieten	-106
Overige lasten en baten	-41
Sub-totaal	-875
Personeelslasten verwerkt in Bestuursrapportage	-62
Totaal	-937

FINANCIËLE BEGROTING

C.5 Verschillen jaarschijven meerjarenbegroting 2013-2016

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording, artikel 22, treft u een overzicht van de belangrijkste verschillen in de meerjarenbegroting aan.

In het volgende overzicht zijn de mutaties van de verschillende jaarschijven ten opzichte van het jaar 2013 weergegeven.

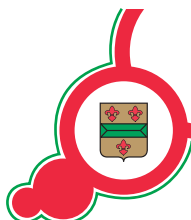
(Bedragen x € 1.000)

	Mutaties meerjarenraming 2013	2014 t.o.v. 2013	2015 t.o.v. 2013	2016 t.o.v. 2013
prg 1.1	Uren grondexploitatie t.l.v. reserve	-25	-25	-50
prg 1.3	Themajaar Hillegom promotie	-25		-25
prg 1.3	Benchmark ondernemersklimaat in 2014	-15		
prg 2.4	Herstructureringsfaciliteit SW	-15		3
prg 2.5	Transitiekosten decentralisatie AWBZ in 2013	24	24	24
prg 2.5	Psycho sociaal beleid t/m 2013 (algemene uitkering)	102	102	102
prg 2.5	Toezicht peuterspeelzalen t/m 2013 (algemene uitkering)	11	11	11
prg 2.5	Verhuiskosten dienstencentrum in 2013	50	50	50
prg 4.3	Storting voorziening riolering	-6	17	17
prg 5.1	Geen verkiezingen in 2013	-23	-23	-23
prg 5.1	Project implementatie KEK t/m 2013	65	65	65
prg 5.1	Lift begraafplaats in 2013	5	5	5
Div.	Gemeenschappelijke regelingen (incl. rijksbijdragen)	-270	-308	-296
Div.	Incidentele uitgaven t.l.v. algemene reserve	-150	-150	-150
Div.	Lokale heffingen	154	292	498
ADM	Dividend	-164	-87	-317
ADM	Financieringsresultaat	45	-234	-316
ADM	Rente bijschrijving reserves	143	141	8
ADM	Algemene uitkering	268	-47	105
Div.	Rente en afschrijving	94	35	221
Div.	Apparaatskosten	69	106	106
Overig	Ontwikkelingen onderwijshuisvesting	-532	-524	-227
Overig	Overige baten en lasten	-7	-22	-37
	Totaal	-202	-572	-226

4. Investerings

Investerings hebben als kenmerk dat zij duurzaam zijn. Een investering gaat meerdere jaren mee. Op het moment dat een investering plaatsvindt (aanschaf/bouw) worden uitgaven gedaan. Deze uitgaven leiden echter niet direct tot lasten in de exploitatiebegroting. Op de investering wordt afgeschreven. In de financiële beheersbegroting, artikel 212, zijn de afschrijvingstermijnen bepaald. Toerekening van de kapitaallasten (rente en afschrijving) aan de exploitatiebegroting vindt voor de eerste maal plaats in het jaar nadat de investering is opgeleverd.

Opgenomen is een totaaloverzicht van alle voorgenomen investeringen in 2013 en de geplande investeringen voor 2014, 2015 en 2016. Conform de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording artikel 20 lid 2b, wordt onderscheid gemaakt in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Investerings met een economisch nut zijn alle investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of die verhandelbaar zijn. Hierbij gaat het nadrukkelijk om de mogelijkheid middelen te verwerven.

FINANCIËLE BEGROTING

Dat de gemeente ervoor kan kiezen ergens geen of geen kostendekkend tarief voor te heffen is niet relevant voor de vraag of een investering economisch nut heeft. Een vergelijkbare redenering geldt voor de verhandelbaarheid. Het gaat om de mogelijkheid de investering te verkopen, niet om de vraag of de gemeente de investering daadwerkelijk wil verkopen.

Onder activa met een meerjarig maatschappelijk nut worden verstaan alle investeringen in aanleg en onderhoud van waterwegen, waterbouwkundige werken, permanente terreinwerken, wegen, straten, fietspaden, voetpaden, bruggen, viaducten, tunnels, verkeerslichtinstallaties,

openbare verlichting, straatmeubilair, reconstructie openbare ruimte, parken en overig openbaar groen.

De maatschappelijke investeringen worden bij voldoende financiële ruimte in één keer afgeschreven.

De investeringskredieten uit de jaarschijf 2013 worden bij het vaststellen van deze programmabegroting geautoriseerd door de raad. Het college besluit over de uitvoering van investeringen. Per investeringskrediet is aangegeven wanneer een collegebesluit noodzakelijk is. Het gaat hierbij uitsluitend om investeringen uit de jaarschijf 2013. Met name de kleinere vervangingsinvesteringen hebben we hiervan uitgezonderd.

(Bedragen x € 1.000)

Soort investering	Omschrijving	2013	2014	2015	2016	Afschrijvings- termijn in jaren	Collegebesluit nodig (uitvoering 2013)
	Totaal programma 1	0	0	0	0		
Economisch	Vervanging huisvesting basisschool	-3.576	-356			40	Ja
	Totaal programma 2	-3.576	-356	0	0		
Economisch	Noodstroomvoorziening	-65				20	Nee
	Totaal programma 3	-65	0	0	0		
Economisch	Investeringen riolering (GRP)	-822	-822	-2.082	-722	40/15	Ja
Maatschappelijk	Reconstructies wegen	-428	-428	-428	-428	25	Ja
Maatschappelijk	Openbare verlichting	-111	-111	-111	-111	25	Ja
Maatschappelijk	Vervangen VRI	-105				25	Ja
Maatschappelijk	Kunstwerken	-184	-184	-184	-184	25	Ja
Maatschappelijk	Aanpassen plein wijk Patrimonium	-150				15	Ja
	Totaal programma 4	-1.800	-1.545	-2.805	-1.445		
Economisch	Vergader- en geluidsinstallatie raadzaal			-65	-65		
Economisch	Vervangen airco's gemeentekantoor	-12	-12	-12	-12	15	Nee
Economisch	Vervangen verlichting gemeentekantoor	-19	-19	-20	-20	15	Nee
Economisch	Vervangen meubilair gemeentekantoor	-22	-15	-15	-15	15	Nee
Economisch	Uitvoering ICT jaarplan	-340	350	360	360	5/8	Ja
	Totaal bedrijfsvoering	-393	-396	-472	-472		
	Totaal investeringskredieten	-5.834	-2.297	-3.277	-1.917		

5. Overzicht incidentele baten en lasten

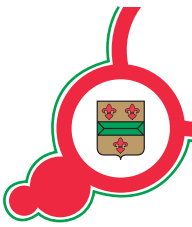
Conform artikel 19 lid c van het Besluit Begroting en Verantwoording is een overzicht van de incidentele baten en lasten een onderdeel van de financiële begroting. In de onderstaande tabel is aangegeven wat de incidentele baten en lasten in 2013 in het meerjarenperspectief zijn.

FINANCIËLE BEGROTING

(Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	2013	2014	2015	2016	Collegebesluit nodig (uitvoering 2013)
Onderzoek transformatie Hillegommerbeek		-60			
Grondexploitatie de Vossepolder			3395		
Triangel				-695	
Centrumplannen				-1.307	
Uitvoering HVVP (N208)			-6.950		
Ontsluiting NS station	-250	-3.900			ja
Bijdrage ontsluiting NS station		1.950			
Bijdrage themajaar Hillegom promotie		-25		-25	
Benchmark ondernemersklimaat		-15			
Totaal programma 1	-250	-2.050	-3.555	-2.027	
Kunst	-50				ja
Verhuiskosten dienstencentrum Elsbroek	-50				
Transitiekosten decentralisatie AWBZ	-24				ja
Totaal programma 2	-124	0	0	0	
Beleidsplan kunstwerken	-12				nee
Fietspad langs de Oude beek	-230				ja
Bijdrage fietspad HR / Rijk / provincie	115				ja
Herinrichting Van Nispenpark	-710				ja
Bijdrage Herinrichting Van Nispenpark HR / EU	532				ja
Herinrichting park Elsbroek	-630				ja
Totaal programma 4	-935	0	0	0	
Organisatieontwikkeling	-46				nee
Uitvoering KEK	-65				nee
Lift begraafplaats	-5				nee
Totaal programma 5	-116	0	0	0	
Transitiekosten decentralisatie AWBZ (alg. uitkering)	24				
Totaal algemene dekkingsmiddelen	24	0	0	0	
Hertaxatie verzekerde objecten	-18				nee
Totaal bedrijfsvoering	-18	0	0	0	
Totaal incidentele baten en lasten voor bestemming	-1.419	-2.050	-3.555	-2.027	
Storting reserve algemene investeringen (prg 1)			-3.395		
Onttrekking reserve algemene investeringen (prg 1)				695	
Onttrekking reserve algemene investeringen (prg 1)				1.307	
Onttrekking reserve algemene investeringen (prg 1)			6.950		
Onttrekking reserve algemene investeringen (prg 1)	250	1.950			
Onttrekking algemene reserve (prg 1)		60			
Onttrekking reserve kunst (prg 2)	50				
Onttrekking algemene reserve (prg 4)	115				
Onttrekking reserve algemene investeringen (prg 4)	178				
Onttrekking reserve algemene investeringen (prg 4)	630				
Onttrekking algemene reserve (bedr.voering)	46				
Totaal incidentele mutaties reserves	1.269	2.010	3.555	2.002	
Totaal incidentele baten en lasten na bestemming	-150	-40	0	-25	

6.1 Stand en verloop van reserves

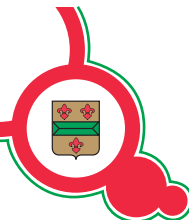
Hieronder volgt een overzicht met het geprognosticeerde verloop van alle reserves. Dit overzicht geeft inzicht in de beginstanden, mutaties en de eindstanden voor de periode 2013-2016.

Het doel van de reserves wordt beschreven in de nota reserves en voorzieningen.

De mutaties van reserves zijn bij de toelichting op de programma's aangegeven.

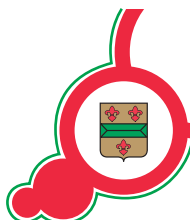
(Bedragen x € 1.000)

Ontwikkeling voorzieningen 2013-2016	2013	2014	2015	2016	
	saldo begin van het dienstjaar	saldo begin van het dienstjaar	saldo begin van het dienstjaar	saldo begin van het dienstjaar	saldo einde van het dienstjaar
ALGEMENE RESERVES					
Algemene reserve	11.772	8.213	6.056	6.058	6.491
Egalisatiereserve jaarrekeningen	1.255	1.255	1.255	1.255	1.255
Totaal algemene reserves	13.027	9.468	7.311	7.313	7.746
BESTEMMINGSRESERVES					
Opbrengst verkoop aandelen Nuon PLB	36.246	36.246	36.246	29.746	29.746
Reserve onderwijshuisvesting	4.964	4.362	3.944	3.584	3.028
Reserve kunst	8	9	17	17	18
Reserve WMO	943	812	670	516	355
Reserve nog uit te voeren werken (grondexploitatie)	316	253	181	1.184	1.092
Reserve onderhoud begraafplaats	129	125	120	116	111
Reserve sociale woningbouw	797	862	1.003	1.054	1.106
Reserve kapitaallasten nieuwe investeringen	8.009	9.162	8.549	7.920	7.744
Reserve algemene investeringen (RAI)	2.787	1	25	2.796	35
Totaal bestemmingsreserves	54.198	51.832	50.753	46.932	43.235
Totaal reserves	67.225	61.300	58.064	54.245	50.981

Stortingen reserves 2013							
Progr.	Lasten	Gewijzigde begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Omschrijving
1.2	Reserve algemene investeringen	1.315.764					Winstneming grond-exploitatie Hillegom Zuid
1.2	Reserve algemene investeringen	1.343.000					Winstneming grond-exploitatie
1.2	Reserve algemene investeringen	8.354	8.300	48.500			Grondverkopen Vossepolder (FUG)
1.2	Reserve sociale woningbouw		24.600	98.600			Grondverkopen Vossepolder
1.2	Reserve algemene investeringen				3.395.619		Winstneming grond-exploitatie Vossepolder
1.2	Reserve kunst	2.542	1.100	6.900			Bijdrage uit opbrengst grondverkoop Vossepolder
1.2	Reserve nog uit te voeren werken (grondexpl.)				1.092.500		Herstraten Vossepolder
	Totaal programma 1 grondexploitatie	2.669.660	34.000	154.000	4.488.119	0	
1.5	Algemene reserve	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	Aflossing aanschaf praalwagen Bloemencorso
	Totaal programma 1 exploitatie	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	
	Totaal programma 1	2.672.160	36.500	156.500	4.490.619	2.500	
2.2	Reserve algemene investering		1.681.000				Herinrichting sportpark de Zanderij
2.3	Reserve kunst	50.000	50.000				Bijdrage uit opbrengst projecten
	Totaal programma 2	50.000	1.731.000	0	0	0	
ADM	Reserve Kunst, WMO, soc. woningbouw, RAI	348.000	227.000	84.000	86.000	219.000	Rentebijboeking reserves
	Totaal ADM	348.000	227.000	84.000	86.000	219.000	
	Totaal stortingen in reserves	3.070.160	1.994.500	240.500	4.576.619	221.500	

Onttrekkingen reserves 2013							
Progr.	Baten	Gewijzigde begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Omschrijving
1.1	Reserve algemene investering	75.000	50.000	25.000	25.000		Uren en rentekosten grondexploitatie
	Totaal programma 1 grondexpl.	75.000	50.000	25.000	25.000	0	
1.1	Algemene reserve			60.000			Onderzoek transformatie Hillegommerbeek
1.2	Reserve algemene investering	35.000					Uren en rentekosten ISV projecten
	Reserve algemene investering	250.000					Woonzorgzone
1.2	Reserve algemene investering					1.306.600	Henri Dunantplain Zuid
1.2	Reserve algemene investering					695.000	Triangel
1.3	Reserve algemene investering	200.000	200.000	150.000	150.000		HVVP
1.3	Reserve algemene investering		250.000				HVVP schoolomgeving
1.3	Reserve algemene investering	250.000	250.000	1.950.000			Ontsluiting NS station
1.5	Algemene reserve	25.000					Aanschaf praalwagens Bloemencorso
	Totaal programma 1 exploitatie	760.000	700.000	2.160.000	150.000	2.001.600	
	Totaal programma 1	835.000	750.000	2.185.000	175.000	2.001.600	
2.1	Reserve onderwijshuisvesting	53.237	602.092	418.439	360.205	555.205	Tekort onderwijsbegroting exploitatie
2.1	Reserve onderwijshuisvesting	1.481.840					VMBO school
2.2	Reserve kapitaallasten nieuwe investeringen		1.681.000				Herinrichting sportpark de Zanderij
2.3	Onttrekking reserve kunst	52.500	50.000				Tekort kunstbegroting exploitatie
2.5	Algemene reserve	12.000					Bijdrage lokale omroep
2.5	Reserve WMO	112.000	178.000	183.000	187.000	187.000	WMO beleidsplan 2012-2015
2.5	Algemene reserve		50.000				Verhuiskosten dienstencentrum Elsbroek
2	Reserve kapitaallasten nieuwe investeringen	230.290	425.336	511.656	527.219	543.872	Vrijval afschrijvingslasten t.g.v. de exploitatie
	Totaal programma 2	1.941.867	2.986.428	1.113.095	1.074.424	1.286.077	
4.1	Reserve nog uit te voeren werken (grondexpl.)	928.100	62.883	72.315	88.660	91.863	Herstraatwerkzaamheden grondexploitatie
4.1	Reserve algemene investering	50.000			6.950.000		HVVP N208 fase 3
4.1	Reserve algemene investering		209.000				Brug sportpark de Zanderij
4.1	Reserve algemene investering		22.000				Aanpassing toegang naar Solution
4.1	Reserve algemene investering						Kadewerkzaamheden Vosselaan
4.1	Algemene reserve		12.000				Beleidsplan kunstwerken
4.2	Algemene reserve	50.000					Hertenkamp
4.2	Reserve algemene investering	30.000					Groenbeleidsplan
4.2	Reserve algemene investering	198.000					Hoftuin
4.2	Algemene reserve		115.000				Fietspad Oude beek
4.2	Reserve algemene investering		630.000				park Elsbroek
4.2	Reserve algemene investering		178.000				Van Nispenpark
4	Reserve kapitaallasten nieuwe investeringen	37.590	37.590	37.590	37.590	37.590	Vrijval afschrijvingslasten t.g.v. de exploitatie
	Totaal programma 4	1.293.690	3.980.073	109.905	7.076.250	129.453	
5.3	Reserve onderhoud begraafplaats	4.614	4.614	4.614	4.614	4.614	Vrijval afschrijvingslasten t.g.v. de exploitatie
5.3	Algemene reserve	80.000	46.000				Organisatieontwikkeling
5.3	Algemene reserve		65.000				Uitvoering KEK
5.3	Algemene reserve		5.000				Liftr begraafplaats
5	Reserve kapitaallasten nieuwe investeringen	16.339	16.339	16.339	16.339	16.339	Vrijval afschrijvingslasten t.g.v. de exploitatie
	Totaal programma 5	100.953	136.953	20.953	20.953	20.953	
ADM	Reserve kapitaallasten nieuwe investeringen	47.977	47.977	47.977	47.977	47.977	Vrijval afschrijvingslasten t.g.v. de exploitatie
ADM	Algemene reserve		18.000				Hertaxatie verzekerde objecten
	Totaal programma ADM	47.977	65.977	47.977	47.977	47.977	
	Totaal onttrekkingen uit reserves	4.219.487	7.919.431	3.476.930	8.394.604	3.486.060	
	Saldo stortingen en onttrekkingen	1.149.327	5.924.931	3.236.430	3.817.985	3.264.560	

6.2 Verloop voorzieningen

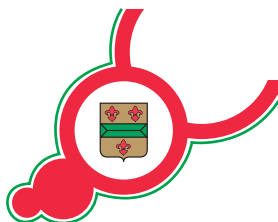
Net als hiervoor ten aanzien van de reserves is opgenomen, wordt onderstaand het geprognosticeerde verloop van de

voorzieningen geschetst. Het doel van de voorzieningen wordt beschreven in de nota reserves en voorzieningen.

(Bedragen x € 1.000)

Ontwikkeling voorzieningen 2013-2016	2013	2014	2015	2016	
	Saldo begin van het dienstjaar	Saldo begin van het dienstjaar	Saldo begin van het dienstjaar	Saldo begin van het dienstjaar	Saldo einde van het dienstjaar
Groot onderhoud onderwijsgebouwen	476	453	430	383	464
Groot onderhoud brede school Elsbroek	67	52	48	39	0
Groot onderhoud zwembad	183	122	102	82	139
Voorziening onderhoud riolering	125	269	418	74	182
Voorziening vervanging en renovatie riolering	129	146	149	129	129
Voorziening pensioenen	394	424	454	484	514
Groot onderhoud gebouwen	780	494	546	467	388
Totaal voorzieningen	2.156	1.960	2.147	1.658	1.816

7. EMU-saldo

Het EMU-saldo is in 1992 door de Europese en monetaire Unie ingevoerd om vergelijkingen tussen de verschillende Eurolanden te kunnen maken. In het verleden hanteerde elk land zijn eigen berekening voor het financieringssaldo, vergelijken kon hierdoor niet.

Volgens de regels van de EMU, mag het vorderingstekort niet groter zijn dan 3% van het Bruto binnenlands product (vastgelegd in het verdrag van Maastricht). Hiermee wil men de economische sterkte van de Eurolanden behouden.

(Bedragen x € 1.000)

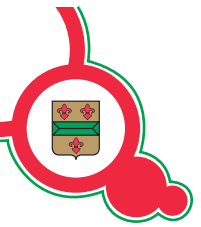
Sinds enkele jaren zijn gemeenten verplicht in de begroting een prognose op te nemen van het EMU-saldo het CBS verzamelt de gegevens van alle overheden en berekent op landelijk niveau het percentage.

Voor Hillegom ziet de prognose van het EMU-saldo er als volgt uit (conform het format van het Centraal Bureau voor de Statistiek):

NB. Het EMU-tekort/overschot wordt niet in een percentage per gemeente bepaald. Het CBS verzamelt de gegevens van alle overheden en berekent op landelijk niveau het percentage.

Progr.	Omschrijving	2012	2013	2014
		Volgens realisatie tot en met sept. 2012, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2013	Volgens meerjarenraming in begroting 2013
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-1.361	-5.925	-3.436
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	3.110	5.511	2.784
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	1.119	793	798
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	4.892	5.834	2.297
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voorzover niet op exploitatie verantwoord			
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)			
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord			
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	704	988	611
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten			
11	Verkoop van effecten:			
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?			
Berekend EMU-saldo		-2.728	-6.443	-2.762

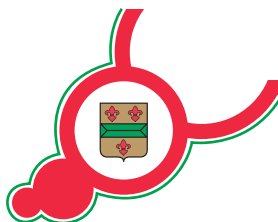

8. Arbeidsgerelateerde verplichtingen

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording, artikel 20 lid 2a, dient afzonderlijk aandacht besteed te worden aan de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Wat verstaat men daaronder? Het BBV schrijft in artikel 49 voordat verplichtingen, die in het begrotingsjaar worden opgebouwd en in het volgend begrotingsjaar tot betaling komen onder de overlopende passiva dienen te worden opgenomen, tenzij het jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een vergelijkbaar volume zijn. Een voorbeeld hiervan zijn de maandelijks opgebouwde verplichting aan het personeel om één keer per jaar het vakantiegeld uit te betalen.

Alle arbeidskosten gerelateerde verplichtingen zijn in de exploitatiebegroting verwerkt.

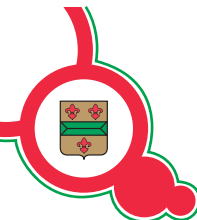

Bijlage Normenkader 2013

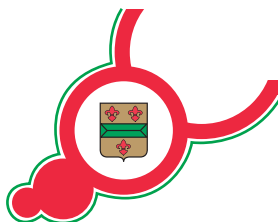
Normenkader 2013 INTERN	
Programma	Interne regelgeving
Ruimte	Structuurvisie Vigerende bestemmingsplannen Structuurvisie thema wonen Diverse kadernota's voor grote projecten Projectovereenkomsten Hillegoms Verkeers- en Vervoersplan (HVVP) Heffing en invordering van marktgeld 2013 Masterplan centrum Heffing en invordering van een BIZ-bijdrage en op de subsidie voor de BI-zone Koopcentrum Hillegom 2012 Milieubeleidsplan/Duurzaamheidsagenda
Maatschappij	Verordening wet kinderopvang Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Hillegom Beleidsplan onderwijsachterstanden Verordening leerlingenvervoer gemeente Hillegom Procedure kunst aankopen voor de openbare ruimte Kunstcommissieverordening Subsidieverordening monumenten Gemeenschappelijke regeling werkvoorzieningschap Kust-, Duin- en Bollenstreek Gemeenschappelijke regeling ISD Bollenstreek Algemene subsidieverordening Hillegom speeltuinenbeleid 2007 Buitenspelen, ja leuk, Speelruimteplan
Veiligheid en handhaving	Beleidsplan lokale veiligheid
Beheer openbare ruimte	Beleidsplan Openbare Verlichting Beleidsplan Openbaar Groen Heffing en invordering van rioolheffing 2013 Het rioolbeheerplan en het basis rioolplan Stedelijk waterplan Heffing en invordering van afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2013

Bijlage Normenkader 2013

Normenkader 2013 INTERN	
Programma	Interne regelgeving
Inwoner en bestuur	Verordening op de Raadscommissies Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Regeling ambtelijke organisatie Verordening Rekenkamercommissie Hillegom Lisse Noordwijkerhout Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden 2008 Heffing en invordering van leges 2013 Heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten 2013 Bezoldigingsregeling Beeldschermbrillen Cafetariamodel Fietsregeling Geschenkenregeling Reis- en verblijfskostenregeling Toelagen- en tegemoetkomingenregeling Uitwisseling eindejaarsuitkering met reiskosten I&A-beleid Communicatiebeleidsplan Budgethoudersregeling 2012 Financiële beheersverordening art. 212 GW Controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Hillegom (art. 213GW) Inkoop- en aanbestedingsbeleid Periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college ingevoerde bestuur (art. 213aGW) Verordening Commissie Bezwaarschriften Delegatiebesluit gemeente Hillegom Algemeen mandaatbesluit gemeente Hillegom
Algemene en onvoorzien	Nota Reserves en Voorzieningen 2009 Nota afschrijvingsbeleid 2003 Treasurystatuut 2009 Heffing en de invordering van onroerende zaakbelastingen 2013 Heffing en de invordering van hondenbelasting 2013 Heffing en de invordering van precariobelasting en rechten 2013

Bijlage Normenkader 2013

Normenkader 2013 EXTERN	
Programma	Externe regelgeving
Allen	Gemeentewet (GW) Algemene wet bestuursrecht (AWB)
Ruimte	Wet ruimtelijke ordening (Wro) / Besluit ruimtelijke ordening (Bro) Intergemeentelijke structuurvisie Greenport Wet Intensivering stedelijke vernieuwing Huurprijzenwet woonruimte Huurwet
Maatschappij	Wet op primair onderwijs Wet op het voortgezet onderwijs Wet educatie- en beroepsonderwijs Wet Kinderopvang Wet op de basiseducatie Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKE) Breedtesport impuls Wet op het specifieke cultuurbeleid Wet Werk en Bijstand Wet Sociale Werkvoorzieningen Wet Inburgering Wet inkomensvoorziening Kunstenaars Wet op het krediet beheer Kaderwet LNV subsidies Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) Wet op de jeugdzorg Wet publieke gezondheidszorg (WPV)
Veiligheid en handhaving	Wet op de Veiligheidsregio
Beheer openbare ruimte	
Inwoner en bestuur	Burgerlijk Wetboek Rechtspositie burgemeesters, wethouders en raads- en commissieleden. Wet Gemeenschappelijke Regelingen Wet Bescherming persoonsgegevens Wet GBA Wet rechten burgerlijke stand Wet Basisregistratie adressen en gebouwen (BAG) Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) Ambtenarenwet Fiscale wetgeving (IB en LB) Sociale verzekeringswetten CAR/UWO Wet elektronische handtekeningen Europese aanbestedingsregels
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Ministeriële besluiten en regeling financiële verhoudingen en uitkeringen gemeentefonds Financiële verhoudingswet Wet op het BTW-compensatiefonds (BCF) Wet waardering onroerende zaken (WOZ) Wet financiering decentrale overheden (Fido) Besluit Begroting en verantwoording (BBV) Algemene Wet Rijksbelastingen (AWR)